

ประมาณการเศรษฐกิจไทย

— ประจำปีไตรมาสที่ 1/2566 —

THAILAND'S
ECONOMIC OUTLOOK
QUARTER 1/2023

สารบัญ

ประมาณการเศรษฐกิจไทย

บทสรุปผู้บริหาร ประมาณการเศรษฐกิจไทย ปี 2565 และ ปี 2566.....	3
Executive Summary Thailand's Economic Projections for 2022.....	6
สมมติฐานหลักในการประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2565 และปี 2566	9
ผลการประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2565 และปี 2566	31

Thailand's Key Economic Indicators..... 45

ตารางเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Economic Indicators)	45
---	----

ภาคการคลัง..... 47

รายงานสรุปสถานการณ์ด้านการคลัง ไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2566 – ธันวาคม 2566)	48
--	----

ภาคการเงิน..... 54

รายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินไทยในไตรมาส 4 ปี 2565.....	55
---	----

บทวิเคราะห์เศรษฐกิจ: Macroeconomic Analysis Briefings..... 61

บทสรุปไทยในระเบียบโลกใหม่ โดย รศ.ดร.ปิติ ศรีแสงนาม	62
การพัฒนาประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน	66
โครงสร้างระบบภาษี ความท้าทาย และข้อเสนอแนะทางการปรับโครงสร้าง เพื่ออนาคตการคลังที่มั่นคง	73
The Aging Society in Germany: How Aging Populations are Impacting Economy	85

บทสรุปผู้บริหาร

ประมาณการเศรษฐกิจไทย ปี 2565 และ ปี 2566

“เศรษฐกิจไทยปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 3.0 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 3.8 ในปี 2566 จากการฟื้นตัวต่อเนื่องของภาคการท่องเที่ยวและสถานการณ์เงินเฟ้อที่คลี่คลายลง อย่างไรก็ตาม ยังต้องติดตามแนวโน้มการขยายตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าหลักอย่างใกล้ชิด”

เศรษฐกิจไทยปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 3.0 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 2.8 ถึง 3.3) โดยคาดว่าปริมาณการส่งออกสินค้าและบริการจะขยายตัวที่ร้อยละ 8.2 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 8.0 ถึง 8.5) ขณะที่ปริมาณการนำเข้าและบริการคาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 7.1 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 6.9 ถึง 7.4) ทั้งนี้ การผ่อนปรนมาตรการการเดินทางระหว่างประเทศของประเทศต่าง ๆ ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดภายในประเทศที่ปรับดีขึ้น ส่งผลให้ภาคการท่องเที่ยวทั้งต่างชาติและภายในประเทศสามารถฟื้นตัวได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้คาดว่าจะการบริโภคภาคเอกชนจะขยายตัวที่ร้อยละ 6.9 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 6.7 ถึง 7.2) และการลงทุนภาคเอกชนจะขยายตัวที่ร้อยละ 4.2 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 4.0 ถึง 4.5)

สำหรับในปี 2566 กระทรวงการคลังคาดว่าเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวเพิ่มขึ้นที่ร้อยละ 3.8 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.3 ถึง 4.3) เนื่องจากได้รับแรงสนับสนุนจากการฟื้นตัวจากภาคการท่องเที่ยวและอุปสงค์ภายในประเทศที่ฟื้นตัวต่อเนื่อง โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียที่จะเดินทางเข้ามาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งคาดว่าจะในปี 2566 จะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาในประเทศไทยจำนวน 27.5 ล้านคน ขยายตัวที่ร้อยละ 147 ต่อปี ส่งผลให้รายได้จากภาคการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ปริมาณการส่งออกสินค้าจะชะลอตัวลงตามการชะลอตัวของอุปสงค์ประเทศคู่ค้าสำคัญ โดยคาดว่าจะการส่งออกสินค้าในรูปเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐจะขยายตัวที่ร้อยละ 0.4 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ -0.1 ถึง 0.9)

สำหรับการบริโภคภาคเอกชนคาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 3.5 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.0 ถึง 4.0) ตามรายได้ภาคประชาชนที่เพิ่มขึ้น โดยบทบาทของนโยบายการคลังจะยังมีส่วนช่วยบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง และช่วยสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยในทุกภาคส่วนให้เป็นไปอย่างทั่วถึง สำหรับการลงทุนภาคเอกชนคาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 3.6 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.1 ถึง 4.1) จากความเชื่อมั่นของเศรษฐกิจภายในประเทศที่เริ่มกลับมาดีขึ้น

ในด้านเสถียรภาพภายในประเทศ คาดว่าอัตราเงินเฟ้อทั่วไปจะอยู่ที่ร้อยละ 2.8 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 2.3 ถึง 3.3) ปรับเข้าสู่กรอบเป้าหมายเงินเฟ้อที่ร้อยละ 1.0 – 3.0 เนื่องจากราคาระดับพลังงานโลกที่ลดลง สำหรับเสถียรภาพภายนอกประเทศ คาดว่าดุลบัญชีเดินสะพัดจะกลับมาเกินดุล 3.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.5 ของ GDP (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 0.0 ถึง 1.0 ของ GDP)

ทั้งนี้ สำหรับปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย ที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิดมีทั้งปัจจัยสนับสนุน อาทิ ภาวการณ์ท่องเที่ยวที่มีโอกาสที่จะฟื้นตัวได้มากกว่าที่คาดการณ์ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวจีน ตามแนวทางการเปิดประเทศและผ่อนคลายมาตรการจำกัดการเดินทางของรัฐบาลจีน และปัจจัยเสี่ยง อาทิ 1) ทิศทางเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวและความผันผวนของตลาดการเงินโลกจากการดำเนินนโยบายการเงินที่เข้มงวดของประเทศคู่ค้าหลัก โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป 2) ความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์โลกในภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงระหว่างประเทศและปัจจัยการผลิตต่าง ๆ และ 3) การฟื้นตัวของเศรษฐกิจประเทศจีนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ตารางสรุปสมมติฐานและผลการประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2565 และ 2566

	2564	2565f		2566f	
		ณ ม.ค. 66			
		เฉลี่ย	ช่วง	เฉลี่ย	ช่วง
ผลการประมาณการ					
1) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ)	1.5	3.0	2.8 ถึง 3.3	3.8	3.3 ถึง 4.3
2) อัตราการขยายตัวของภาคบริโภค					
- การบริโภคภาคเอกชน ณ ราคาคงที่ (ร้อยละ)	0.3	6.9	6.7 ถึง 7.2	3.5	3.0 ถึง 4.0
- การบริโภคภาครัฐ ณ ราคาคงที่ (ร้อยละ)	3.2	0.3	0.1 ถึง 0.6	-1.2	-1.7 ถึง -0.7
3) อัตราการขยายตัวของการลงทุน					
- การลงทุนภาคเอกชน ณ ราคาคงที่ (ร้อยละ)	3.3	4.2	4.0 ถึง 4.5	3.6	3.1 ถึง 4.1
- การลงทุนภาครัฐ ณ ราคาคงที่ (ร้อยละ)	3.8	-0.8	-1.1 ถึง -0.6	1.8	1.3 ถึง 2.3
4) อัตราการขยายตัวของปริมาณส่งออกสินค้าและบริการ (ร้อยละ)	10.4	8.2	8.0 ถึง 8.5	5.3	4.8 ถึง 5.8
5) อัตราการขยายตัวของปริมาณนำเข้าสินค้าและบริการ (ร้อยละ)	17.9	7.1	6.9 ถึง 7.4	2.3	1.8 ถึง 2.8
6) ดุลการค้า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)	32.4	11.0	1.1 ถึง 20.9	12.4	0.9 ถึง 23.9
- มูลค่าสินค้าส่งออกในรูปดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ)	19.2	5.3	5.1 ถึง 5.6	0.4	-0.1 ถึง 0.9
- มูลค่าสินค้านำเข้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ)	27.7	15.0	14.8 ถึง 15.3	-0.1	-0.6 ถึง 0.4
7) ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)	-10.6	-19.8	-21.0 ถึง -18.6	3.1	0.2 ถึง 6.0
- ร้อยละของ GDP	-2.0	-4.0	-4.3 ถึง -3.8	0.5	0.0 ถึง 1.0
8) อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (ร้อยละ)	1.2	6.1	5.9 ถึง 6.4	2.8	2.3 ถึง 3.3
อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน (ร้อยละ)	0.2	2.5	2.3 ถึง 2.8	2.3	1.8 ถึง 2.8
สมมติฐานหลัก					
สมมติฐานภายนอก					
1) อัตราการขยายตัวเฉลี่ย 15 ประเทศคู่ค้าหลัก (ร้อยละ)	5.3	3.3	3.1 ถึง 3.6	2.7	2.2 ถึง 3.2
2) ราคาน้ำมันดิบดูไบ (ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล)	69.2	95.4	95.2 ถึง 95.7	85.0	80.0 ถึง 90.0
สมมติฐานด้านนโยบาย					
3) อัตราแลกเปลี่ยน (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ)	32.0	35.1	34.9 ถึง 35.4	32.5	32.0 ถึง 33.0
4) รายจ่ายภาคสาธารณะ (ล้านล้านบาท)	4.00	4.14	4.11 ถึง 4.16	4.19	4.14 ถึง 4.24
5) จำนวนนักท่องเที่ยว (ล้านคน)	0.4	11.2	11.0 ถึง 11.5	27.5	27.0 ถึง 28.0

Executive Summary

Thailand's Economic Projections for 2022

“The Thai economy is expected to expand by 3.0 percent in 2022
and increase by 3.8 percent in 2023
mainly driven by the recovery of the tourism sector and lower inflation pressure.
Nevertheless, economic slowdown of major trading partners
should be closely monitored.”

Thai economy is anticipated to expand by 3.0 percent (within the range of 2.8 to 3.3 percent) in 2022. Export volume of goods and services is projected to grow 8.2 percent (within the range of 8.0 to 8.5 percent), while import volume of goods and services rise 7.1 percent (within the range of 6.9 to 7.4 percent). Moreover, the relaxation of international travel measures in various countries and the improvement of Thailand's COVID-19 situation are expected to drive both Thai domestic and international tourism forward. Private consumption is forecasted to increase 6.9 percent (within the range of 6.7 to 7.2 percent) and private investment grow 4.2 percent (within the range of 4.0 to 4.5 percent).

For 2023, the Ministry of Finance expects Thai economy would grow at 3.8 percent (within the range of 3.3 to 4.3 percent) with the main supports from the recovery of domestic demand and tourism sector, particularly from the increasing of Asian tourists. International tourists are forecasted to be 27.5 million tourists (147 percent) which will lead to increased income from the tourism sector and related service businesses. Meanwhile, export value of goods in USD is expected to slightly rise 0.4 percent (within the range of -0.1 to 0.9 percent) due to the demand reduction of major trading partners.

Private consumption is expected to expand 3.5 percent (within the range of 3.0 to 4.0 percent) in line with rising of household income. In addition, the role of fiscal policy will continue to help alleviating the from economic drawbacks and support the expansion of the Thai economy collectively and inclusively in every sector. Private investment is forecasted to grow 3.6 percent (within the range of 3.1 to 4.1 percent) as confidence in the domestic economy begins to improve.

In terms of the internal stability, the headline inflation rate is expected at 2.8 percent (within the range of 2.3 to 3.3 percent) adjusted within the inflation target of 1.0 - 3.0 percent due to lower global energy prices. For external stability, the current account balance is expected to return to a surplus of 3.1 billion USD for 0.5 percent of GDP (within the range of 0.0 to 1.0 percent of GDP).

Moreover, the Ministry of Finance Spokesperson also highlighted, “Thailand’s economic outlook could be affected by several factors. MOF gives special attention to both the pro and con considerations. Examples of supporting factors are higher-than-expected foreign tourist arrivals, especially Chinese tourists from the early opening border and lessening tourism restriction policy. On the other hand, examples of opposing factors are 1) global economic slowdown and global financial market volatility from the strict monetary policy of Thailand’s major trading partners especially in the United States and the European Union 2) the geopolitical conflicts across the world which may affect international security and production factors and 3) the recovery of China economy under the pressure of COVID-19 situation.

Major Economic Assumptions and Thailand's Economic Projections for 2022 and 2023

	2021	2022f		2023f	
		as of Jan 2023			
		Avg	Range	Avg	Range
Projections					
1) GDP Growth Rate (percent y-o-y)	1.5	3.0	2.8 to 3.3	3.8	3.3 to 4.3
2) Real Consumption Growth (percent y-o-y)					
- Real Private Consumption (percent y-o-y)	0.3	6.9	6.7 to 7.2	3.5	3.0 to 4.0
- Real Public Consumption (percent y-o-y)	3.2	0.3	0.1 to 0.6	-1.2	-1.7 to -0.7
3) Real Investment Growth (percent y-o-y)					
- Real Private Investment (percent y-o-y)	3.3	4.2	4.0 to 4.5	3.6	3.1 to 4.1
- Real Public Investment (percent y-o-y)	3.8	-0.8	-1.1 to -0.6	1.8	1.3 to 2.3
4) Export Volume of Goods and Services (percent y-o-y)	10.4	8.2	8.0 to 8.5	5.3	4.8 to 5.8
5) Import Volume of Goods and Services (percent y-o-y)	17.9	7.1	6.9 to 7.4	2.3	1.8 to 2.8
6) Trade Balance (USD billion)	32.4	11.0	1.1 to 20.9	12.4	0.9 to 23.9
- Export Value of Goods in USD (percent y-o-y)	19.2	5.3	5.1 to 5.6	0.4	-0.1 to 0.9
- Import Value of Goods in USD (percent y-o-y)	27.7	15.0	14.8 to 15.3	-0.1	-0.6 to 0.4
7) Current Account (billion U.S.)	-10.6	-19.8	-21.0 to -18.6	3.1	0.2 to 6.0
- Percentage of GDP	-2.0	-4.0	-4.3 to -3.8	0.5	0.0 to 1.0
8) Headline Inflation (percent y-o-y)	1.2	6.1	5.9 to 6.4	2.8	2.3 to 3.3
Core Inflation (percent y-o-y)	0.2	2.5	2.3 to 2.8	2.3	1.8 to 2.8
Major Assumptions					
Exogenous Variables					
1) Average Economic Growth Rate of Major Trading Partners (percent y-o-y)	5.3	3.3	3.1 to 3.6	2.7	2.2 to 3.2
2) Dubai Crude Oil Price (U.S. dollar per Barrel)	69.2	95.4	95.2 to 95.7	85.0	80.0 to 90.0
Policy Variables					
3) Exchange Rate (Baht per U.S. dollar)	32.0	35.1	34.9 to 35.4	32.5	32.0 to 33.0
4) Public Expenditure (Trillion Baht)	4.00	4.14	4.11 to 4.16	4.19	4.14 to 4.24
5) Number of foreign tourists (Million)	0.4	11.2	11.0 to 11.5	27.5	27.0 to 28.0

ข้อสมมติฐานสำคัญในการ ประมาณการเศรษฐกิจไทย ปี

65 & 66

1

การขยายตัวของเศรษฐกิจ 15 ประเทศคู่ค้า

65 +3.3% 66 +2.7%

2

Baht/USD

65 35.1 ฿/\$ 66 32.5฿/\$

ดัชนีค่าเงินบาท

65 108.42 66 113.0

3

ราคาน้ำมันดิบดูไบ

65 95.4\$/bbl

66 85.0\$/bbl

4

จำนวนนักท่องเที่ยว

65 11.2 ล้านคน

66 27.5 ล้านคน

5

รายจ่ายภาคสาธารณะ

65 4.14 ล้านล้านบาท

66 4.19 ล้านล้านบาท

5 ข้อ
สมมติฐาน

สมมติฐานหลักในการประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2565 และปี 2566

1. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของ 15 ประเทศคู่ค้าหลักของไทย

สศค. ประเมินภาพรวมอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าหลักของไทย 15 ประเทศ ในปี 65 จะขยายตัวที่ร้อยละ 3.3 ต่อปี (YoY) ปรับลงจากการประมาณการครั้งก่อนที่คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 3.4 ต่อปี (YoY) และชะลอลงจากปี 64 (อยู่ที่ร้อยละ 5.4) เนื่องจากมาตรการทางการเงินที่เข้มงวดในหลายประเทศ ประกอบกับสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนส่งผลให้อัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับสูงสร้างแรงกดดันด้านต้นทุนให้เพิ่มสูงขึ้นและกระทบต่อภาคการผลิต นอกจากนี้ เศรษฐกิจจีนซึ่งเป็นคู่ค้าที่สำคัญของไทยมีแนวโน้มชะลอตัวลงค่อนข้างมาก เนื่องจากมาตรการจำกัดการแพร่ระบาดของโควิด-19 ภายในประเทศ และปัญหาในภาคอสังหาริมทรัพย์ อย่างไรก็ดี ในช่วงครึ่งหลังของปี 65 แรงกดดันด้านเงินเฟ้อมีแนวโน้มลดลงในหลายประเทศ ขณะที่ เศรษฐกิจประเทศคู่ค้าหลักของไทยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากภาคการท่องเที่ยวที่ฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องและการบริโภคที่เริ่มฟื้นตัว ภายหลังจากการยกเลิกหรือผ่อนคลายมาตรการจำกัดการแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้โดยรวมเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าหลักของไทยยังมีทิศทางขยายตัว

สำหรับภาพรวมอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าหลักของไทย 15 ประเทศ ในปี 2566 คาดว่าจะขยายตัวต่อเนื่องจากปี 2565 แต่ในอัตราที่ชะลอลง สอดคล้องกับการคาดการณ์ของ IMF และผลสำรวจนักวิเคราะห์หลายสำนัก โดยคาดว่าเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าหลักของไทย 15 ประเทศ โดยรวมขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 2.7 (YoY) ชะลอลงจากการคาดการณ์อัตราการขยายตัวปี 2565 และปรับลดลงจากการประมาณการครั้งก่อนที่คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 3.0 (YoY) เนื่องจากนโยบายการเงินที่เข้มงวดในหลายประเทศเริ่มส่งผลกระทบต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและการลงทุน โดยคาดว่า เศรษฐกิจสหรัฐ ญี่ปุ่นและยูโรโซน จะชะลอตัวค่อนข้างมาก ขณะที่ เศรษฐกิจของประเทศในอาเซียนยังคงมีทิศทางขยายตัวแต่ในอัตราที่ชะลอลง เนื่องจากภาคการส่งออกได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก อย่างไรก็ดี คาดว่า ผลกระทบดังกล่าวจะไม่รุนแรงมากนัก และหลายประเทศจะยังคงได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวและการบริโภคภายในประเทศเป็นแรงขับเคลื่อนในการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ อย่างไรก็ดี ในระยะต่อไป ยังมีปัจจัยเสี่ยงที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด ได้แก่ 1) สถานการณ์สงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ยืดเยื้อ รวมถึงความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ในพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลก 2) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ในประเทศจีน และ 3) ปัญหาอุปทานหยุดชะงักและเงินเฟ้อโลกที่ยังคงอยู่ในระดับสูง ซึ่งต่อเนื่องมาจากปี 2565 และเป็นผลจากปัจจัยข้อ 1) และ 2)

ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของเศรษฐกิจคู่ค้าหลักของไทย 15 ประเทศ (ร้อยละ)

ประเทศคู่ค้าหลัก เรียงตามสัดส่วนการ ส่งออกปี 2564	2563	2564				2564	2565				YTD	ทั้งปี 2565F	ทั้งปี 2566F
		Q1	Q2	Q3	Q4		Q1	Q2	Q3	Q4			
15 ประเทศ (80.1%)	-2.7	4.2	11.0	3.7	4.6	5.6	3.7	3.4	4.1	2.3	3.4	3.3	2.7
1.สหรัฐฯ (15.4%)	-2.8	1.2	12.5	5.0	5.7	5.9	3.7	1.8	1.9	1.0	2.1	2.1	0.5
2.จีน (13.7%)	2.2	18.7	8.3	5.2	4.3	8.4	4.8	0.4	3.9	2.9	3.0	3.0	5.0
3.ญี่ปุ่น (9.2%)	-4.3	-1.1	7.7	1.8	0.8	2.1	0.4	1.6	1.5	0.6	1.1	1.2	0.9
4.ยุโรปโซน (6.9%)	-6.3	-0.8	14.2	3.9	4.8	5.3	5.5	4.3	2.3	1.9	3.5	3.5	0.3
5.เวียดนาม (4.6%)	2.9	4.7	6.7	-6.0	5.2	2.6	5.1	7.8	13.7	5.9	8.0	7.7	6.1
6.มาเลเซีย (4.4%)	-5.5	-0.5	15.9	-4.5	3.6	3.1	5.0	8.9	14.2	7.0	8.7	8.6	4.0
7.ฮ่องกง (4.3%)	-6.1	8.2	7.6	5.5	4.7	6.4	-3.9	-1.2	-4.6	-4.2	-3.5	-3.3	3.3
8.ออสเตรเลีย (4.0%)	-2.2	1.5	9.8	4.1	4.5	4.9	3.3	3.6	5.9	3.0*	3.7	3.7	2.1
9.สิงคโปร์ (3.3%)	-3.9	3.9	17.3	8.7	6.6	8.9	4.0	4.5	4.0	2.1	3.6	3.7	2.4
10.อินโดนีเซีย (3.3%)	-2.1	-0.7	7.1	3.5	5.0	3.7	5.0	5.5	5.7	5.0	5.3	5.3	4.5
11.อินเดีย (3.1%)	-6.6	2.5	20.1	8.4	5.4	8.3	4.1	13.5	6.3	4.7*	7.7	6.9	6.0
12.ฟิลิปปินส์ (2.6%)	-9.5	-3.8	12.1	7.0	7.8	5.7	8.2	7.5	7.6	7.2	7.6	7.6	5.6
13.เกาหลีใต้ (2.2%)	-0.7	1.9	6.0	4.0	4.2	4.1	3.0	2.9	3.1	1.4	2.6	2.6	1.9
14.ไต้หวัน (1.7%)	3.4	9.3	7.8	4.1	5.2	6.5	3.9	3.0	4.0	-0.9	2.4	2.4	2.8
15.สหราชอาณาจักร (1.3%)	-11.0	-7.8	24.3	8.5	8.9	7.5	10.7	4.0	1.9	0.4	4.0	3.3	-1.0

ที่มา : รวบรวมและประมาณการโดย สศค.หมายเหตุ: * คือตัวเลขคาดการณ์ปี 2565

1.1 เศรษฐกิจสหรัฐฯ (ตลาดส่งออกใหญ่อันดับ 1 ของไทย : สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 15.4 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวมปี 2564)

➡ เศรษฐกิจสหรัฐฯ ในไตรมาสที่ 4 ปี 2565 (ตัวเลขเบื้องต้น) ขยายตัวที่ร้อยละ 1.0 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ขยายตัวในอัตราชะลอจากไตรมาสก่อนหน้าที่ร้อยละ 1.9 จากช่วงเดียวกันปีก่อน หรือคิดเป็นการขยายตัวที่ร้อยละ 2.9 เมื่อคำนวณแบบ annualized rate และเป็นการขยายตัวที่ร้อยละ 0.7 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (จัดผลทางฤดูกาลแล้ว) โดยได้รับแรงหนุนจากการใช้จ่ายของผู้บริโภคในช่วงสิ้นปี ส่งผลให้ปี 2565 เศรษฐกิจสหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 2.1 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ชะลอจากปี 2564 ที่ขยายตัวร้อยละ 5.9 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากขาดปัจจัยฐานต่ำ การเติบโตของเศรษฐกิจในช่วงครึ่งปีหลังช่วยคลายความกังวลของนักลงทุนเกี่ยวกับโอกาสเข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอย และเป็นการชดเชยการหดตัวติดต่อกันในไตรมาส 1 และไตรมาส 2 ได้รับแรงหนุนจากการใช้จ่ายของผู้บริโภคในช่วงสิ้นปี 2565 โดยมีการใช้จ่ายของผู้บริโภคซึ่งมีสัดส่วนมากกว่า 2 ใน 3 ของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในสหรัฐฯ เป็นปัจจัยขับเคลื่อนหลักของการเติบโต ซึ่งส่วนใหญ่สะท้อนถึงการใช้จ่ายสินค้าที่เพิ่มสูงขึ้นในช่วงต้นไตรมาสสุดท้ายของปี การใช้จ่ายได้รับการสนับสนุนจากความยืดหยุ่นของตลาดแรงงาน รวมถึงเงินออมที่สะสมไว้ในช่วงการระบาดทั่วของโควิด-19 อย่างไรก็ดี ยอดค้าปลีกและการผลิตเริ่มปรับตัวลดลงในช่วงปลายปี ขณะที่อัตราดอกเบี้ยบ้านสหรัฐฯ ที่เพิ่มสูงจุดตลาดอสังหาริมทรัพย์ให้ขบเขาลง ส่วนตลาดแรงงานที่ยังคงแข็งแกร่ง สนับสนุนให้เฟดสามารถปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยได้อย่างต่อเนื่องเพื่อบรรลุเป้าหมายเงินเฟ้อ

➡ ในปี 2566 คาดว่า เศรษฐกิจสหรัฐฯ จะขยายตัวร้อยละ 0.5 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ -0.5 ถึง 1.5) ขยายตัวชะลอจากปี 2565 โดยคาดว่า เศรษฐกิจสหรัฐฯ อาจเผชิญกับภาวะชะงักงัน เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการดำเนินนโยบายคุมเข้มด้านการเงิน ทำให้อัตราดอกเบี้ยปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อที่ทยอยปรับตัวลดลงเข้าใกล้กรอบเป้าหมายคาดว่าจะทำให้ธนาคารกลางสหรัฐฯ ชะลอการเร่งปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายลง จนอาจยุติวัฏจักรการขึ้นดอกเบี้ยได้ในปีนี้ ซึ่งจะเป็ปัจจัยสนับสนุนความเชื่อมั่นต่อการใช้จ่ายของการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน ขณะที่ตลาดแรงงานสหรัฐฯ คาดว่า จะยังแข็งแกร่งต่อเนื่องและอุปสงค์ของผู้บริโภคยังคงแข็งแกร่ง ประกอบกับการดำเนินนโยบายทางการคลังเพื่อสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจของรัฐบาล ทั้งนี้ ยังต้องติดตามปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ เพิ่มเติม ได้แก่ การปรับกรอบเพดานหนี้สาธารณะ ความขัดแย้งทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีนที่อาจกลับมาตึงเครียดมากขึ้น โดยเฉพาะสงครามการค้าด้านเทคโนโลยี ซึ่งอาจส่งผลให้เศรษฐกิจชะลอตัวเป็นเวลานานและรุนแรงขึ้นได้ เป็นต้น

1.2 เศรษฐกิจจีน (ตลาดส่งออกใหญ่อันดับ 2 ของไทย: สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 13.7 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวมปี 2564)

➡ เศรษฐกิจของจีนในไตรมาสที่ 4 ปี 2565 ขยายตัวร้อยละ 2.9 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ขยายตัวชะลอจากไตรมาสก่อนหน้าที่ร้อยละ 3.9 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่ทรงตัวเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (จัดผลทางฤดูกาลแล้ว) ส่งผลให้ปี 2565 เศรษฐกิจจีนขยายตัวร้อยละ 3.0 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ชะลอจาก

ปี 2564 ที่ขยายตัวร้อยละ 8.1 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน และต่ำกว่าเป้าหมายของทางการเงินที่ร้อยละ 5.5 และต่ำกว่าที่ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ประเมินไว้ในช่วงปีใหม่ปี 2566 ที่ร้อยละ 4.4 เนื่องจากโดยเศรษฐกิจจีนได้รับผลกระทบจากการดำเนินมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดด้วยนโยบาย Zero-COVID-19 ที่มีการล็อกดาวน์ในระดับภูมิภาคเป็นระยะ ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริโภคภาคครัวเรือน และก่อให้เกิดปัญหาห่วงโซ่อุปทานติดขัด สะท้อนจากค่าระวางเรือที่เพิ่มสูงขึ้น รวมถึงปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบการผลิตยังไม่คลี่คลาย ทำให้ภาคการผลิตชะลอตัวลง ประกอบกับปัญหาในภาคอสังหาริมทรัพย์ที่ยังยืดเยื้อเป็นเวลานาน อย่างไรก็ตาม ภาครัฐได้ดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นต่อการควบคุมโควิด ทำให้จีนเริ่มผ่อนคลายนโยบายล็อกดาวน์ที่เข้มงวดตั้งแต่เดือนธันวาคม 2565 นอกจากนี้ ในช่วงที่ผ่านมาจีนได้ประสบปัญหาขาดแคลนพลังงานอย่างหนัก ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพลังงานไฟฟ้า ทำให้ภาคการผลิตขาดความต่อเนื่องไปพอสมควร สำหรับด้านเสถียรภาพภายในประเทศพบว่า อัตราเงินเฟ้อทั่วไปยังคงอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ โดยเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ร้อยละ 2.0 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน และอัตราการว่างงานในเขตเมืองเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 5.6 ของกำลังแรงงานรวม เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่ร้อยละ 5.1

➡ ในปี 2566 คาดว่าเศรษฐกิจจีนจะขยายตัวร้อยละ 5.0 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 4.0 – 6.0) เติบโตขึ้นจากปีก่อนหน้า กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่กลับมาดำเนินการเต็มรูปแบบหลังทางการจีนผ่อนคลายนโยบาย Zero-COVID และเปิดประเทศ คาดว่าจะช่วยฟื้นการบริโภคในประเทศ ภาคการผลิต และการส่งออก รวมถึงเชื่อว่าจะเห็นเงินทุนจากต่างประเทศไหลเข้าตลาดหลักทรัพย์จีนอย่างต่อเนื่อง ขณะที่มาตรการต่าง ๆ ของจีนเริ่มมีความผ่อนคลาย และจีนยังมีพื้นที่ทางการคลังเหลือเฟือพอที่จะใช้นโยบายเศรษฐกิจมหภาคแบบขยายตัวเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจเมื่อจำเป็น โดยในปีนี้ ทางการจีนตั้งเป้าจะขยายอุปสงค์ในประเทศ เร่งสร้างระบบอุตสาหกรรมสมัยใหม่ ให้การสนับสนุนภาคเอกชนอย่างเท่าเทียม ดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ ป้องกันความเสี่ยงทางเศรษฐกิจและการเงิน และลดความเสี่ยงต่อวิกฤตในอนาคต อีกทั้ง นโยบายการเงินแบบผ่อนคลายต่อเนื่องจะช่วยสนับสนุนภาคส่วนต่าง ๆ ที่สำคัญ รวมถึงภาคส่วนที่อ่อนแอ โดยจะดูแลสภาพคล่องให้เพียงพอ และเพิ่มการสนับสนุนทางสินเชื่อ โดยเฉพาะในภาคอสังหาริมทรัพย์ ทั้งนี้ ยังต้องติดตามการดำเนินมาตรการการเงินเดี่ยว สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างจีนและไต้หวัน ปัญหาทางภูมิรัฐศาสตร์อื่น ๆ และสงครามการค้ากับสหรัฐฯ เป็นต้น

1.3 เศรษฐกิจญี่ปุ่น (ตลาดส่งออกใหญ่อันดับ 3 ของไทย : สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 9.2 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวม)

➡ เศรษฐกิจญี่ปุ่นไตรมาส 4 ปี 2565 ขยายตัวร้อยละ 0.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ส่งผลให้ปี 2565 ขยายตัวร้อยละ 1.1 โดยมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งปี 2565 ขยายตัวร้อยละ 18.2 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ขณะที่การนำเข้าในช่วงเวลาเดียวกันขยายตัวร้อยละ 28.8 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ปัจจัยสำคัญจากการอ่อนค่าของเงินเยน และต้นทุนการนำเข้าที่สูง อันเป็นผลมาจากราคาน้ำมันดิบ ถ่านหิน และก๊าซ LNG ที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อ เดือน ธ.ค. 65 อยู่ที่ร้อยละ 4.0 ซึ่งเป็นระดับสูงที่สุดนับจากปี 2534 เป็นต้นมา อย่างไรก็ตาม สถานการณ์โควิด-19 ภายในประเทศที่คลี่คลายลง ทำให้ความเชื่อมั่นผู้บริโภค ณ เดือน ม.ค. 66 อยู่ที่ระดับ 31 จุด ซึ่งเพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นเดือนที่สาม ทั้งนี้ ญี่ปุ่นยังมีเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจที่เป็นทั้งบวกและลบ ได้แก่ อัตราการว่างงาน

เดือน ธ.ค.65 อยู่ที่ร้อยละ 2.5 เท่ากับเดือนก่อนหน้า ต่ำสุดนับจาก พ.ค. 63 เป็นต้นมา ยอดค้าปลีก เดือน ธ.ค. 65 ขยายตัวร้อยละ 3.8 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน และเป็นการขยายตัวต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 10 จากการบริโภคภายในประเทศที่ฟื้นตัว ขณะที่ผลผลิตภาคอุตสาหกรรม เดือน ธ.ค. 65 หดตัวร้อยละ -2.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน หดตัวมากขึ้นจากร้อยละ -0.9 ต่อปี ในเดือนก่อนหน้า ทั้งนี้ BOJ รอบประชุมเดือน ม.ค.66 มีมติคงอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นไว้ที่ร้อยละ -0.1 และคงกรอบอัตราผลตอบแทนพันธบัตรอายุ 10 ปีของรัฐบาลญี่ปุ่นเอาไว้ในช่วง -0.5% ถึง +0.5%

➡ ในปี 2566 คาดว่าเศรษฐกิจญี่ปุ่นจะขยายตัวเพิ่มขึ้นที่ร้อยละ 0.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ทั้งนี้ เศรษฐกิจญี่ปุ่นยังคงเปราะบางจากความอ่อนแอของอุปสงค์โลกซึ่งจะสร้างแรงกดดันต่อภาคการผลิตอุตสาหกรรมและภาคการส่งออกโดยเฉพาะในช่วงครึ่งแรกของปี 2566 นอกจากนี้ การเพิ่มสูงขึ้นของอัตราเงินเฟ้อในช่วงสั้นอาจเป็นปัจจัยที่เข้ามาจำกัดการฟื้นตัวของการบริโภคภาคเอกชน ทั้งนี้ คาดว่า BOJ มีแนวโน้มที่จะปรับเพิ่มความเข้มงวดนโยบายการเงินแบบ “ค่อยเป็นค่อยไป” เพื่อบรรเทาความเสี่ยงจากเงินเฟ้อและยังคงหนุนการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจในภาพรวม ทั้งนี้ ปัจจัยเสี่ยงจากเศรษฐกิจโลกจะเป็นตัวแปรสำคัญต่อเศรษฐกิจญี่ปุ่น จึงจำเป็นที่ต้องจับตาอย่างใกล้ชิดเพราะอาจส่งผลต่อการปรับตัวเลขการประมาณการเศรษฐกิจญี่ปุ่นในครั้งถัดไป

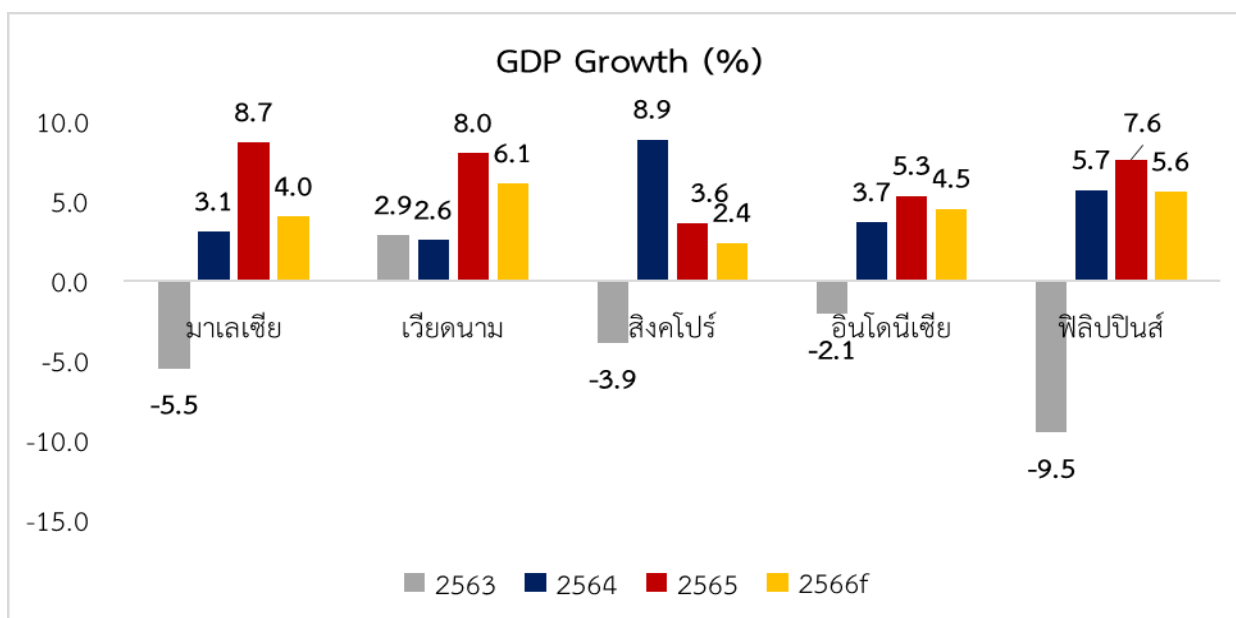
1.4 เศรษฐกิจยูโรโซน 19 ประเทศ (ตลาดส่งออกใหญ่อันดับ 4 ของไทย: สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 6.9 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวม)

➡ เศรษฐกิจยูโรโซนในไตรมาสที่ 4 ปี 2565 ขยายตัวที่ร้อยละ 1.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ขยายตัวชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 2.3 ส่งผลให้ปี 2565 เศรษฐกิจยูโรโซนขยายตัวร้อยละ 3.5 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ชะลอลงจากปี 2564 โดยเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจยูโรโซน โดยรวมยังคงมีทิศทางชะลอตัว สะท้อนจากเครื่องชี้สำคัญด้านอุปทาน ดัชนีฯ (PMI) ภาคอุตสาหกรรมเฉลี่ยไตรมาสที่ 4 ปี 2565 อยู่ที่ระดับ 47.1 จุด ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ระดับ 49.27 จุด ด้านดัชนีฯ (PMI) ภาคบริการเฉลี่ยไตรมาสที่ 4 ปี 2565 อยู่ที่ระดับ 49.0 จุด ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ระดับ 49.9 จุด โดยดัชนีฯ (PMI) ภาคบริการและภาคอุตสาหกรรมที่อยู่ต่ำกว่าระดับ 50 จุด สะท้อนถึงภาคบริการและภาคอุตสาหกรรมในยูโรโซนที่ยังคงหดตัวต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาเครื่องชี้ที่สำคัญด้านอุปสงค์ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคไตรมาสที่ 4 ปี 2565 อยู่ที่ระดับ -24.5 จุด จากไตรมาสก่อนหน้าที่ระดับ -26.9 จุด สะท้อนถึงความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่อเศรษฐกิจยังคงอยู่ในระดับต่ำทางด้านยอดค้าปลีกเฉลี่ยไตรมาสที่ 4 ปี 2565 หดตัวร้อยละ 2.6 จากช่วงเดียวกันปีก่อน หดตัวเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่หดตัวร้อยละ 0.6 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ทางด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ อัตราการว่างงานเฉลี่ยไตรมาสที่ 4 ปี 2565 อยู่ที่ 6.6 ของกำลังแรงงานรวม ลดลงเพียงเล็กน้อยจากไตรมาสก่อนหน้าที่อยู่ที่ร้อยละ 6.7 ของกำลังแรงงานรวม ขณะที่ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยในไตรมาสที่ 4 ปี 2565 อยู่ที่ร้อยละ 10.0 จากช่วงเดียวกันปีก่อน เร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 9.3 จากช่วงเดียวกันปีก่อน โดยอัตราเงินเฟ้อยังคงอยู่ในระดับสูงต่อเนื่อง เป็นผลจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างยูเครนและรัสเซียที่ยังคงยืดเยื้อ

➡ ในปี 2566 คาดว่าเศรษฐกิจยูโรโซนจะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 0.3 ปรับลดลงจากการประมาณการครั้งก่อนหน้าที่คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 0.9 โดยคาดการณ์ว่า เศรษฐกิจของยูโรโซนจะเริ่มหดตัวในช่วงครึ่งแรกของปี 2566 เนื่องจากแรงสนับสนุนจากการเปิดประเทศภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 เริ่มเบาบางลง ขณะที่ ต้นทุนการกู้ยืมที่เพิ่มสูงขึ้น อัตราเงินเฟ้อที่ยังอยู่ในระดับสูง รวมทั้ง ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่อยู่ในระดับต่ำได้สร้างแรงกดดันต่อการบริโภคภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจยูโรโซนจะเริ่มฟื้นตัวได้ในช่วงครึ่งหลังของปี 2566 ภายหลังสถานการณ์ความขัดแย้งและความไม่แน่นอนต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาคอขวดในการผลิต (Supply Bottlenecks) เริ่มบรรเทาและคลี่คลายลง ส่งผลให้รายได้ที่แท้จริงและอุปสงค์จากต่างประเทศปรับตัวดีขึ้น แต่อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจคาดว่าจะอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าก่อนเกิดสงครามในยูเครน ทั้งนี้ ในปี 2566 เศรษฐกิจยูโรโซนยังมีแรงขับเคลื่อนจากการดำเนินมาตรการทางการคลังเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจจากคณะกรรมการยูโรเปียน คือ งบประมาณ NextGenerationEU วงเงินประมาณ 8.0 แสนล้านยูโร ซึ่งดำเนินการครอบคลุมตั้งแต่ปี 2564 ถึง 2569 โดยมีเป้าหมายในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของยุโรปหลังจากวิกฤตโควิด-19 โดยจะเน้นส่งเสริมเศรษฐกิจใน 5 ด้านหลักคือ 1) ด้านดิจิทัล 2) ด้านสิ่งแวดล้อม 3) ด้านสาธารณสุข 4) ด้านการศึกษาและการส่งเสริมการจ้างงาน 5) ด้านความเท่าเทียมของโอกาสทางสังคม นอกจากนี้ เพื่อช่วยเหลือประเทศในยูโรโซนที่มีปัญหาหนี้จำนวนมาก ในช่วงเวลาที่อัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลมีแนวโน้มปรับเพิ่มสูงขึ้น ธนาคารกลางยุโรป (ECB) ได้กำหนดกลไก Transmission Protection Instrument (TPI) ซึ่งจะทำให้ ECB สามารถเข้าซื้อพันธบัตรจากประเทศที่มีหนี้สินจำนวนมากและลดความเสี่ยงต่อเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก โดยประเทศที่เข้าเกณฑ์ได้รับความช่วยเหลือจาก TPI จะต้อง 1) เป็นประเทศที่ปฏิบัติตามกรอบงบประมาณของสหภาพยุโรป (EU) ไม่ขาดดุลงบประมาณมากกว่าที่กำหนด 2) ไม่เกิดภาวะไร้สมดุลในเศรษฐกิจมหภาคอย่างรุนแรง 3) มีหนี้ที่มีความยั่งยืนตามการพิจารณาของคณะกรรมการยูโรเปียน (EC) กองทุนกลไกรักษาสถียรภาพยุโรป (ESM) และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และ 4) มีนโยบายเศรษฐกิจมหภาคที่มั่นคงและยั่งยืน

1.5 เศรษฐกิจอาเซียน 5 ประเทศ (สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 18.2 ของมูลค่าการส่งออกรวม)

ภาพที่ 1 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียน (%)

ที่มา: CEIC รวบรวมโดย สศค.

➡ เศรษฐกิจอาเซียนไตรมาสที่ 4 ปี 2565 ยังมีแนวโน้มขยายตัวแต่ในอัตราที่ชะลอลงสะท้อนจากตัวเลขการขยายตัวเศรษฐกิจของ 5 ประเทศ ได้แก่ 1) เศรษฐกิจเวียดนามไตรมาสที่ 4 ปี 2565 ขยายตัวร้อยละ 5.9 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 13.7 จากช่วงเดียวกันปีก่อน หรือคิดเป็นการขยายตัวที่ร้อยละ 4.1 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (หลังขจัดผลทางฤดูกาลแล้ว) ส่งผลให้ทั้งปี 2565 เศรษฐกิจเวียดนามขยายตัวร้อยละ 7.7 โดยในไตรมาสที่ 4 ปี 2565 ภาคอุตสาหกรรมและการก่อสร้างขยายตัวร้อยละ 4.2 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 12.9 ขณะที่ ภาคบริการขยายตัวร้อยละ 8.1 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 18.9 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ด้านภาคเกษตรขยายตัวร้อยละ 3.85 จากช่วงเดียวกันปีก่อน เติบโตจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 3.2 จากช่วงเดียวกันปีก่อน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเครื่องชี้เศรษฐกิจเวียดนามที่สำคัญ พบว่า (1) ผลผลิตภาคอุตสาหกรรม ไตรมาสที่ 4 ปี 2565 เฉลี่ย 172.3 จุด หดตัวที่ร้อยละ 0.80 จากช่วงเดียวกันปีก่อน (2) ยอดค้าปลีกไตรมาสที่ 4 ปี 2565 ขยายตัวที่ร้อยละ 20.5 จากช่วงเดียวกันปีก่อน (3) มูลค่าการนำเข้าและส่งออก ไตรมาสที่ 4 ปี 2565 หดตัวที่ร้อยละ -7.1 และ -5.7 จากช่วงเดียวกันปีก่อน และ (4) ดัชนีผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อ PMI ภาคอุตสาหกรรม ไตรมาสที่ 4 ปี 2565 อยู่ที่ 48.1 จุด ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่อยู่ที่ 52.1 จุด 2) เศรษฐกิจประเทศฟิลิปปินส์ไตรมาสที่ 4 ปี 2565 ขยายตัวที่ร้อยละ 7.2 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวที่ร้อยละ 7.2 จากช่วงเดียวกันปีก่อน หรือคิดเป็นการขยายตัวที่ร้อยละ 2.4 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (หลังขจัดผลทางฤดูกาลแล้ว) ส่งผลให้ทั้งปี 2565 เศรษฐกิจฟิลิปปินส์ขยายตัวร้อยละ 7.6 จากช่วงเดียวกันปีก่อน โดยการบริโภคครัวเรือนยังคงเข้มแข็ง ท่ามกลางแรงกดดันด้านต้นทุนและอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้การบริโภคครัวเรือน

ขยายตัวที่ร้อยละ 7.0 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวที่ร้อยละ 8.0 จากช่วงเดียวกันปีก่อน นอกจากนี้ แรงขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจที่สำคัญจะมาจากภาคการส่งออกขยายตัวที่ร้อยละ 14.6 จากช่วงเดียวกันปีก่อน และการใช้จ่ายภาครัฐขยายตัวที่ร้อยละ 3.3 จากช่วงเดียวกันปีก่อน 3) เศรษฐกิจประเทศอินโดนีเซียไตรมาสที่ 4 ปี 2565 ขยายตัวที่ร้อยละ 5.0 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ชะลอตัวจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวที่ร้อยละ 5.7 จากช่วงเดียวกันปีก่อน หรือคิดเป็นการขยายตัวที่ร้อยละ 1.2 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (หลังขจัดผลทางฤดูกาลแล้ว) ส่งผลให้ทั้งปี 2565 เศรษฐกิจอินโดนีเซียขยายตัวร้อยละ 5.3 จากช่วงเดียวกันปีก่อน โดยมีปัจจัยมาจากภาคการบริโภคภายในประเทศ การลงทุนถาวรที่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัย และภาคการส่งออกที่ขยายตัวที่ร้อยละ 4.5 3.3 และ 14.9 จากช่วงเดียวกันปีก่อน 4) เศรษฐกิจมาเลเซียไตรมาสที่ 4 ปี 2565 ขยายตัวที่ร้อยละ 7.0 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวที่ร้อยละ 14.2 จากช่วงเดียวกันปีก่อน หรือคิดเป็นการหดตัวที่ร้อยละ -2.6 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (หลังขจัดผลทางฤดูกาลแล้ว) ส่งผลให้ทั้งปี 2565 เศรษฐกิจมาเลเซียขยายตัวร้อยละ 8.7 จากปีก่อน โดยได้รับปัจจัยหนุนมาจากการบริโภคภาคเอกชน การลงทุนถาวร และการใช้จ่ายภาครัฐที่ขยายตัวร้อยละ 7.4 ร้อยละ 8.8 และร้อยละ 2.4 ตามลำดับ 5) เศรษฐกิจประเทศสิงคโปร์ไตรมาสที่ 4 ปี 2565 ขยายตัวที่ร้อยละ 2.1 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ชะลอลงเล็กน้อยจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 4.0 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ส่งผลให้ทั้งปี 2565 เศรษฐกิจสิงคโปร์ขยายตัวร้อยละ 3.6 จากปีก่อน โดยเศรษฐกิจได้รับแรงสนับสนุนจากภาคบริการและภาคก่อสร้างที่ยังคงขยายตัวได้ดีอยู่ที่ร้อยละ 4.1 และร้อยละ 10.4 จากช่วงเดียวกันปีก่อน อย่างไรก็ดี ภาคการผลิตของประเทศหดตัวที่ร้อยละ -3.0 จากช่วงเดียวกันปีก่อน เนื่องจากอุปสงค์สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่อ่อนแอลงและต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง สร้างแรงกดดันต่อภาคการผลิต

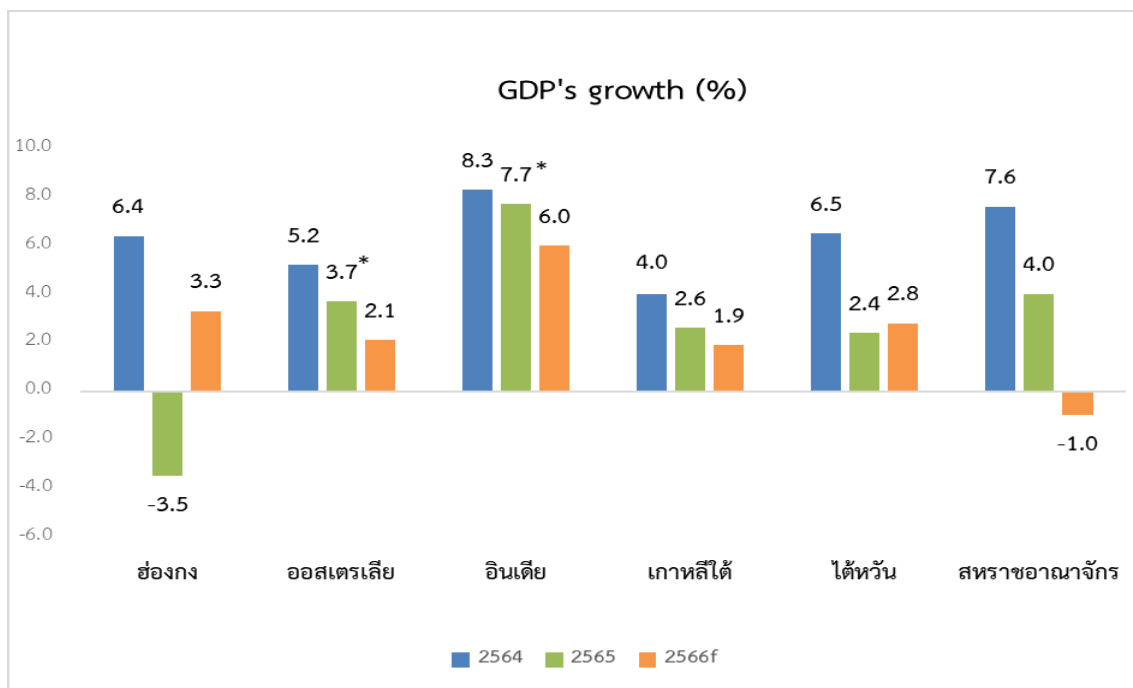
➡ ในปี 2566 คาดว่าเศรษฐกิจอาเซียนจะยังคงขยายตัวแต่ในอัตราที่ชะลอลง โดยคาดว่า เศรษฐกิจเวียดนามจะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 6.1 ต่อปี ลดลงเล็กน้อยจากการประมาณการณเดือนตุลาคม 2565 ที่ขยายตัวร้อยละ 6.3 ต่อปี เนื่องจากเศรษฐกิจเวียดนามได้รับผลกระทบจากนโยบายการเงินที่เข้มงวด ความเชื่อมั่นของนักลงทุนที่ตกต่ำลงจากประเด็นเรื่องปัญหาการขาดสภาพคล่องที่เกิดขึ้นในภาคอสังหาริมทรัพย์ นอกจากนี้ ยังมีสัญญาณเกี่ยวกับอุปสงค์โลกที่อ่อนแอลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและภาคการส่งออกของประเทศ อย่างไรก็ดี เศรษฐกิจเวียดนามยังคงได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการบริโภคภายในประเทศที่เข้มแข็งภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 รวมทั้งการท่องเที่ยวที่ฟื้นตัวต่อเนื่อง ขณะเดียวกันความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างจีนและสหรัฐฯ ได้จูงใจให้นักลงทุนและบริษัทต่าง ๆ หันมาลงทุนในเวียดนามแทนจีนมากขึ้น เศรษฐกิจฟิลิปปินส์จะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 5.6 ต่อปี เพิ่มขึ้นจากการประมาณการณเดือนตุลาคม 2565 ที่ขยายตัวร้อยละ 4.9 ต่อปี เนื่องจากได้รับแรงสนับสนุนจากอุปสงค์ภายในประเทศที่เข้มแข็งจากการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นและการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวภายหลังจากการผ่อนคลายมาตรการจำกัดการแพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างไรก็ดี เศรษฐกิจยังคงมีความเสี่ยงจากเงินเฟ้อที่ยังอยู่ในระดับสูง และอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่เพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่องส่งผลกระทบต่อต้นทุนการกู้ยืมเงิน ขณะที่เศรษฐกิจในประเทศพัฒนาแล้วคาดว่าจะชะลอตัวลงและอาจส่งผลกระทบต่อการส่งออกของฟิลิปปินส์ เศรษฐกิจมาเลเซียจะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 4.0 ต่อปี ลดลงจากการประมาณการณ เดือนตุลาคม 2565 ที่ขยายตัวร้อยละ 4.5 ต่อปี เนื่องจากมีความเสี่ยงเชิงลบเกี่ยวกับสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและ

ยูเครนที่ยืดเยื้อ นโยบายการเงินที่เข้มงวดมากขึ้น และการส่งออกที่ชะลอตัวลงจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก อย่างไรก็ตาม แรงกดดันด้านเงินเฟ้อมีแนวโน้มปรับลดลงต่อเนื่องภายหลังจากพลังงานเริ่มคลี่คลาย ขณะเดียวกัน การบริโภคภาคเอกชนและการลงทุนยังคงขยายตัวได้ดี ภายหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 และเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของมาเลเซีย เศรษฐกิจสิงคโปร์จะขยายตัวที่ร้อยละ 2.4 ต่อปี ลดลงเล็กน้อยจากการประมาณการณ เดือนตุลาคม 2565 ที่ขยายตัวร้อยละ 2.5 ต่อปี เนื่องจากเศรษฐกิจประเทศสิงคโปร์เผชิญกับอุปสงค์ภายนอกประเทศที่อ่อนแอลง ส่งผลกระทบต่อการค้าและการส่งออก อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจสิงคโปร์ยังคงได้รับแรงสนับสนุนจากภาคการท่องเที่ยว รวมทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการท่องเที่ยวเช่นการขนส่งทางอากาศ ที่พักอาศัยและกิจกรรมนันทนาการที่จะยังคงขยายตัวได้ดี นอกจากนี้ ในปี 2566 รัฐบาลสิงคโปร์ยังมีการให้ Voucher เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันให้แก่ประชาชนสิงคโปร์มูลค่า 300 ดอลลาร์สิงคโปร์ต่อคนในวันที่ 3 มกราคม 2566 โดยประชาชนชาวสิงคโปร์สามารถใช้ Voucher ดังกล่าวเพื่อซื้อสินค้าและบริการจากร้านค้าหาบเร่ รวมถึงซูเปอร์มาร์เก็ตที่ร่วมรายการได้ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2566 เศรษฐกิจอินโดนีเซียจะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 4.5 ต่อปี ไม่เปลี่ยนแปลงจากการประมาณการณ เดือนตุลาคม 2565 เนื่องจากมีความเสี่ยงเศรษฐกิจโลกชะลอตัว ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่มีแนวโน้มยืดเยื้อ รวมทั้ง ผลกระทบจากนโยบายทางการเงินที่เข้มงวดเพื่อชะลออัตราเงินเฟ้อภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจยังได้รับแรงสนับสนุนจากการบริโภคภาคเอกชน การส่งออกและการลงทุนที่ยังคงขยายตัวได้ดี ขณะเดียวกันธนาคารกลางอินโดนีเซียคาดว่า อัตราเงินเฟ้อทั่วไปจะกลับเข้าสู่กรอบเป้าหมายที่ร้อยละ 3.0%±1% ในปี 2566 ขณะที่ เงินเฟ้อพื้นฐานจะกลับเข้าสู่กรอบเป้าหมายภายในช่วงครึ่งแรกของปี

1.6 เศรษฐกิจประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ในเอเชีย ออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร (สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 16.6 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวมปี 2564)

➔ ในปี 2565 ภาพรวมเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ในเอเชีย (ฮ่องกง เกาหลีใต้ ไต้หวัน และอินเดีย) ออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร ส่งสัญญาณชะลอตัวลง โดยเศรษฐกิจประเทศเกาหลีใต้ ไต้หวัน และสหราชอาณาจักรขยายตัวชะลอตัวลงจากปีก่อนหน้า โดยเกาหลีใต้และไต้หวันพึ่งพาการส่งออกเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจหลัก ได้รับผลกระทบจากเงินเฟ้อที่อยู่ในระดับสูงทั่วโลก รวมถึงการล็อกดาวน์เพื่อสกัดโควิด-19 แบบต่อเนื่องในจีน ซึ่งเป็นตลาดส่งออกรายใหญ่ที่สุดของไต้หวัน และอุปสงค์โลกโดยรวมที่อ่อนแอลง ส่วนสหราชอาณาจักร ในปี 2565 เศรษฐกิจขยายตัวร้อยละ 4.0 ชะลอตัวจากร้อยละ 7.6 ในปีก่อนหน้า ขณะที่เศรษฐกิจฮ่องกงกลับมาหดตัวลงเนื่องจากมีการพึ่งพาการส่งออกมาก โดยเฉพาะการค้ากับจีนที่ต้องหยุดชะงักในช่วงที่จีนมีการปิดพรมแดน ขณะที่เศรษฐกิจประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ต่างได้รับผลกระทบจากความไม่แน่นอนในเศรษฐกิจโลกและปัญหาห่วงโซ่อุปทานติดขัด ประกอบกับภาวะการเงินที่ตึงตัวอันเป็นผลจากการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยอย่างรุนแรงของธนาคารกลางสหรัฐฯ ที่ส่งผลกระทบอย่างมากต่ออุปสงค์ในประเทศ สำหรับเศรษฐกิจออสเตรเลียและอินเดียยังรอแฉลงตัวเลขการขยายตัวทางเศรษฐกิจในไตรมาสที่ 4 ปี 2565 ซึ่งคาดว่าจะขยายตัวชะลอตัวลงจากปีก่อนหน้า เนื่องจากทั้งสองประเทศมีการพึ่งพาการบริโภคภายในประเทศเป็นหลัก จึงได้รับผลกระทบจากอุปสงค์ภายในประเทศที่ขยายตัวชะลอตัว สะท้อนจากเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจเศรษฐกิจด้านการบริโภคที่ขยายตัวชะลอตัวลง และการดำเนินนโยบายคุมเข้มด้านการเงินได้ส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ภายในประเทศ

ภาพที่ 2 การเติบโตทางเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ในเอเชีย
(ฮ่องกง ออสเตรเลีย อินเดีย เกาหลีใต้ ไต้หวัน และสหราชอาณาจักร)

ที่มา: CEIC รวบรวมโดย สศค.

หมายเหตุ: * คือ คาดการณ์อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจปี 2565

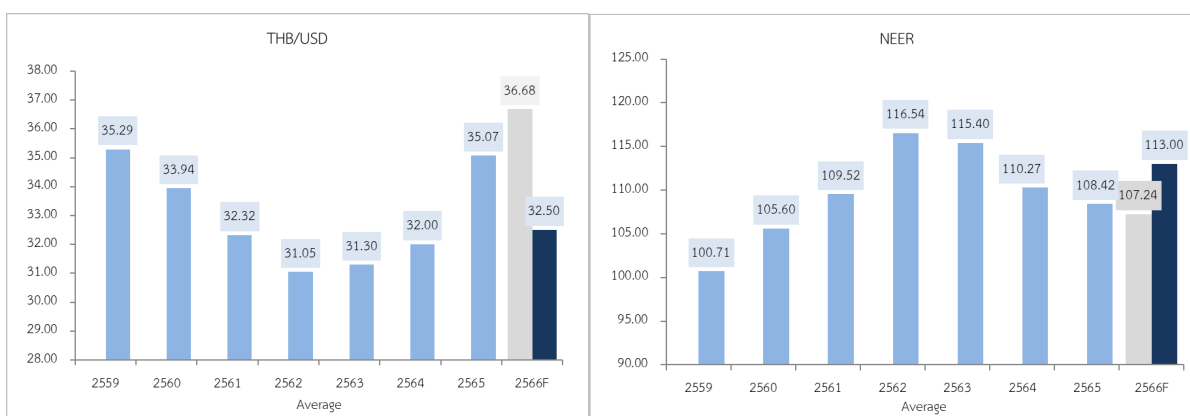
➡ ในปี 2566 คาดว่าการขยายตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าอื่น ๆ โดยรวมจะยังขยายตัวเป็นบวกได้ ยกเว้นสหราชอาณาจักรที่มีแนวโน้มหดตัวลง เนื่องจากแรงกดดันด้านเงินเฟ้อที่ส่งผลกระทบต่อค่าครองชีพของประชาชน เป็นสำคัญ สำหรับเศรษฐกิจออสเตรเลีย อินเดีย เกาหลีใต้คาดว่าจะขยายตัวชะลอลงจากปีก่อนหน้า เนื่องจากได้รับผลกระทบจากอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะออสเตรเลียที่ได้รับแรงกดดันจากราคาบ้านที่ปรับตัวลดลง ภาวะเงินเฟ้อที่สูงขึ้น ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคอยู่ในระดับต่ำ และอัตราเติบโตของค่าจ้างที่แท้จริงซึ่งติดลบ ขณะที่ฮ่องกงคาดว่าจะกลับมาขยายตัวเป็นบวก ส่วนไต้หวันจะขยายตัวเร่งขึ้นจากปีก่อน โดยได้รับานิสงค์จากการกลับมาเปิดประเทศของจีน ซึ่งเป็นคู่ค้ารายใหญ่ จะช่วยผลักดันให้การส่งออกกลับมาขยายตัวได้ รวมถึงแผนยุทธศาสตร์ เพื่อสร้างความแข็งแกร่งต่อบทบาทของฮ่องกงในฐานะศูนย์กลางทางการเงินระหว่างประเทศ จะช่วยดึงดูดการลงทุนได้มากขึ้น และทางด้านไต้หวันยังคงได้รับแรงหนุนจากการเป็นผู้ผลิตและส่งออกด้านเทคโนโลยีรายใหญ่ของโลก อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจฮ่องกงและไต้หวันยังต้องติดตามผลกระทบจากการดำเนินนโยบายจีนเดียวเป็นสำคัญ

2. อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ และดัชนีค่าเงินบาท

“ในปี 2565 เงินบาทอ่อนค่าลงจากปีก่อนหน้าโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 35.07 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ หรืออ่อนค่าลงร้อยละ -9.6 จากค่าเฉลี่ยปีก่อนหน้า และอ่อนค่ามากกว่าเงินสกุลหลักอื่น ๆ ส่งผลให้ดัชนีค่าเงินบาทในปี 2565 อ่อนค่าลงร้อยละ -1.7

ขณะที่ในปี 2566 คาดว่าเงินบาทจะแข็งค่าขึ้น โดยเฉลี่ยทั้งปีที่ 32.50 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ หรือแข็งค่าขึ้นร้อยละ 7.3 จากค่าเฉลี่ยปีก่อนหน้า และดัชนีค่าเงินบาทปี 2566 จะแข็งค่าขึ้นร้อยละ 4.2 เนื่องจากดอลลาร์สหรัฐที่คาดว่าจะแข็งค่าขึ้นเป็นสำคัญ” (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 3 สมมติฐานค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และดัชนีค่าเงินบาทเฉลี่ยในปี 2565

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) รวบรวมโดย สศค.

หมายเหตุ: ดัชนีค่าเงินบาท จากการคำนวณของ สศค.

➡ การเปรียบเทียบเงินบาทกับเงินสกุลหลักและเงินสกุลอื่น ๆ ในภูมิภาคพบว่า ในปี 2565 เงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐอ่อนค่าลงในอัตราที่มากกว่าค่าเงินสกุลหลักส่วนมาก โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 35.07 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ หรืออ่อนค่าลงร้อยละ -9.6 จากค่าเฉลี่ยปีก่อนหน้า ในช่วงไตรมาสที่ 2-3 ของปี 2565 เงินบาทปรับตัวอ่อนค่าลงต่อเนื่อง มีสาเหตุหลักมาจากการแข็งค่าของเงินดอลลาร์สหรัฐ ตามทิศทางการคุมเข้มนโยบายการเงินด้วยการเร่งปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารกลางสหรัฐฯ รวมถึงความผันผวนทางเศรษฐกิจและตลาดการเงินโลกที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ตลาดเข้าถือสินทรัพย์ปลอดภัย อย่างไรก็ตาม เงินบาทเริ่มทยอยกลับมาแข็งค่าในช่วงปลายปี หลังธนาคารกลางสหรัฐฯ เริ่มส่งสัญญาณชะลอขนาดการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ประกอบกับมีแรงหนุนเพิ่มเติมจากความหวังที่จีนจะทยอยเปิดประเทศ ทำให้ดัชนีค่าเงินบาท (Nominal Effective Exchange Rate: NEER) ที่คำนวณโดย สศค. เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 108.42 จุด คิดเป็นการอ่อนค่าลงร้อยละ -1.7 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยปี 2564 ขณะที่เงินลงทุนสุทธิจากนักลงทุนต่างชาติไหลเข้าทั้งในตลาดหลักทรัพย์และในตลาดพันธบัตรไทย

➡ ในปี 2566 คาดว่าในภาพรวมเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐจะแข็งค่าขึ้นจากปี 2565 โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 32.50 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ 31.50 – 33.50 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ) หรือคิดเป็นแข็งค่าขึ้นร้อยละ 7.3 จากค่าเฉลี่ยปี 2565 เป็นผลจาก 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1) การฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย โดยเฉพาะเมื่อจีนมีการเปิดประเทศที่เร็วกว่าคาด ซึ่งจะช่วยสนับสนุนภาคการท่องเที่ยวและบริการของไทย และทำให้คาดว่า ในปี 2566 ดุลบัญชีเดินสะพัดจะกลับมาเกินดุลได้ โดยดุลบัญชีเดินสะพัดไทยปี 2565 ขาดดุลที่ -1.7 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะเดียวกัน การเปิดประเทศของจีนจะช่วยบรรเทาปัญหาห่วงโซ่อุปทานติดขัด ลดความเสี่ยงที่อาจเกิดภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอย รวมถึงช่วยสนับสนุนการขยายตัวของภาคการส่งออกในตลาดโลก และจะเป็นแรงหนุนให้ดุลการค้าไทยเริ่มกลับสู่ภาวะสมดุลมากขึ้น 2) แนวโน้มการอ่อนค่าของเงินดอลลาร์สหรัฐ โดยเปรียบเทียบ จากแนวโน้มการชะลอการขึ้นอัตราดอกเบี้ยของธนาคารกลางสหรัฐฯ หลังอัตราเงินเฟ้อสหรัฐฯ หายถ่วงปรับตัวลดลงเข้าใกล้เงินเฟ้อเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับดัชนีทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ เริ่มส่งสัญญาณชะลอตัวลงบางส่วน และหากอัตราเงินเฟ้อสหรัฐฯ สามารถปรับตัวลงสู่เป้าหมายอัตราเงินเฟ้อระยะยาวที่ร้อยละ 2.0 ได้ ทำให้มีความเป็นไปได้ที่ธนาคารกลางสหรัฐฯ อาจปรับลดอัตราดอกเบี้ยลงในช่วงปลายปี 3) เงินไหลเข้าตลาดพันธบัตรไทย เกิดจากการคาดการณ์ของนักลงทุนในตลาดพันธบัตรว่าธนาคารกลางสหรัฐฯ จะไม่ขึ้นดอกเบี้ยหรือขึ้นในอัตราที่ลดลง ส่งผลให้หันมาลงทุนในตลาดพันธบัตรไทยมากขึ้น โดยในปี 2565 เงินลงทุนของนักลงทุนต่างชาติมีสถานะซื้อสุทธิทั้งในตลาดหลักทรัพ์และตลาดพันธบัตรไทยที่ 2.03 แสนล้านบาท และ 4.64 หมื่นล้านบาท ตามลำดับ และ 4)ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ปรับตัวลดลงมากเมื่อเทียบกับปีก่อนจะส่งผลให้ความต้องการดอลลาร์สหรัฐเพื่อไปซื้อน้ำมันดิบลดลง จึงคาดว่าดัชนีค่าเงินบาทในปี 2566 จะเฉลี่ยที่ 113.00 จุด คิดเป็นการแข็งค่าขึ้นร้อยละ 4.2 จากค่าเฉลี่ยปี 2565 ทั้งนี้ แม้ว่าในช่วงครึ่งปีแรกอาจยังมีความท้าทายในภาพรวมของเศรษฐกิจโลกในระยะสั้น แต่มั่นใจว่า การเติบโตทางเศรษฐกิจไทยยังมีเสถียรภาพ ขณะที่ในช่วงครึ่งปีหลังคาดว่า จะมีปัจจัยสนับสนุนให้เงินบาทแข็งค่าขึ้น จากการที่ตลาดจะทยอยกลับสู่ภาวะปกติมากขึ้น ส่งผลให้นักลงทุนและตลาดพร้อมจะเปิดรับความเสี่ยงมากขึ้นและหันมาหาตลาดเกิดใหม่ ประกอบกับปัจจัยภายในประเทศที่มีเสถียรภาพแข็งแกร่ง และจะเห็นภาพชัดเจนมากขึ้น ทั้งเรื่องนโยบายสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจใหม่เพิ่มเติม และเข้าสู่ช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

3. ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก

3.1 สถานการณ์ราคาน้ำมันดิบดูไบในปี 2565 และ 2566

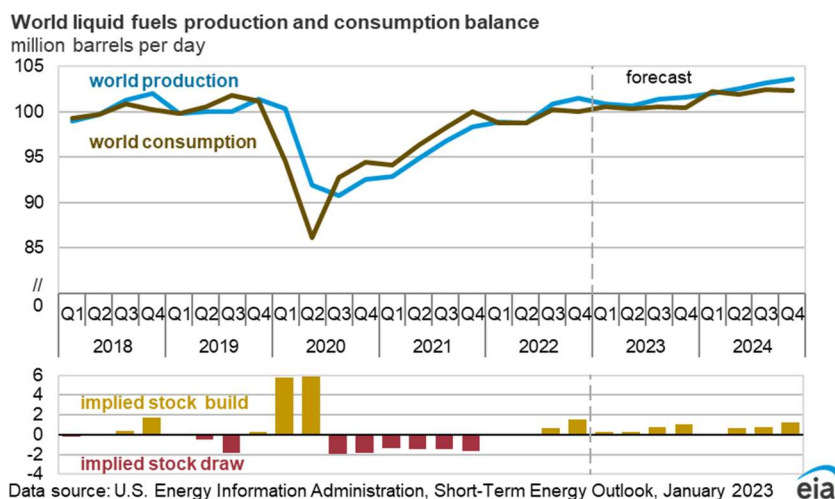
สถานการณ์ราคาน้ำมันดิบดูไบเฉลี่ยทั้งปี 2565 อยู่ที่ระดับ 95.4 ดอลลาร์ สรอ. ต่อบาร์เรล ปรับขึ้นเมื่อเทียบกับราคาน้ำมันดิบดูไบเฉลี่ยในปี 2564 อยู่ที่ 69.2 ดอลลาร์ สรอ. ต่อบาร์เรล เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.9 สาเหตุสำคัญมาจากอุปทานน้ำมันของโลกตึงตัวจากสถานการณ์ความตึงเครียดระหว่างรัสเซียและยูเครน มาตรการคว่ำบาตรต่อรัสเซียของสหรัฐฯและชาติพันธมิตร ทำให้อุปทานน้ำมันรัสเซียลดลง

สถานการณ์ราคาน้ำมันดิบดูไบในเดือนมกราคม 2566 ภาพรวมมีความผันผวนลดลง แต่ราคาน้ำมันดิบยังได้รับผลกระทบจากปัจจัยสำคัญ ได้แก่

- สัญญาณเศรษฐกิจที่ชะลอตัวของสหรัฐและชาติในยุโรป กดดันทำให้อุปสงค์ของน้ำมันโลกฟื้นตัวไม่เต็มที่
- การเปิดประเทศของจีนอย่างเป็นทางการที่เร็วกว่าที่คาดในวันที่ 8 ม.ค. 66 เป็นปัจจัยบวกให้กับความต้องการน้ำมันโลก
- อุปทานน้ำมันของโลกตึงตัวจากสถานการณ์ความตึงเครียดระหว่างรัสเซียและยูเครน
- การประชุมโอเปกพลัสครั้งที่ 34 เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2565 มีมติเห็นพ้องให้ยืดการลดกำลังการผลิตเป็น 2 ล้านบาร์เรลต่อวัน จนถึงสิ้นปี 2566 สอดคล้องกับมติการประชุมโอเปกครั้งที่ 33 ที่จัดขึ้นในเดือนตุลาคม 2565 ที่ผ่านมา การปรับลดกำลังการผลิตครั้งนี้ต่อเนื่องมาจากครั้งที่ 33 ซึ่งถือเป็นปริมาณที่ปรับลดครั้งที่ใหญ่ที่สุดของโอเปกนับตั้งแต่ปี 2563 โดยกลุ่มโอเปกย้ำความจำเป็นในการลดกำลังการผลิตเพื่อรักษาเสถียรภาพของตลาดและอุตสาหกรรมน้ำมัน ท่ามกลางการวิจารณ์อย่างหนักจากสหรัฐและกลุ่มยุโรป
- กำลังการผลิตของโรงกลั่นทั่วโลกเริ่มคงที่ สามารถทดแทนกำลังการผลิตที่ลดลงของประเทศรัสเซียได้จำนวนหนึ่ง กำลังการผลิตที่เพิ่มขึ้นทั่วโลกทำให้คาดว่าจะสามารถชดเชยกำลังการผลิตที่ลดลงของรัสเซียได้สูงถึง 1.5 ล้านบาร์เรลต่อวัน โดยสหรัฐมีบทบาทสำคัญสูงถึงร้อยละ 40 ในการทดแทนกำลังผลิตรัสเซีย

สำหรับปัจจัยพื้นฐาน สำนักบริหารสารสนเทศพลังงานของสหรัฐ (EIA) เผยว่าปริมาณน้ำมันคงคลังของโลกมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง 2 ปีนี้ เนื่องจากปริมาณการผลิตน้ำมันเพิ่มสูงกว่าการบริโภคน้ำมัน โดยเห็นสัญญาณการเพิ่มขึ้นของน้ำมันในคงคลังตั้งแต่ไตรมาสที่ 3 ปี 2565

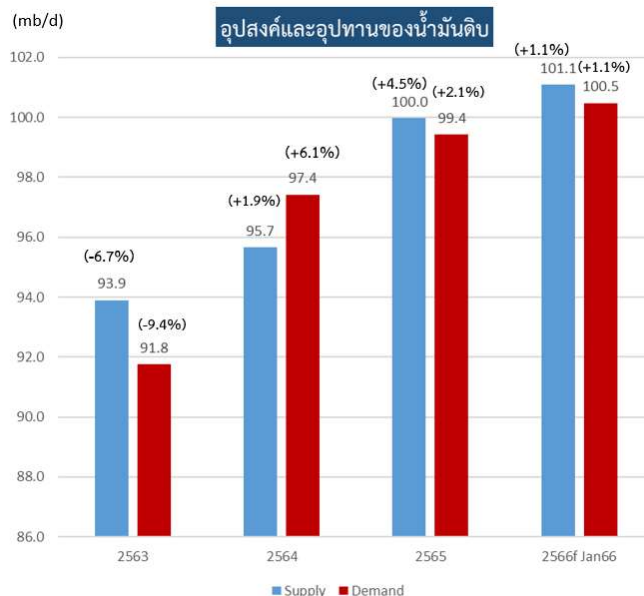
ภาพที่ 4 กราฟการผลิตและการบริโภคเชื้อเพลิงเหลวของโลก

ที่มา: สำนักบริหารสารสนเทศพลังงานของสหรัฐ (EIA)

ขณะที่อุปสงค์การบริโภคปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงเหลวทั่วโลกในปี 2566 เฉลี่ยอยู่ที่ 100.5 ล้านบาร์เรลต่อวัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1 และอุปทานการผลิตปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงเหลวทั่วโลกปี 2566 เฉลี่ยอยู่ที่ 101.1 ล้านบาร์เรลต่อวัน ขยายตัวร้อยละ 1.1 เมื่อเทียบกับปี 2565 ส่งผลให้อุปทานการผลิตปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงเหลวทั่วโลกยังคงสูงกว่าอุปสงค์การบริโภคปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงเหลวทั่วโลก

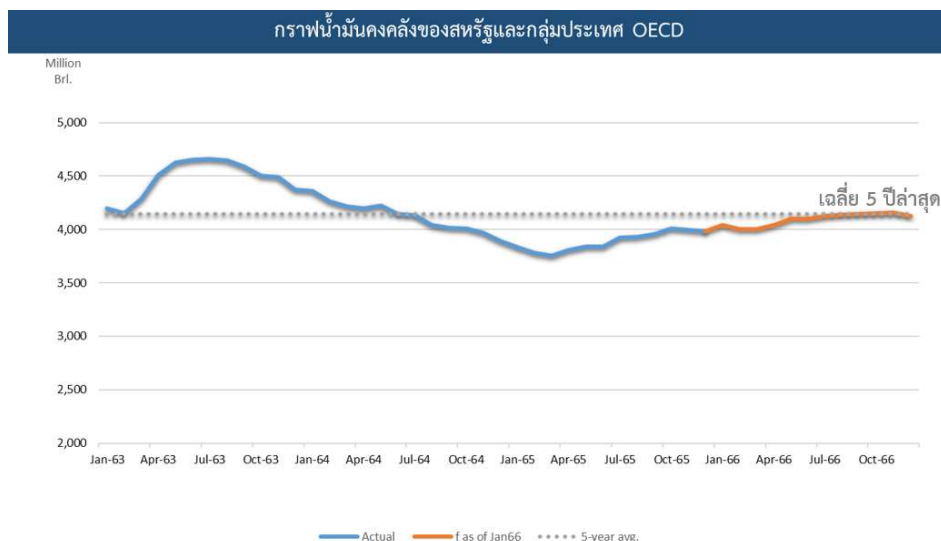
ภาพที่ 5 กราฟอุปสงค์และอุปทานของน้ำมันดิบ

ที่มา: สำนักบริหารสารสนเทศพลังงานของสหรัฐ (EIA)

นอกจากนี้ สำนักบริหารสารสนเทศพลังงานของสหรัฐ (EIA) ประเมินว่าปริมาณน้ำมันในคลังน้ำมันสำรองทั่วโลกมีทิศทางเพิ่มขึ้นในปี 2566 ทำให้ภาพรวมราคาน้ำมันมีแนวโน้มปรับลดลงในปีนี้ แต่ลดลงอย่างจำกัด เนื่องจากปริมาณน้ำมันสำรองในเดือน ม.ค. 2566 ยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 5 ปีล่าสุด

ภาพที่ ...กราฟน้ำมันคงคลังของสหรัฐและกลุ่มประเทศ OECD

ที่มา: สำนักบริหารสารสนเทศพลังงานของสหรัฐ (EIA)

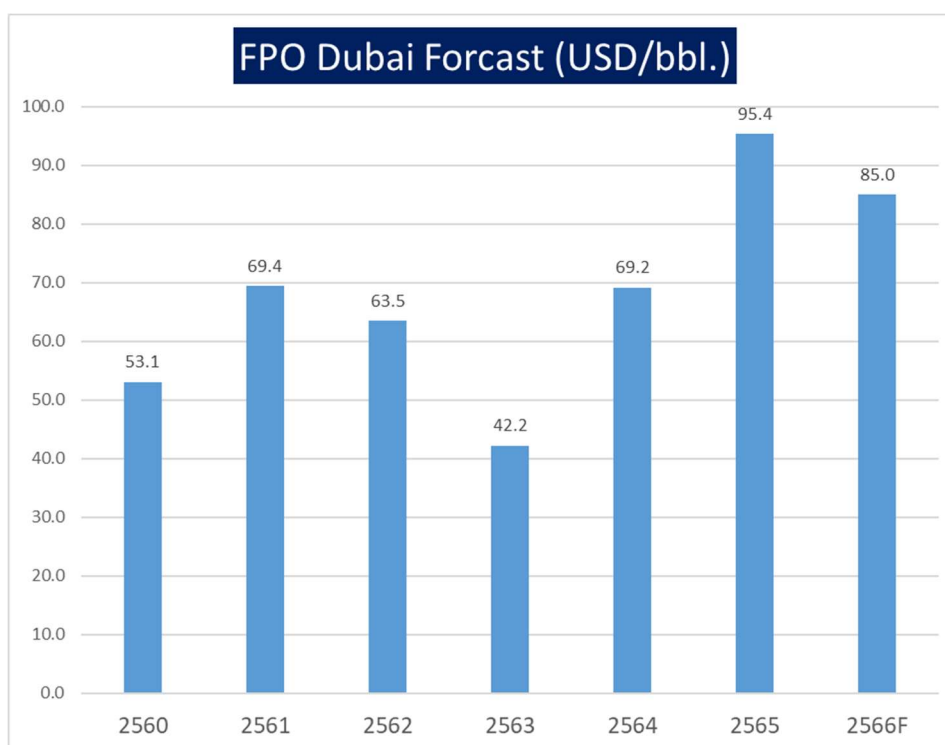
3.2 คาดการณ์ราคาน้ำมันดิบดูไบในปี 2566

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) คาดการณ์ว่าราคาน้ำมันดิบดูไบเฉลี่ยในปี 2566 จะอยู่ที่ระดับ 85.0 ดอลลาร์ สหรัฐ. ปรับลดลงจากปี 2565 ร้อยละ -10.9 โดยปัจจัยหลักมาจาก 1. ด้านอุปทานที่ยังได้รับผลกระทบจากสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ยืดเยื้อ แม้อุตสาหกรรมสามารถหาแหล่งทดแทนจากมาตรการคว่ำบาตรต่อรัสเซียของสหรัฐและชาติพันธมิตรได้บางส่วน 2. ด้านอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นจากเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวจากการเปิดประเทศของจีนที่เร็วกว่ากำหนด สวนทางกับอุปสงค์ที่ลดลงของเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว ทั้งนี้ คาดว่าผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวลงจะรุนแรงกว่า ทำให้ความต้องการบริโภคน้ำมันโดยรวมลดลง

ปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อราคาน้ำมันดิบในปี 2566 ดังนี้

- 1) สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ยังคงยืดเยื้อ ความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์ในพื้นที่อื่น อาจทำให้เกิดวิกฤติพลังงานขาดแคลนได้
- 2) ผลกระทบของเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวลงกับความต้องการบริโภคน้ำมันดิบ ประกอบกับทิศทางการดำเนินนโยบายการเงินที่เข้มงวดมากขึ้นของธนาคารกลางประเทศต่าง ๆ เพื่อควบคุมเงินเฟ้ออาจส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก และความต้องการบริโภคน้ำมันดิบ
- 3) ผลกระทบจากการลดการพึ่งพาพลังงานจากแหล่งพลังงานสกปรก เช่น น้ำมันดิบ สู่อุปสงค์เพิ่มการใช้พลังงานสะอาดมากขึ้นในประเทศสหรัฐและยุโรป

ภาพที่ 6 คาดการณ์ราคาน้ำมันดิบดูไบปี 2566 ของ สศค.

ที่มา: ประมาณการโดย สศค.

4. จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติปี 2565

สถานการณ์ภาคการท่องเที่ยวของไทยในปัจจุบันถือว่ากลับมาฟื้นตัวแล้ว จากการที่ทั่วโลกได้มีการผ่อนคลายมาตรการการเดินทางระหว่างประเทศแล้ว โดยไตรมาส 4 ปี 2565 ที่มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเดือนธันวาคม 2565 ที่มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำนวน 2.2 ล้านคน ส่งผลให้ไตรมาส 4 ปี 2565 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 5.5 ล้านคน ทั้งนี้ ข้อมูลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬารายงานว่า ทั้งปี 2565 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเข้ามาทั้งสิ้นจำนวน 11.2 ล้านคน ขยายตัวร้อยละ 2,506.6 สร้างรายรับจำนวน 3.6¹ แสนล้านบาท คิดเป็นค่าใช้จ่ายต่อคนต่อทริปประมาณ 33,000 บาทต่อคนต่อทริป โดยเฉพาะช่วงท้ายของปีที่ไม่มีการใช้จ่ายเกี่ยวกับการคัดกรองโรคโควิด-19 และการกักตัวนักท่องเที่ยวแล้ว นอกจากนั้น พฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวยังเปลี่ยนไป โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มหลักที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในปี 2565 เป็นนักท่องเที่ยวตลาดระยะใกล้ เช่น มาเลเซีย เกาหลีใต้ สิงคโปร์ ลาว และเวียดนาม เป็นต้น ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีการเดินทางเข้ามาพักในช่วงระยะเวลาที่สั้นลงแต่มีปริมาณเดินทางที่บ่อยขึ้น

คาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติปี 2566

ในส่วนของการคาดการณ์การท่องเที่ยวในปี 2566 ก็คาดว่าจะปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่องจากปี 2565 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่ฟื้นตัวแล้ว ทำให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและการเดินทางกลับมาเปิดดำเนินการมากขึ้น และอีกปัจจัยสำคัญคือ การกลับมาเปิดประเทศของจีนตั้งแต่วันที่ 8 มกราคม 2566 เป็นต้นมา ทำให้เริ่มมีนักท่องเที่ยวชาวจีนเดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศไทยแล้ว โดยข้อมูลเบื้องต้นจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาพบว่าในเดือนมกราคม 2566 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศไทยจำนวน 2.1 ล้านคน โดยในจำนวนนั้นเป็นนักท่องเที่ยวชาวจีน 1.1 แสนคน สูงเป็นอันดับ 5 ของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามา ต่อมารัฐบาลจีนยังได้อนุญาตให้บริษัททัวร์กลับมาดำเนินการขายแพ็คเกจทัวร์อีกครั้งใน 20 ประเทศซึ่งรวมประเทศไทยด้วย โดยจะเริ่มอนุญาตตั้งแต่วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566 เป็นต้นไป อย่างไรก็ตาม คาดว่าในช่วงไตรมาส 1 ยังคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวชาวจีนเดินทางมาไม่มากนัก จากข้อจำกัดในเรื่องของห่วงโซ่อุปทานของสายการบิน แต่คาดว่าสถานการณ์ดังกล่าวจะคลี่คลายมากขึ้นในช่วงไตรมาสที่ 2 ขณะเดียวกัน ยังคาดว่าภาคการท่องเที่ยวของไทยจะได้รับแรงสนับสนุนจากนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย อินเดีย เกาหลีใต้ ลาว และญี่ปุ่น ตามด้วยภูมิภาคยุโรปและอเมริกา นอกจากนั้น ยังมีสัญญาณการกลับมาของนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียจากการที่สายการบินของรัสเซียกลับมาดำเนินการในเส้นทางการบินระหว่างรัสเซียกับไทยอีกครั้ง ส่งผลให้เดือนมกราคม 2566 มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียเดินทางเข้ามาถึง 2.3 แสนคน เป็นอันดับ 2 รองจากนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียที่มีจำนวน 2.9 แสนคน

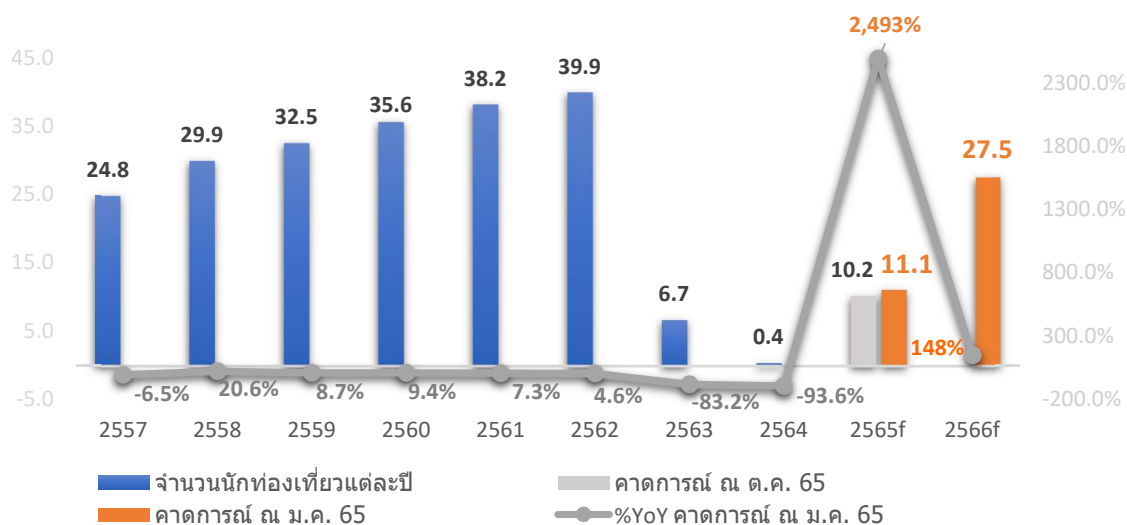
¹ ข้อมูลเบื้องต้นจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ขณะที่ช่วงครึ่งปีหลังของปี 2566 คาดว่า ข้อจำกัดของการดำเนินการของสายการบินและข้อจำกัดด้านแรงงานในภาคบริการจะมีความผ่อนคลายมากขึ้น โดยคาดว่านักท่องเที่ยวชาวจีนจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะช่วงปิดภาคเรียนของประเทศจีนในระหว่างปลายเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ของทุกปี และช่วง Golden Week ในเดือนตุลาคม 2566 ในส่วนของนักท่องเที่ยวจะประเทศอื่น ๆ ก็คาดว่าจะให้ความสนใจเดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องเช่นกัน

โดยกระทรวงการคลังคาดว่าในปี 2566 จะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาในประเทศไทยจำนวน 27.5 ล้านคน (เพิ่มขึ้นจากประมาณการครั้งก่อนที่คาดการณ์ไว้ที่ 21.5 ล้านคนจากการกลับมาเปิดประเทศของจีน และการกลับมาเปิดดำเนินการของสายการบินรัสเซียเป็นหลัก) ขยายตัวที่ร้อยละ 147.0 เมื่อเทียบกับปี 2565 สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ 1.20 ล้านล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากการคาดการณ์ครั้งก่อนที่คาดการณ์ไว้ที่ 1.04 ล้านล้านบาท) ขยายตัวที่ร้อยละ 228.5 เมื่อเทียบกับปี 2565 และมีค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อคนต่อทริปที่ 43,406 บาทต่อคนต่อทริป เพิ่มขึ้นจากปี 2565 จากการที่มีนักท่องเที่ยวจีนเดินทางกลับเข้ามาเที่ยว เนื่องจากถือว่าเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพการใช้จ่ายค่อนข้างสูง (แต่ลดลงจากการคาดการณ์ครั้งก่อนที่คาดการณ์ไว้ที่ลดลงจาก 48,269 บาทต่อคนต่อทริป เนื่องจากคาดว่าพฤติกรรมนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีการระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้น และมีพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีการเดินทางเข้ามาเพิ่มขึ้นแต่มีการพักในประเทศไทยเป็นช่วงเวลาสั้น ๆ ทำให้มีภาพรวมจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นแต่มีการใช้จ่ายที่ลดลง)

ทั้งนี้ แม้ว่าภาคการท่องเที่ยวในปี 2566 จะมีทิศทางการปรับตัวที่ดีขึ้น แต่ก็ยังไม่สามารถฟื้นตัวได้เต็มที่เมื่อเทียบกับช่วงก่อนการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19 (ปี 2562) โดยจะยังคงมีปัจจัยเสี่ยงและแรงกดดันในเรื่องต่าง ๆ อีกเช่นกัน อาทิ (1) ปัญหาความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ (2) ความกังวลเกี่ยวกับการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกที่อาจส่งผลกระทบต่อตลาดสินค้าท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว (3) ข้อจำกัดด้านการดำเนินการของสายการบินและธุรกิจอื่น ๆ ในภาคบริการจากปัญหาความไม่สอดคล้องระหว่างทักษะของแรงงานและความต้องการของตลาดแรงงาน (Skill Mismatch)

ภาพที่ 7 คาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ปี 2566 (ล้านคน)

5. รายจ่ายภาคสาธารณะประจำปี 2565 และ 2566

“ปี 2565 รายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบบัญชีประชาชาติคาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 4,139,915 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.4 ต่อปี (ตารางที่ 9) ซึ่งแบ่งออกได้เป็น (1) การบริโภครัฐบาล คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 3,056,000 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.9 ต่อปี และ (2) การลงทุนภาครัฐบาล คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 1,083,916 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 2.0 ต่อปี ขณะที่ปี 2566 รายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบบัญชีประชาชาติคาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 4,187,468 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 1.1 ต่อปี (ตารางที่ 9) ซึ่งแบ่งออกได้เป็น (1) การบริโภครัฐบาล คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 3,055,675 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 0.0 ต่อปี และ (2) การลงทุนภาครัฐบาล คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 1,131,793 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 4.4 ต่อปี”

5.1 รายจ่ายของรัฐบาล

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วงเงิน 3.1 ล้านล้านบาท เบิกจ่ายได้ 2,932,563 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายที่ร้อยละ 94.6 แบ่งออกเป็น (1) รายจ่ายประจำ สามารถเบิกจ่ายได้ 2,516,573 ล้านบาท ลดลงร้อยละ -2.6 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 99.2 (2) รายจ่ายลงทุน สามารถเบิกจ่ายได้ 415,990 ล้านบาท ลดลงร้อยละ -2.9 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 73.7 ขณะที่รายจ่ายเหลือปีสามารถเบิกจ่ายได้ 213,678 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.7 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 90.3 ขณะที่งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 วงเงิน 3,185,000 ล้านบาท คาดว่าจะเบิกจ่ายได้ 2,988,396 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายที่ร้อยละ 93.8 แบ่งออกเป็น (1) รายจ่ายประจำ สามารถเบิกจ่ายได้ 2,496,990 ล้านบาท ลดลงร้อยละ -0.8 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 99.1 (2) รายจ่ายลงทุน สามารถเบิกจ่ายได้ 491,406 ล้านบาท ขยายตัวที่ร้อยละ 18.1 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 74.0 ขณะที่รายจ่ายเหลือปีสามารถเบิกจ่ายได้ 220,753 ล้านบาท เพิ่มขึ้นที่ร้อยละ 3.3 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 93.0

ในส่วนของการเบิกจ่ายรายจ่ายนอกงบประมาณจากเงินกู้ โดยในปี 2565 มีพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 วงเงินไม่เกิน 1 ล้านล้านบาท มีการเบิกจ่ายในปีงบประมาณ 2565 จำนวน 81,766 ล้านบาท โดยมีโครงการที่สำคัญ ได้แก่ โครงการคนละครึ่ง ระยะที่ 3 โครงการเราเที่ยวด้วยกัน โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ระยะที่ 3 โครงการเยียวยานายจ้างและผู้ประกันตนตามมาตรา 33 เป็นต้น และพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 วงเงิน 5 แสนล้านบาท มีการเบิกจ่ายปีงบประมาณ 2565 จำนวน 318,811 ล้านบาท โดยมีโครงการที่สำคัญ ได้แก่ โครงการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 โครงการพัฒนาศักยภาพหน่วยบริการด้านสาธารณสุข โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ระยะที่ 4 โครงการคนละครึ่ง ระยะที่ 5 โครงการเราเที่ยวด้วยกัน ระยะที่ 4 ส่วนขยาย เป็นต้น

ตารางที่ 2 สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายของรัฐบาลปีงบประมาณ 2565 และ 2566

(หน่วย: ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2565 คาดการณ์ ม.ค. 2566	ปีงบประมาณ 2566 คาดการณ์ ม.ค. 2566
1. รายจ่ายรัฐบาล (1.1+1.2+1.3)	4,014,365	3,707,202
1.1 รายจ่ายงบประมาณรวม (1.1.1+1.1.2+1.1.3)	3,146,241	3,209,149
1.1.1 รายจ่ายประจำ	2,516,573	2,496,990
1.1.2 รายจ่ายลงทุน	415,990	491,406
รายจ่ายรัฐบาลประจำปี (1.1.1)+(1.1.2)	2,932,563	2,988,396
อัตราเบิกจ่ายรายจ่ายงบประมาณ	94.6	93.8
1.1.3 รายจ่ายเหลือปี	213,678	220,753
1.2 รายจ่ายนอกงบประมาณ	400,577	64,823
1.2.1 พ.ร.ก. กู้เงินฯ พ.ศ. 2563	81,766	-
1.2.2 พ.ร.ก. กู้เงินฯ พ.ศ. 2564	318,811	64,823
1.3 รายจ่ายกองทุนนอกงบประมาณ	467,547	433,230

5.2 งบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

การเบิกจ่ายงบประมาณของ อปท. ในปีงบประมาณ 2565 คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 585,486 ล้านบาท ขยายตัวที่ร้อยละ 0.1 ต่อปี ในขณะที่ปีงบประมาณ 2566 คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 610,560 ล้านบาท ขยายตัวที่ร้อยละ 4.3 ต่อปี โดยการดำเนินงานของ อปท. จะอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดบริการสาธารณะในระดับพื้นที่ (Area) และสอดคล้องกับข้อเสนอของคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. รวมทั้งสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปรายได้ของ อปท. เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น และก่อให้เกิดความยั่งยืนทางการคลังของท้องถิ่น

ตารางที่ 3 สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณ 2565 และ 2566

(หน่วย: ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2565 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2566	ปีงบประมาณ 2566 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2566
รายจ่ายท้องถิ่น	585,486	610,560

ที่มา: สำนักนโยบายการคลัง (สนค.) คำนวณโดยสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค (สคม.) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

5.3 งบประมาณรายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจ

ในปีงบประมาณ 2565 สามารถเบิกจ่ายได้ 322,795 ล้านบาท ขยายตัวที่ร้อยละ 4.1 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 91.0 ของวงเงินรายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจ โดยมีมาตรการการเร่งรัดการเบิกจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อกระตุ้นการเบิกจ่ายรายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจ ในขณะที่ในปีงบประมาณ 2566 คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 256,344 ล้านบาท หดตัวที่ร้อยละ -20.6 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 91.0 เนื่องจากกรอบลงทุนรัฐวิสาหกิจลดลงจากปีก่อนจำนวน 354,887 ล้านบาท เป็นจำนวน 281,685 ล้านบาท อย่างไรก็ตามกรอบงบประมาณลงทุนรัฐวิสาหกิจเป็นตัวเลขเบื้องต้นตามกรอบที่มติคณะรัฐมนตรีอนุมัติ รัฐวิสาหกิจอาจมีการเปลี่ยนแปลงกรอบระหว่างปีตามความเห็นภายใต้อำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4 สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจในปีงบประมาณ 2565 และ 2566

(หน่วย: ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2565 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2566	ปีงบประมาณ 2566 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2566
รายจ่ายลงทุนรัฐวิสาหกิจ	322,795	256,344

ที่มา: สำนักนโยบายการคลัง สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.)

คำนวณโดยสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค

5.4 สรุปรวมรายจ่ายภาคสาธารณะ

สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายภาคสาธารณะปีงบประมาณ ดังกล่าว ทำให้คาดว่า ในปีงบประมาณ 2565 และปีงบประมาณ 2566 จะเบิกจ่ายได้ 4,922,646 และ 4,574,106 ล้านบาท ตามลำดับ

ตารางที่ 5 สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายภาคสาธารณะในปีงบประมาณ 2565 และ 2566

(หน่วย: ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2565 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2565	ปีงบประมาณ 2566 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2565
1. รายจ่ายรัฐบาล	4,014,365	3,707,202
2. รายจ่ายท้องถิ่น	585,486	610,560
3. รายจ่ายลงทุนรัฐวิสาหกิจ	322,795	256,344
รายจ่ายภาคสาธารณะรวม	4,922,646	4,574,106

คำนวณโดยสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค

5.5 สรุปสมมติฐานรายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบบัญชีประชาชาติ

จากสมมติฐานรายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบงบประมาณข้างต้น สามารถนำมาประมาณการเป็นรายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบบัญชีประชาชาติ (System of National Accounts: SNA) ที่ลงสู่ระบบเศรษฐกิจจริงได้ว่า ในปี 2565 รายจ่ายสาธารณะรวมอยู่ที่ 4,139,915 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.4 ต่อปี โดยแบ่งเป็น (1) รายจ่ายการบริโภคภาครัฐบาล 3,056,000 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.9 ต่อปี และ(2) รายจ่ายการลงทุนภาครัฐบาล 1,083,916 ล้านบาท หรือขยายตัวร้อยละ 2.0 ต่อปี ขณะที่ปี 2566 รายจ่ายสาธารณะรวมอยู่ที่ 4,187,468 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 1.1 ต่อปี โดยแบ่งเป็น (1) รายจ่ายการบริโภคภาครัฐบาล 3,055,675 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 0.0 ต่อปี และ(2) รายจ่ายการลงทุนภาครัฐบาล 1,131,793 ล้านบาท หรือขยายตัวร้อยละ 4.4 ต่อปี

ตารางที่ 6 สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบบัญชีประชาชาติ 2565 และ 2566

(หน่วย: ล้านบาท)	ปี 2565 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2566	ปี 2566 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2566
1. การบริโภคภาครัฐบาล	3,056,000	3,055,675
อัตราการขยายตัว	3.9	0.0
2. การลงทุนภาครัฐบาล	1,083,916	1,131,793
อัตราการขยายตัว	2.0	4.4
รายจ่ายภาคสาธารณะรวม	4,139,915	4,187,468
อัตราการขยายตัว	3.4	1.1

คำนวณโดยสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค

ประมาณการเศรษฐกิจไทย ปี 2565 และ 2566

ณ เดือนมกราคม 2566

อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ)

การบริโภค

	2565f	2566f
การบริโภคภาคเอกชน	6.9	3.5
การบริโภคภาครัฐ	0.3	-1.2

การลงทุน

	2565f	2566f
การลงทุนภาคเอกชน	4.2	3.6
การลงทุนภาครัฐ	-0.8	1.8

อัตราเงินเฟ้อ

	2565f	2566f
อัตราเงินเฟ้อทั่วไป	6.1	2.8
อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน	2.5	2.3

การค้าระหว่างประเทศ

	2565f	2566f
ปริมาณส่งออกสินค้าและบริการ	8.2	5.3
ปริมาณนำเข้าสินค้าและบริการ	7.1	2.3
ดุลการค้า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)	11.0	12.4
มูลค่าสินค้าส่งออก ในรูป USD	5.3	0.4
มูลค่าสินค้านำเข้า ในรูป USD	15.0	-0.1
ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)	-19.8	3.1

หมายเหตุ: ข้อมูลอัตราการขยายตัวของมูลค่าที่แท้จริง (Real term)

ยกเว้น อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าส่งออกและนำเข้าสินค้าที่คิดจาก USD term ตามระบบ BOP

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

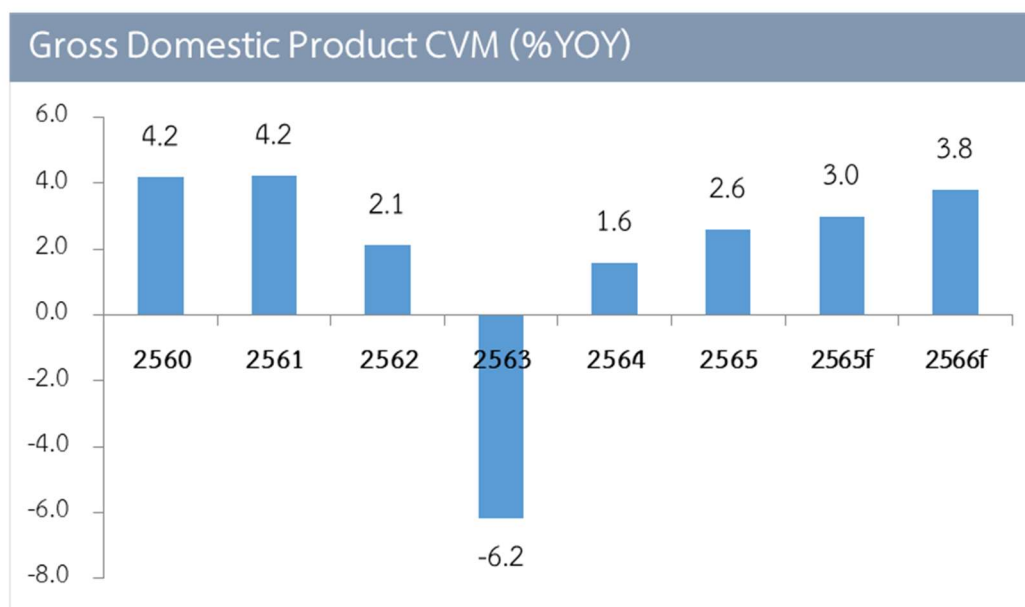

ผลการประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2565 และปี 2566

➔ สำหรับเศรษฐกิจไทยปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 3.0 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 2.8 ถึง 3.3) โดยคาดว่าปริมาณการส่งออกสินค้าและบริการจะขยายตัวที่ร้อยละ 8.2 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 8.0 ถึง 8.5) ขณะที่ปริมาณการนำเข้าและบริการคาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 7.1 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 6.9 ถึง 7.4) ทั้งนี้ การผ่อนคลายมาตรการการเดินทางระหว่างประเทศของประเทศต่าง ๆ ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดภายในประเทศที่ปรับตัวดีขึ้น ส่งผลให้ภาคการท่องเที่ยวทั้งต่างชาติและภายในประเทศสามารถฟื้นตัวได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ค่าการบริโภคภาคเอกชนจะขยายตัวที่ร้อยละ 6.9 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 6.7 ถึง 7.2) และการลงทุนภาคเอกชนจะขยายตัวที่ร้อยละ 4.2 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 4.0 ถึง 4.5)

➔ สำหรับเศรษฐกิจไทยปี 2566 คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นที่ร้อยละ 3.8 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.3 ถึง 4.3) เนื่องจากได้รับแรงสนับสนุนจากการฟื้นตัวจากภาคการท่องเที่ยวและอุปสงค์ภายในประเทศที่ฟื้นตัวต่อเนื่อง โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียที่จะเดินทางเข้ามาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งคาดว่าในปี 2566 จะมี นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาในประเทศไทยจำนวน 27.5 ล้านคน ขยายตัวที่ร้อยละ 147 ต่อปี ส่งผลให้รายได้จากภาคการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ปริมาณการส่งออกสินค้าจะชะลอลงตามการชะลอของอุปสงค์ประเทศคู่ค้าสำคัญ โดยคาดว่าปริมาณการส่งออกสินค้าในรูปเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐจะขยายตัวที่ร้อยละ 0.4 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ -0.1 ถึง 0.9) สำหรับการบริโภคภาคเอกชนคาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 3.5 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.0 ถึง 4.0) ตามรายได้ภาคประชาชนที่เพิ่มขึ้น โดยบทบาทของนโยบายการคลังจะยังมีส่วนช่วยบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง และช่วยสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยในทุกภาคส่วนให้เป็นอย่างทั่วถึง สำหรับการลงทุนภาคเอกชนคาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 3.6 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.1 ถึง 4.1) จากความเชื่อมั่นของ เศรษฐกิจภายในประเทศที่เริ่มกลับมาดีขึ้น โดยมีรายละเอียดขององค์ประกอบทางเศรษฐกิจดังนี้

ภาพที่ 8 ประมาณการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

* หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ

1. การบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่

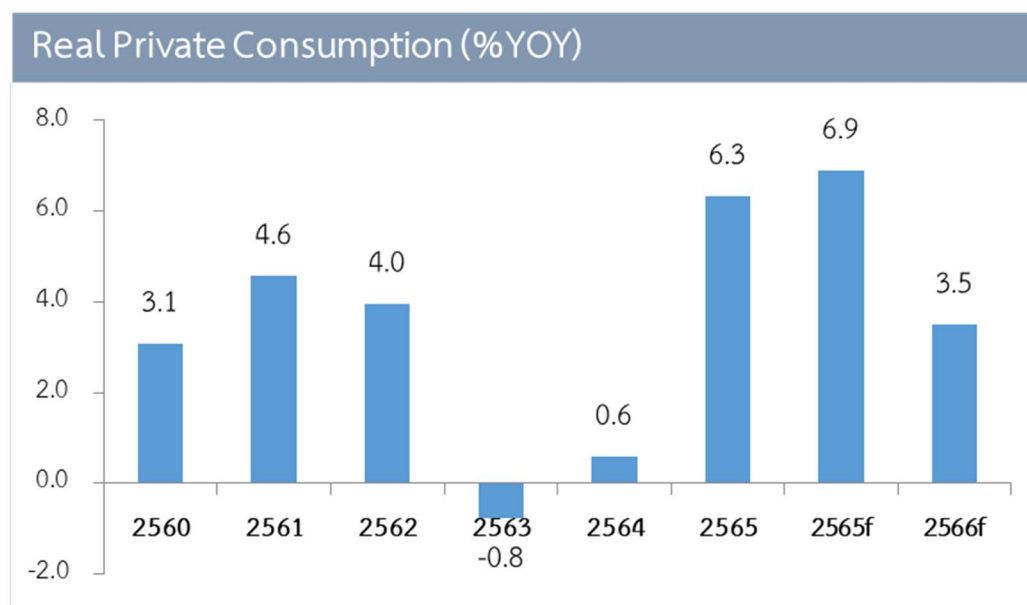
➔ สำหรับในไตรมาสที่ 4 ปี 2565 การบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ ขยายตัวที่ร้อยละ 5.7 ต่อปี ชะลอลงจากร้อยละ 9.1 ในไตรมาสก่อนหน้า โดยเป็นผลมาจากกำลังซื้อที่เพิ่มขึ้นจากภาคการท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าประเทศมากขึ้น รวมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทย ส่งผลให้ภาคธุรกิจและภาคบริการด้านการท่องเที่ยวกลับมาฟื้นตัวเพิ่มขึ้น ประกอบกับยังมีกำลังซื้อจากภาคเกษตรกรรมที่ปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจากราคาสินค้าทางการเกษตรที่ปรับตัวสูงขึ้น และการช่วยเหลือเกษตรกรผ่านการประกันรายได้สินค้าเกษตร อย่างไรก็ตาม ปัญหาค่าครองชีพที่ยังอยู่ในระดับสูงจากปัญหาราคาสินค้าที่ปรับตัวสูงขึ้น ยังคงเป็นปัจจัยกดดันต่อการใช้จ่ายของผู้บริโภคในปัจจุบัน โดยเครื่องชี้ทางการบริโภคภาคเอกชนในไตรมาสที่ 4 ปี 2565 ที่มีการชะลอลง ได้แก่ รายได้จากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ระดับราคาคงที่กลับมาหดตัวอีกครั้งที่ร้อยละ -2.0 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ปริมาณการจำหน่ายรถยนต์นั่งหดตัวที่ร้อยละ -14.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ปริมาณรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ขยายตัวชะลอลงที่ร้อยละ 6.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ปริมาณนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคหดตัวที่ร้อยละ -10.6 ขณะที่ดัชนี ความเชื่อมั่นผู้บริโภคปรับตัวเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ระดับ 47.9 จากระดับ 43.6 ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจตามการผ่อนคลายมาตรการควบคุมโรคของภาครัฐ

➔ สำหรับในปี 2565 การบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ ขยายตัวที่ร้อยละ 6.3 ต่อปี โดยกำลังซื้อของผู้บริโภคจะมีแนวโน้มฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีกลับเข้าสู่ภาวะปกติมากขึ้น ประกอบกับรายได้จากภาคธุรกิจและบริการจากภาคการท่องเที่ยว และภาคเกษตรกรรมที่เพิ่มขึ้น แม้ว่ากำลังซื้อจะ

ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้นจากราคาพลังงานและราคาสินค้าโภคภัณฑ์ อย่างไรก็ตามมาตรการบรรเทาภาระค่าครองชีพ มาตรการรักษาระดับการบริโภค เฟส 2 และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจในช่วงที่เหลือของปี 2565 มีส่วนช่วยรักษาระดับการบริโภคภายในประเทศให้ฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป

➔ สำหรับในปี 2566 การบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ คาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 3.5 ต่อปี (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.0 ถึง 4.0) โดยคาดว่าจะกำลังซื้อจะเพิ่มขึ้นจากแรงสนับสนุนจากภาคการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ รวมทั้งมาตรการสนับสนุนการใช้จ่ายและบรรเทาภาระค่าครองชีพของภาครัฐ

ภาพที่ 9 ประมาณการอัตราการขยายตัวของการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริง

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

* หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ

2. การบริโภคภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่

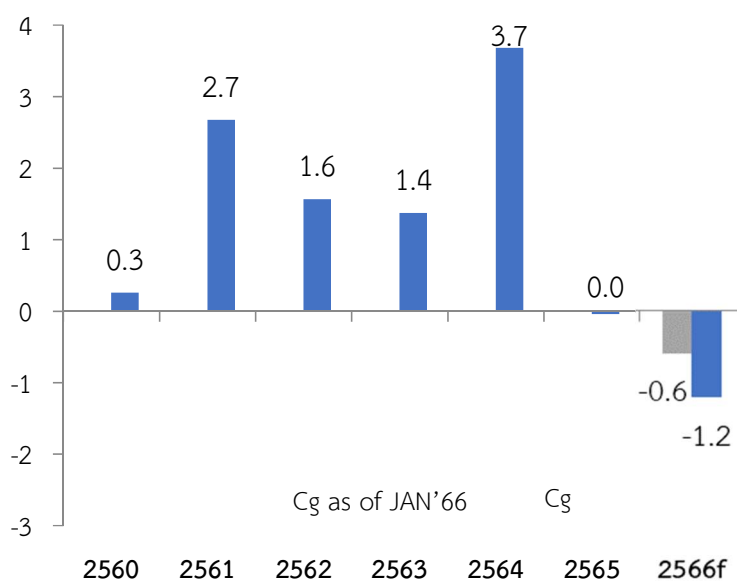
➔ ในไตรมาส 4 ปี 2565 การบริโภคภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่หดตัวร้อยละ -8.0 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ต่อเนื่องจากการหดตัวที่ร้อยละ -1.5 ในไตรมาส 3 ปี 2565 โดยค่าตอบแทนแรงงานและรายจ่ายค่าซื้อสินค้าและบริการหดตัวลงร้อยละ -1.4 และ 0.5 ตามลำดับ ส่วนการโอนเพื่อสวัสดิการสังคมที่ไม่เป็นตัวเงินสำหรับสินค้าและบริการในระบบตลาดหดตัวร้อยละ -37.6 เนื่องจากการลดลงของค่าใช้จ่ายสำหรับกรณีโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 (COVID-19) ของกองทุนหลักประกันสังคมแห่งชาติ และกองทุนประกันสังคม

➡ ในปี 2565 การบริโภคภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ทรงตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยเป็นผลจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วงเงิน 3.1 ล้านล้านบาท โดยรายจ่ายประจำจะเบิกจ่ายได้ 2.52 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 99.2 ลดลงร้อยละ -2.6 ต่อปี เนื่องจากกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี que ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

➡ ในปี 2566 การบริโภคภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ คาดว่าจะหดตัวเร่งขึ้นที่ร้อยละ -1.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ -2.2 – 0.2) สาเหตุจากกรอบรายจ่ายประจำที่ลดลงมาอยู่ที่ 2,520,767 ล้านบาท หดตัวร้อยละ -0.6 คาดว่าจะเบิกจ่ายได้ 2.5 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็น อัตราเบิกจ่ายร้อยละ 99.1 และปัจจัยฐานสูงในปีก่อนหน้าที่มีเม็ดเงินจาก พรก. เงินกู้ 1.5 ล้านล้านบาท เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

ภาพที่ 10 ประมาณการอัตราการขยายตัวของการบริโภคภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ ปี 2566

ร้อยละ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

* หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ

3. การลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริง

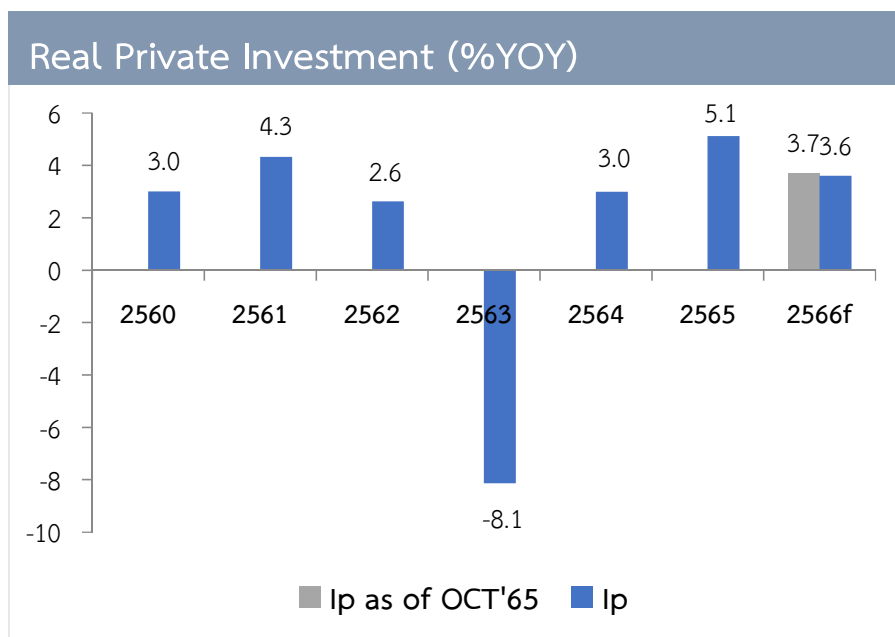
การลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริงในไตรมาสที่ 4 ปี 2565 ขยายตัวร้อยละ 4.5 ต่อปี ชะลอตัวจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 11.2 โดยมีปัจจัยสำคัญมาจากการลงทุนด้านเครื่องมือเครื่องจักรที่ขยายตัวร้อยละ 5.1 ซึ่งขยายตัวลดลงจากไตรมาสก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 14.2 ต่อปี เป็นผลมาจากการปรับลดการจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์ ปริมาณจำหน่ายกระบะ 1 ตัน และปริมาณรถจดทะเบียนใหม่ในไตรมาสที่ 4 ซึ่งลดลงร้อยละ -0.2 -1.4 และ -7.7 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากส่วนหนึ่งเป็นผลมา

จากการขยายตัวที่สูงในไตรมาสที่ 3 แต่ขณะเดียวกันการขยายตัวของการลงทุนด้านเครื่องมือเครื่องจักรมาจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในประเทศ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวในประเทศเป็นจำนวนมาก มีส่วนช่วยให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจฟื้นตัวมากขึ้น ขณะที่การลงทุนด้านก่อสร้างในไตรมาสที่ 4 ปี 2565 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ชะลอตัวลงเล็กน้อยจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 2.0 เนื่องจากพื้นที่ขอรับอนุญาตก่อสร้างทั่วประเทศในทุกประเภทที่ชะลอตัวลง ส่วนหนึ่งมาจากการก่อสร้างในโครงการใหญ่ได้สิ้นสุดลง และการปริมาณจำหน่ายปูนซีเมนต์ที่ลดลงในไตรมาสที่ 4 ที่ลดลงร้อยละ -4.7 ซึ่งสะท้อนถึงการชะลอตัวลงของการก่อสร้าง แต่ขณะเดียวกันการเก็บภาษีธุรกรรมอสังหาริมทรัพย์ได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีความกังวลทางด้านเงินเฟ้อซึ่งทำให้ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างยังคงอยู่ในระดับสูงที่ร้อยละ 3.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

การลงทุนภาคเอกชนทั้งปี 2565 ขยายตัวร้อยละ 5.1 ต่อปี ซึ่งมีปัจจัยหลักจากการขยายตัวของหมวดเครื่องมือเครื่องจักร ที่ขยายตัวร้อยละ 6.7 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยเฉพาะปริมาณจำหน่ายกระบะ 1 ตัน ปริมาณจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์ และปริมาณรถยนต์เชิงพาณิชย์จดทะเบียนใหม่ ที่ขยายตัวร้อยละ 15.9 15.2 และ 5.9 เมื่อเทียบกับปีก่อน ตามลำดับ โดยการลงทุนภาคเอกชนทั้งปี 2565 เริ่มฟื้นตัวขึ้นจากการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการระบาดของโควิด 19 และมีการก่อสร้างในโครงการโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ที่เพิ่มขึ้นหลังจากที่ล่าช้าไป รวมทั้งความเชื่อมั่นของนักลงทุนที่มีสัญญาณการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง

สำหรับทั้งปี 2566 การลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริง คาดว่าจะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 3.6 ต่อปี (ช่วงคาดการณ์ร้อยละ 3.1 ถึง 4.1) และปรับตัวลดลงจากการคาดการณ์ครั้งก่อน โดยเศรษฐกิจในปี 2566 การลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริงได้รับแรงหนุนจากความเชื่อมั่นของเศรษฐกิจภายในประเทศ และการฟื้นตัวของภาคบริการในประเทศจากการท่องเที่ยว ทั้งการผ่อนคลายการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีน ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวจีนเข้ามาเที่ยวในไทยเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อและราคาพลังงานที่จะปรับตัวลดลงจากปีก่อน อย่างไรก็ตาม การลงทุนภาคเอกชนยังคงเผชิญกับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก และประเด็นปัญหาความขัดแย้งของทางภูมิรัฐศาสตร์ที่จะส่งผลต่อการชะลอตัวของเศรษฐกิจทั่วโลก

ภาพที่ 11 ประมาณการอัตราการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริง

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

* หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ

4. การลงทุนภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่

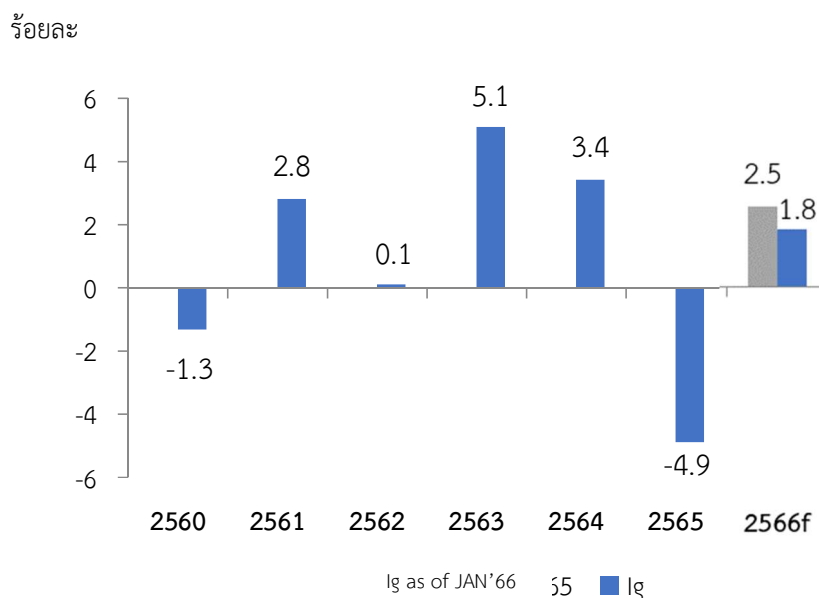
➔ ในไตรมาส 4 ปี 2565 การลงทุนภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ขยายตัวร้อยละ 1.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ปรับตัวดีขึ้นจากการหดตัวร้อยละ -6.8 ในไตรมาสก่อนหน้า โดยเป็นผลจากการลงทุนของรัฐวิสาหกิจที่ขยายตัวร้อยละ 10.3 ต่อเนื่องจากการขยายตัวที่ร้อยละ 1.1 ในไตรมาส 3 ปี 2565 ขณะที่การลงทุนรัฐบาลลดลงร้อยละ -2.2 จากการหดตัวที่ร้อยละ -11.8 ในไตรมาส 3 ปี 2565 โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการลงทุนของรัฐวิสาหกิจในโครงการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ ซึ่งคาดว่าจะมีความคืบหน้าอย่างต่อเนื่องในปี 2566 อาทิ โครงการพัฒนาระบบรถไฟความเร็วสูงเพื่อเชื่อมโยงภูมิภาค ช่วงกรุงเทพมหานคร – หนองคาย (ระยะที่ 1 ช่วงกรุงเทพมหานคร – นครราชสีมา) โครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงเตาปูน-ราษฎร์บูรณะ โครงการพัฒนาระบบส่งและจำหน่ายระยะที่ 2 ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โครงการทางพิเศษสายพระราม 3 - ดาวคะนอง – วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานครด้านตะวันตก และ โครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายบ้านไผ่ - มหาสารคาม - ร้อยเอ็ด - มุกดาหาร – นครพนม เป็นต้น

➔ ในปี 2565 การลงทุนภาครัฐที่แท้จริงหดตัวที่ร้อยละ -4.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ตามวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2565 วงเงิน 3.1 ล้านล้านบาท โดยรายจ่ายลงทุนในปีงบประมาณ 2565 เบิกจ่ายได้จำนวน 4.2 แสนล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 73.7 เนื่องจากการออบวงเงินงบประมาณ

รายจ่ายลงทุนที่ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เป็นสำคัญ ขณะที่รายจ่ายลงทุนรัฐวิสาหกิจปีปฏิทิน 2565 เบิกจ่ายได้ 3.2 แสนล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 4.1 ต่อปี โดยปัจจุบันโครงการสำคัญส่วนใหญ่ของรัฐวิสาหกิจมีการลงนามในสัญญาได้แล้ว นอกจากนี้ ในปี 2565 ยังมีการเบิกจ่ายเม็ดเงินจาก พ.ร.ก. กู้เงินฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 วงเงิน 5 แสนล้านบาท ซึ่งส่วนหนึ่งของวงเงินดังกล่าวจะช่วยสนับสนุนการลงทุนภาครัฐในปี 2565

➔ ในปี 2566 การลงทุนภาครัฐที่แท้จริงคาดว่าจะขยายตัวขึ้นที่ร้อยละ 1.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 1.3 – 2.3) ตามวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2566 วงเงิน 3.185 ล้านล้านบาท ซึ่งคาดว่าจะรายจ่ายลงทุนจะเบิกจ่ายได้ 0.5 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 74.0 ขณะที่รายจ่ายลงทุนรัฐวิสาหกิจคาดว่าจะเบิกจ่ายได้ 2.6 แสนล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 91.0

ภาพที่ 12 ประมาณการอัตราการขยายตัวของการลงทุนภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ ปี 2566

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

* หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ

5. มูลค่าส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ

➔ ในไตรมาส 4 ปี 2565 มูลค่าการส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ มีมูลค่า 65,814 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หดตัวเฉลี่ยที่ร้อยละ -7.5² เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ลดลงจากไตรมาสก่อนซึ่งขยายตัวที่ร้อยละ 6.7 โดยกลุ่มสินค้าส่งออกที่ลดลง อาทิ เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ เคมีภัณฑ์ รถยนต์ ชิ้นส่วนและอุปกรณ์ยานยนต์ ชิ้นส่วนและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ข้าว ยางพารา และน้ำตาล เป็นต้น ขณะที่ กลุ่มสินค้าที่ขยายตัว อาทิ ชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้า แผงวงจรรวมฯ ผลิตภัณฑ์ยาง ปลากระป๋องและแปรรูป ทุเรียน และเครื่องดื่ม เป็นต้น ทั้งนี้ ในมิติตลาดส่งออก

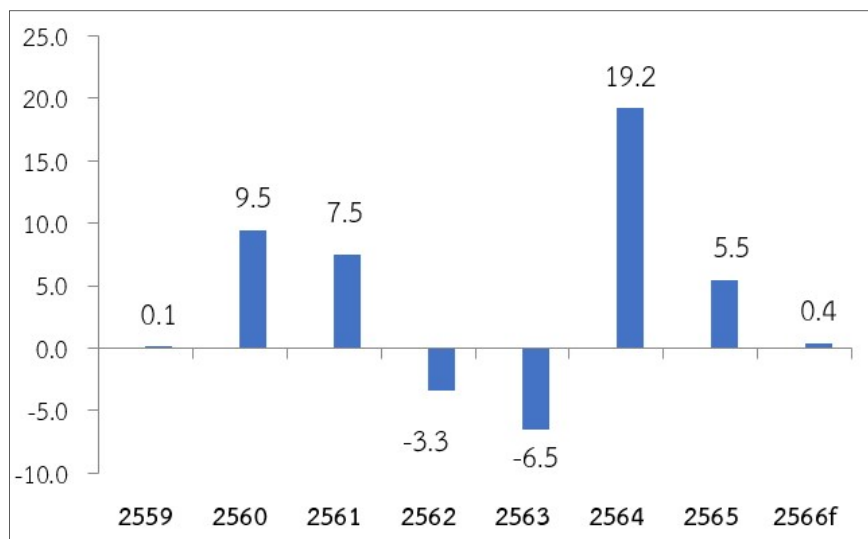
² ฐานข้อมูลดุลการชำระเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย

ส่วนใหญ่หดตัวเกือบทุกตลาด ยกเว้นการส่งออกไปยังสหราชอาณาจักร และกลุ่มตะวันออกกลางที่ยังคงขยายตัวในไตรมาสดังกล่าว

➡ ภาพรวมในปี 2565 (มกราคม - ธันวาคม 2565) มูลค่าการส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ มีมูลค่า 285,375 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวเฉลี่ยที่ร้อยละ 5.5³ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน โดยภาพรวมขยายตัวดีจากสินค้าส่งออกสำคัญ อาทิ แผงวงจรรวมๆ เครื่องปรับอากาศฯ ชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องจักรและอุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์โลหะ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ข้าว อาหาร น้ำตาล ปลากระป๋องและแปรรูป ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง เครื่องดื่ม และอาหารสัตว์ เป็นต้น สำหรับมิติของตลาดส่งออกในภาพรวมทั้งปี พบว่า การส่งออกสินค้าขยายตัวจากตลาดสหรัฐฯ สหภาพยุโรป อินเดีย กลุ่มอาเซียน กลุ่มตะวันออกกลาง เกาหลีใต้ ไต้หวัน และสหราชอาณาจักร เป็นสำคัญ ขณะที่ การส่งออกไปยังตลาดจีนและญี่ปุ่นหดตัวในภาพรวม

➡ ในปี 2566 สศค. คาดว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐจะขยายตัวชะลอลงจากปีก่อนหน้ามาอยู่ที่ร้อยละ 0.4⁴ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ -0.1 ถึง 0.9) โดยมีปัจจัยข้อจำกัดการเติบโตจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกโดยเฉพาะเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าหลักที่ยังคงเผชิญแรงกดดันด้านเงินเฟ้อต่อเนื่องส่งผลให้ธนาคารกลางในหลายประเทศยังคงต้องดำเนินนโยบายทางการเงินที่เข้มงวดเป็นสำคัญ ซึ่งอาจส่งผลต่อกำลังซื้อจากต่างประเทศที่มีแนวโน้มชะลอตัวลง ขณะที่ ปัญหาความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์โลกที่ยังเป็นประเด็นให้ติดตามอย่างใกล้ชิด อาทิ รัสเซียและยูเครนที่ยืดเยื้อต่อเนื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ และจีน ข้อพิพาทระหว่างจีนและไต้หวัน ยังคงเป็นปัจจัยความไม่แน่นอนที่อาจกระทบต่อบรรยากาศการค้าและการลงทุนโลกในระยะถัดไป

ภาพที่ 13 ประมาณการอัตราการขยายตัวของมูลค่าส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ

ที่มา : สศค.

หมายเหตุ: อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกสินค้า คัดจาก USD Term ตามระบบดุลการชำระเงิน

³ ฐานข้อมูลดุลการชำระเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย

⁴ มูลค่าการส่งออกสินค้าตามระบบดุลการชำระเงิน (BOP basis) (คำนวณโดย สศค.)

6. มูลค่านำเข้าสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ

➡ ในไตรมาส 4 ปี 2565 มูลค่านำเข้าสินค้า มีมูลค่า 62,844 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นการหดตัวที่ร้อยละ -0.3⁵ จากช่วงเดียวกันปีก่อน โดยปรับตัวลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าซึ่งขยายตัวที่ร้อยละ 23.2 โดยการนำเข้าในไตรมาสดังกล่าวลดลงเกือบทุกหมวดสินค้า อาทิ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี วัสดุที่ทำด้วยโลหะ สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป ยาและเวชภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์และประมง เครื่องจักรกลและชิ้นส่วน คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ขณะที่การนำเข้าทองในไตรมาสดังกล่าวยังคงขยายตัว

➡ ภาพรวมในปี 2565 (มกราคม - ธันวาคม 2565) มูลค่าการนำเข้าสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ มีมูลค่า 274,561 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวเฉลี่ยที่ร้อยละ 15.3⁶ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน โดยภาพรวมการนำเข้าทั้งปี พบว่า ขยายตัวได้โดยเฉลี่ยทุกกลุ่มสินค้าสำคัญ ได้แก่ กลุ่มสินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และกลุ่มสินค้าทุน เช่น น้ำมันดิบ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี ก๊าซธรรมชาติ สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป อาหาร เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์นม โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ หม้อแปลง เครื่องกำเนิดไฟฟ้า มอเตอร์ฯ เครื่องจักรกลและชิ้นส่วน และทองคำ เป็นต้น

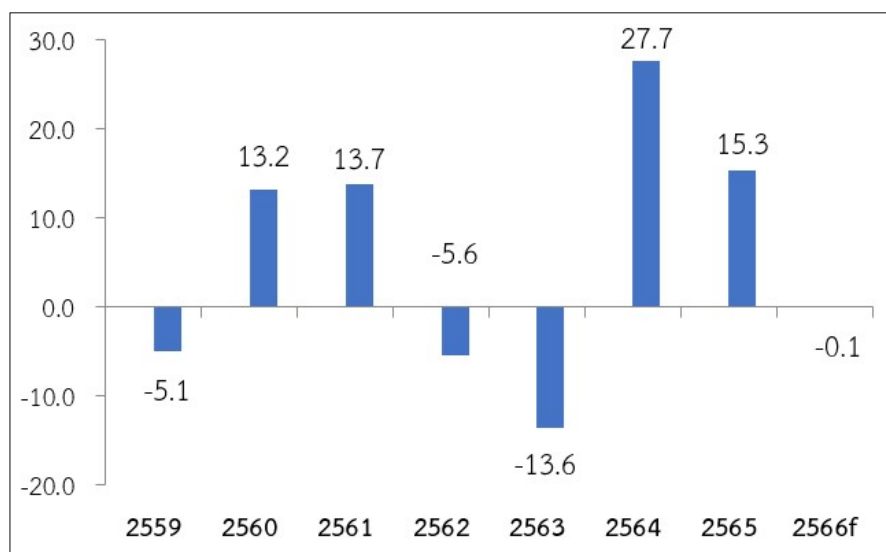
➡ ในปี 2566 สศค. คาดว่ามูลค่านำเข้าสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐจะหดตัวที่ร้อยละ -0.1⁷ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ -0.6 ถึง 0.4) โดยคาดว่าจะการนำเข้าจะหดตัวในปีดังกล่าว ส่วนหนึ่งจากปัจจัยด้านฐานสูงในปีก่อนหน้า ประกอบกับแนวโน้มการส่งออกที่คาดว่าจะชะลอลงจากปีก่อนหน้าตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าเป็นสำคัญ

⁵ ฐานข้อมูลดุลการชำระเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย

⁶ ฐานข้อมูลดุลการชำระเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย

⁷ มูลค่าการนำเข้าสินค้าตามระบบดุลการชำระเงิน (BOP basis) (คำนวณโดย สศค.)

ภาพที่ 14 ประมาณการอัตราการขยายตัวของมูลค่านำเข้าสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ

ที่มา : สศค.

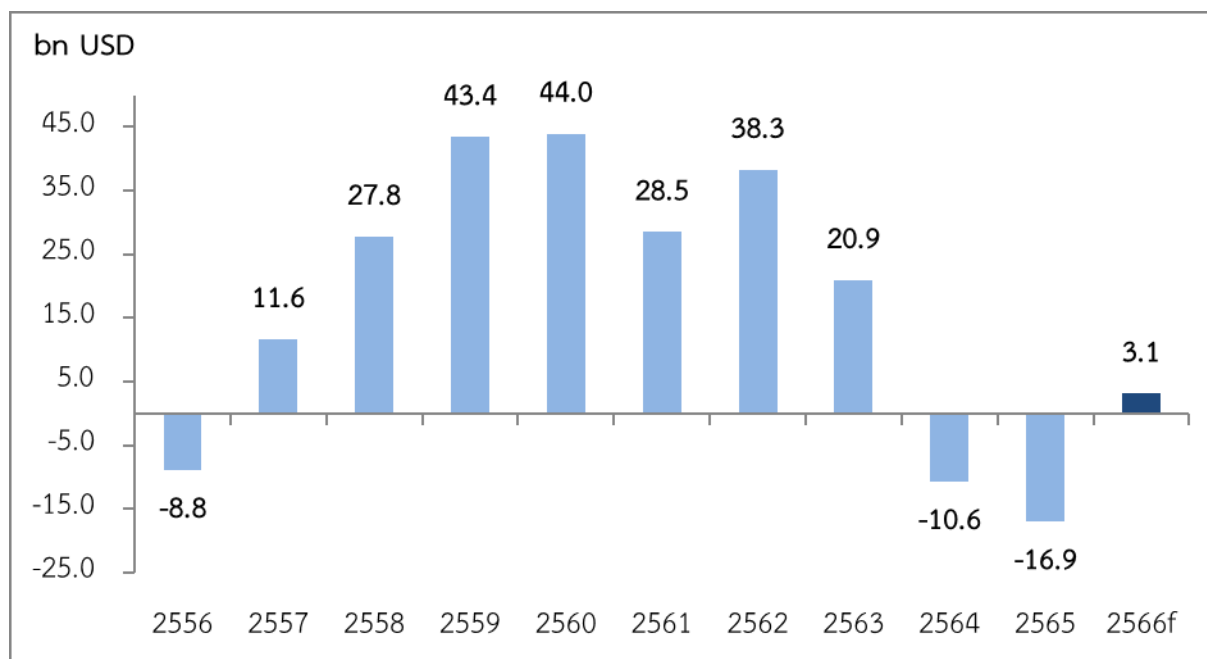
หมายเหตุ: อัตราการขยายตัวของมูลค่าการนำเข้าสินค้า คัดจาก USD Term ตามระบบดุลการชำระเงิน

7. ดุลบัญชีเดินสะพัด

➡ ในไตรมาสที่ 4 ปี 2565 ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลทั้งสิ้น 1.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยที่ดุลการค้าตามระบบดุลการชำระเงินกลับมาเกินดุลทั้งสิ้น 3.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หลังจากขาดดุลในไตรมาสก่อนหน้าจากมูลค่าการส่งออกที่ลดลงน้อยกว่ามูลค่าการนำเข้าที่ลดลง ขณะที่ดุลบริการ รายได้ และเงินโอนขาดดุลอยู่ที่ -1.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้า ส่งผลให้ดุลบัญชีเดินสะพัดทั้งปี 2565 ขาดดุลที่ -16.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

➡ ในปี 2566 คาดว่าดุลบัญชีเดินสะพัดจะกลับมาเกินดุล 3.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.5 ของ GDP (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ 0.2 ถึง 6.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณร้อยละ 0.0 ถึง 1.0 ของ GDP) (ภาพที่ 8) โดยคาดว่า ดุลการค้าตามระบบดุลการชำระเงินจะเกินดุลทั้งสิ้น 12.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เกินดุลเพิ่มขึ้นจากปี 2565 จากมูลค่าการส่งออกที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น ขณะที่การนำเข้าจะปรับตัวลดลงเล็กน้อยสำหรับดุลบริการ รายได้ และเงินโอนคาดว่าจะขาดดุล -9.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากปีก่อนหน้า เนื่องจากประเมินว่า ดุลบริการจะเพิ่มสูงขึ้นตามแนวโน้มรายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะกลับเข้ามาในประเทศไทยเป็นสำคัญ ประกอบกับรายจ่ายค่าระวางสินค้าที่มีแนวโน้มลดลง อย่างไรก็ตาม ยังมีปัจจัยกดดันจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่คาดว่าจะเดินทางออกนอกประเทศมากขึ้น และเงินโอนที่คาดว่าจะขาดดุล จากการส่งกลับกำไรและเงินปันผลของธุรกิจต่างชาติเป็นสำคัญ

ภาพที่ 15 ประมาณการดุลบัญชีเดินสะพัด

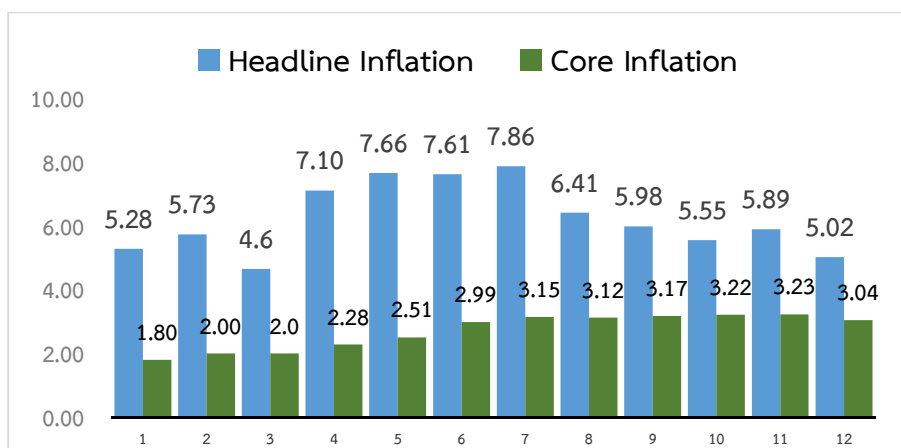
ที่มา : ธปท. รวบรวมและคาดการณ์โดย สศค.

8. ประมาณการอัตราเงินเฟ้อในปี 2566

อัตราเงินเฟ้อทั่วไปปี 2565 ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 6.08 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันเมื่อปีก่อนหน้า โดยมีสาเหตุหลักมาจากการจากราคาพลังงานและสินค้าโภคภัณฑ์โลกที่ปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นเป็นสำคัญ ทั้งนี้ สศค. มองว่าเงินเฟ้อทั่วไปได้ผ่านจุดสูงสุดมาแล้ว ตามปัญหาห่วงโซ่อุปทานที่คลี่คลายลง ขณะที่ยังคงต้องจับตาเงินเฟ้อพื้นฐานในปี 2566 ต่อไปที่ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอีก

โดยล่าสุดเดือน มกราคม 2566 อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเดือน ม.ค. 66 สูงขึ้นร้อยละ 5.02 (YoY) ชะลอตัวจากเดือน ธันวาคม 65 ที่ร้อยละ 5.89 ซึ่งอยู่ระดับต่ำสุดในรอบ 9 เดือน ตามการชะลอตัวของราคาสินค้าในกลุ่มพลังงานและอาหาร อาทิ น้ำมันเชื้อเพลิงที่ลดลงตามสถานการณ์พลังงานโลก และค่าไฟฟ้าที่ยังไม่ปรับขึ้นในกลุ่มครัวเรือนตามมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ ประกอบกับกลุ่มอาหาร โดยเฉพาะเนื้อสุกรที่ราคาลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนรวมถึงราคาน้ำมันพืชที่ชะลอตัวลง โดยเทียบกับเดือนก่อนหน้าอัตราเงินเฟ้อทั่วไป สูงขึ้นร้อยละ 0.30 (MoM) และมีสินค้าสำคัญที่ราคาสูงขึ้น ได้แก่ ผลไม้สด อาทิ ส้มเขียวหวาน กล้วยหอม และแก้วมังกรจากอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นในช่วงเทศกาลตรุษจีน และการปรับขึ้นค่าโดยสารสาธารณะ อาทิ ค่าโดยสารรถไฟฟ้าและค่าโดยสารรถแท็กซี่ และเมื่อหักอาหารสดและพลังงานออกแล้ว อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานขยายตัวร้อยละ 3.04 (YoY)

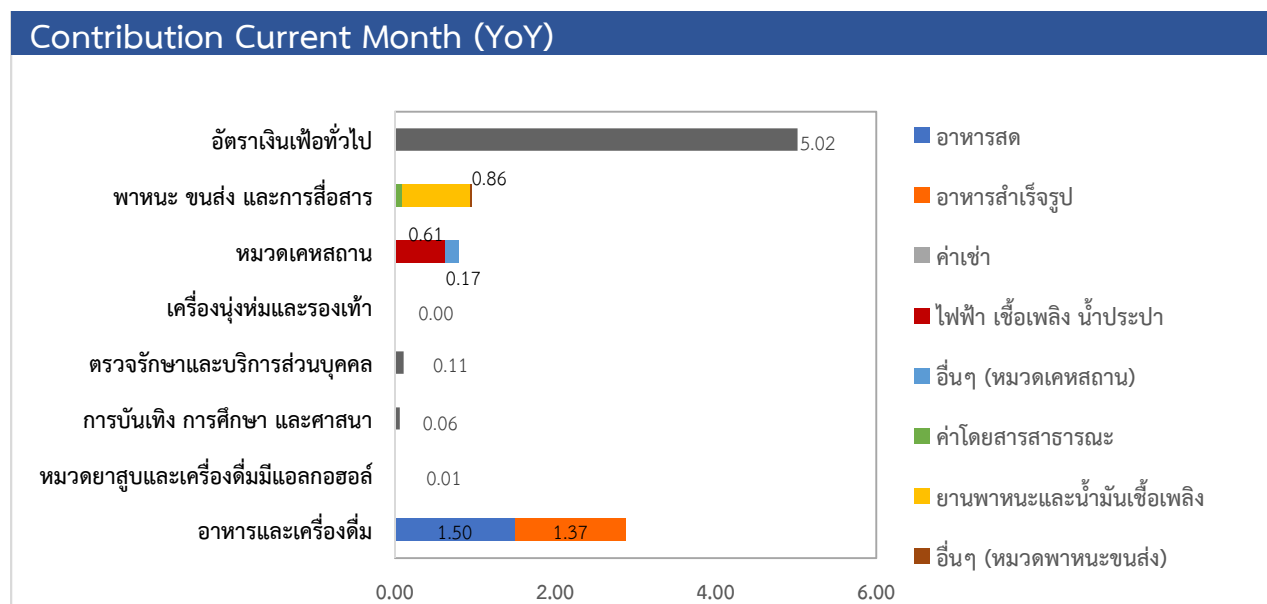
ภาพที่ 16 กราฟแสดงอัตราเงินเฟ้อเดือนมกราคมปี 2566

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์ สรุปรโดย สศค.

และเมื่อดู Contribution Current Month (YoY) พบว่า องค์ประกอบที่ทำให้เกิดเงินในปี เดือน มกราคม 2566 4 อันดับแรก ได้แก่ 1) หมวดอาหารสำเร็จรูป สูงขึ้นร้อยละ 8.91 (YoY) 2) หมวดอาหารสด สูงขึ้นร้อยละ 7.32 (YoY) 3) หมวดยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง สูงขึ้นร้อยละ 5.65 (YoY) และ 4) หมวดไฟฟ้า น้ำประปาและแสงสว่าง สูงขึ้นร้อยละ 11.16 (YoY) ที่ยังคงอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับช่วงเดือนกันยายนปีก่อนหน้า

ภาพที่ 17 กราฟแสดง Contribution Current Month (YoY) ของเงินเฟ้อเดือนมกราคม ปี 2566

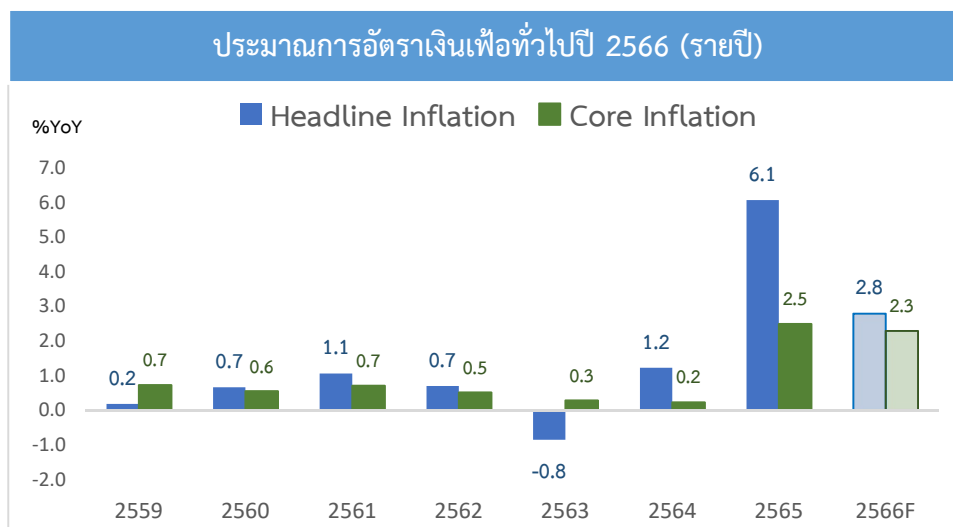

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์ สรุปรโดย สศค.

ทั้งนี้ ในปี 2566 สศค. คาดว่าเงินเฟ้อทั่วไปจะทยอยปรับลดลงมาสู่กรอบเป้าหมายที่ร้อยละ 2.8 และอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานจะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 2.3 โดยมีปัจจัยสนับสนุนจาก 1) แนวโน้มราคากำลังงานและสินค้าโภคภัณฑ์มีแนวโน้มลดลง และปัญหาของห่วงโซ่อุปทานโลกที่คลี่คลาย 2) การส่งผ่านต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการอาจยังมีอยู่

เนื่องจากแนวโน้มการฟื้นตัวของการบริโภคในประเทศ และต้นทุนการผลิตของสินค้าบางชนิดยังคงอยู่ในระดับสูง รวมถึงแนวโน้มดอกเบี้ยขาขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการยังคงต้องแบกรับต้นทุนที่สูงขึ้นอยู่ และอาจทยอยส่งผ่านต้นทุนมายังผู้บริโภคได้ในระยะถัดไป 3) รวมถึงฐานราคาที่สูงขึ้นแล้วในปี 2565 จะเป็นปัจจัยที่ทำให้อัตราการขยายตัวของเงินเฟ้อปี 2566 อยู่ในระดับที่ไม่สูงมากและกลับสู่กรอบเป้าหมายในที่สุด

ภาพที่ 18 ประมาณการอัตราเงินเฟ้อทั่วไปและเงินเฟ้อพื้นฐานในปี 2566 (รายปี)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) (คาดการณ์ ณ เดือนมกราคม 2566)

*หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ

Thailand's Key Economic Indicators

ตารางเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Economic Indicators)

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ รายเดือน	2564	2565	2565					2566
			Q1	Q2	Q3	Q4	ธ.ค.	ม.ค.
ภาวะเศรษฐกิจภายนอก								
ราคาน้ำมันดิบ Dubai (ดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล) /7	69.27	96.04	95.40	107.84	96.10	84.83	77.10	80.85
อัตราดอกเบี้ย Federal Fund (%) /7	0.00–0.25	4.25-4.50	0.25–0.50	1.50–1.75	3.00–3.25	4.25-4.50	4.25-4.50	4.25-4.50
ด้านอุปสงค์								
การบริโภคภาคเอกชน								
ภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ระดับราคาคงที่ (%YoY)/1	11.9	6.4	14.0	7.1	7.3	-2.0	-9.8	0.7
ปริมาณจำหน่ายรถยนต์นั่ง (%YoY)/13	-8.4	5.3	16.0	9.2	16.2	-14.8	-22.6	-2.1
ปริมาณรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ (%YoY)/12	4.8	12.0	3.2	6.0	38.5	6.3	-0.2	10.1
ปริมาณการนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคในรูปดอลลาร์สหรัฐ (%YoY) /14	16.2	-1.4	5.6	0.9	-0.6	-10.6	-11.3	n.a.
ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคต่อเศรษฐกิจโดยรวม (ระดับ) /5	44.7	43.9	43.4	40.8	43.6	47.9	49.7	51.7
การลงทุนภาคเอกชน								
ปริมาณการนำเข้าสินค้าทุนในรูปดอลลาร์สหรัฐ (%YoY) /14	15.1	-1.2	8.1	3.6	-4.7	-10.7	-10.8	n.a.
ปริมาณจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์ (%YoY)/13	-1.9	15.2	20.6	9.7	37.5	-0.2	-1.7	-7.3
ภาษีจากการทำธุรกรรมอสังหาริมทรัพย์รวม (%YoY) /1	3.4	13.4	-1.8	18.4	21.9	14.6	22.5	12.5
ปริมาณจำหน่ายปูนซีเมนต์ (%YoY) /14	-1.0	-2.5	0.0	-7.8	2.8	-4.7	-4.4	-5.6
ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง (%YoY) /4	8.0	5.8	7.2	6.9	5.6	3.5	3.6	3.5
การค้าระหว่างประเทศ								
มูลค่าการส่งออก (พหุคูณดอลลาร์สหรัฐ); ระบบศุลกากร/4	272.0	287.1	73.6	75.5	72.2	65.8	21.7	n.a.
(%YoY) /4	17.4	5.5	14.7	10.7	6.6	-8.5	-14.6	n.a.

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ รายเดือน	2564	2565	2565					2566
			Q1	Q2	Q3	Q4	ธ.ค.	ม.ค.
ราคาสินค้าส่งออก (%YoY) /4	3.3	4.2	3.9	5.1	4.4	3.1	3.2	n.a.
ปริมาณการส่งออก (%YoY)/14	13.7	1.3	10.3	5.3	2.0	-11.3	-17.2	n.a.
มูลค่าการนำเข้า (พณีสถิติดอลลาร์สหรัฐ) ระบบศุลกากร/4	266.9	303.2	73.7	79.8	80.9	68.8	22.8	n.a.
(%YoY) /4	29.5	13.6	17.0	21.8	20.2	-3.3	-12.0	n.a.
ราคาสินค้านำเข้า (%YoY) /4	10.4	11.1	12.6	14.1	11.2	6.7	6.4	n.a.
ปริมาณการนำเข้า (%YoY)/14	17.3	2.2	3.9	6.7	8.1	-9.3	-17.3	n.a.
ดุลการค้า (พณีสถิติดอลลาร์สหรัฐ);ระบบศุลกากร/4	5.1	-16.1	-0.1	-4.3	-8.7	-0.6	-1.0	n.a.
ด้านอุปทาน								
ภาคการเกษตร								
ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร (%YoY) /6	0.8	0.8	1.8	2.4	-4.1	3.4	5.4	2.7
ดัชนีราคาสินค้าเกษตร (%YoY) /6	3.0	11.6	4.6	10.2	20.1	12.8	7.4	1.5
รายได้เกษตรกรที่แท้จริง (%YoY) /14	0.7	5.3	-0.7	3.3	11.6	6.9	7.1	-0.5
การจ้างงานภาคเกษตร (%YoY) /3	2.3	-0.6	3.4	-0.4	-1.9	-2.9	3.5	n.a.
ภาคอุตสาหกรรม								
ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (%YoY) /9	5.8	0.6	1.6	-0.8	8.1	-5.8	-8.2	n.a.
มูลค่าการนำเข้าวัตถุดิบในรูปดอลลาร์สหรัฐ (% YoY)/4	39.2	8.3	7.3	16.2	16.6	-6.8	-17.1	n.a.
ปริมาณการนำเข้าวัตถุดิบในรูปดอลลาร์สหรัฐ (%YoY) /14	31.6	3.2	0.2	9.3	12.1	-9.0	-19.5	n.a.
อัตราการใช้จ่ายการผลิต (%) /9	63.0	62.6	66.5	61.1	62.6	60.2	59.7	n.a.
การจ้างงานภาคอุตสาหกรรม (%YoY) /3	-1.5	4.9	1.8	3.9	6.4	7.9	9.6	n.a.
ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรม (ระดับ)/8	82.7	89.3	88	85.6	90.4	93.1	92.6	93.9
ภาคบริการ								
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ(ล้านคน)/10	0.43	11.15	0.50	1.58	3.61	5.46	2.24	n.a.
(%YoY) /14	-93.6	2,506.6	2367.2	7,704.0	7,847.7	1,497.8	872.3	n.a.
จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย (%YoY)/10	-41.7	182.4	74.1	400.4	1,169.3	83.4	35.5	n.a.
การจ้างงานภาคบริการ (%YoY) /3	-0.1	6.8	4.0	5.6	9.5	8.4	4.0	n.a.

ภาคการคลัง

ภาคการคลัง

รายงานสรุปสถานการณ์ด้านการคลัง ไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2566 – ธันวาคม 2566)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

○ พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2566 กำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่ายจำนวน 3,185,000 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 17.79 ของ GDP⁸ โดยเป็นการจัดทำงบประมาณแบบขาดดุล (Expansionary Fiscal Policy) จำนวน 695,000 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 3.88 ของ GDP เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2565 ร้อยละ 2.74 โดยแบ่งออกเป็น รายจ่ายประจำ 2,520,767 ล้านบาท ลดลงจากปีที่แล้ว 14,915 ล้านบาท ร้อยละ 0.59 รายจ่ายลงทุน 664,233 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 99,915 ล้านบาท ร้อยละ 17.71 และรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ 100,000 ล้านบาท เท่ากับปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

○ ในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2566 (ต.ค. 65 – ธ.ค. 65) รัฐบาลสามารถจัดเก็บรายได้สุทธิจำนวน 633,139 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 73,586 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 13.2 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 13.3 สำหรับการเบิกจ่ายงบประมาณรวมสามารถเบิกจ่ายได้ทั้งสิ้น 1,041,138 ล้านบาท ต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า 18,007 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ -1.7 ต่อปี โดยรายจ่ายปีปัจจุบันเบิกจ่ายได้จำนวน 982,207 ล้านบาท ต่ำกว่าปีก่อน 1,407 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ -0.1 ต่อปี หรือเมื่อเปรียบเทียบกับวงเงินงบประมาณคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 30.8 ส่งผลให้ ดุลเงินงบประมาณขาดดุล จำนวน 408,421 ล้านบาท

○ หนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2565 มีจำนวน 10,587,313 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 60.67 ของ GDP และเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนก่อนหน้า หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นสุทธิ 91,145 ล้านบาท ทั้งนี้ ระดับหนี้สาธารณะคงค้างยังอยู่ในระดับที่มีเสถียรภาพ สะท้อนได้จาก (1) หนี้สาธารณะคงค้างเป็นหนี้ในประเทศถึงร้อยละ 98.31 จึงมีความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนที่ต่ำ และ (2) หนี้สาธารณะคงค้างแบ่งตามอายุคงเหลือเป็นหนี้ระยะยาวถึงร้อยละ 87.23 ทำให้มีความเสี่ยงด้านการผิดนัดชำระหนี้ต่ำ เนื่องจากรัฐบาลสามารถออกขายพันธบัตรใหม่เพื่อชำระหนี้เดิมที่ครบกำหนดชำระได้ นอกจากนี้ หนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP ยังอยู่ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลังที่ตั้งไว้ไม่เกินร้อยละ 70 ของ GDP

⁸ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) ปี 2565 เท่ากับ 16,977,700 ล้านบาท ที่สำนักงานงบประมาณโดยสังเขปฉบับปรับปรุง สำนักงานงบประมาณ วันที่ 17 ม.ค. 65

ผลการดำเนินนโยบายการคลังในปีงบประมาณ 2566 (ต.ค. 65 – ธ.ค. 65)

1. ผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาล

ผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาลในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2566 (ต.ค. 65 – ธ.ค. 65) รัฐบาลสามารถจัดเก็บรายได้สุทธิได้ จำนวน 633,139 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 73,586 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 13.2 ทั้งนี้ผลการจัดเก็บรายได้ตามหน่วยงานจัดเก็บสรุปได้ ดังนี้

กรมสรรพากร

กรมสรรพากรจัดเก็บรายได้รวมทั้งสิ้น 446,721 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 40,777 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.0 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 8.5 โดยภาษีที่จัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการที่สำคัญ ได้แก่ (1) ภาษีเงินได้นิติบุคคล จัดเก็บได้ 120,116 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 25,187 ล้านบาท หรือร้อยละ 26.5 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 19.3 จากภาษีเงินได้สำหรับครึ่งรอบระยะเวลาบัญชีปีบัญชี (ภ.ง.ด. 51) ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย (ภ.ง.ด. 53) และภาษีจากค่าบริการและจำหน่ายเงินกำไร (ภ.ง.ด. 54) เป็นสำคัญ (2) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จัดเก็บได้ 76,182 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 7,429 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.8 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 9.0 จากภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายจากเงินเดือน (ภ.ง.ด. 1) และภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายจากดอกเบี้ย (ภ.ง.ด. 2) เป็นสำคัญ และ (3) ภาษีมูลค่าเพิ่ม จัดเก็บได้ 227,837 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 5,083 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.3 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 2.8 จากภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าเป็นสำคัญ

กรมสรรพสามิต

กรมสรรพสามิตจัดเก็บรายได้รวมทั้งสิ้น 117,147 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 20,604 ล้านบาท หรือร้อยละ 15.0 และต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 13.1 โดยภาษีที่จัดเก็บต่ำกว่าประมาณการที่สำคัญ ได้แก่ ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ซึ่งจัดเก็บได้ 25,878 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 28,026 ล้านบาท หรือร้อยละ 52.0 และต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 50.7 เนื่องจากการปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซลเพื่อบรรเทาผลกระทบต่อค่าครองชีพของประชาชนเป็นการชั่วคราวจากราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ทรงตัวอยู่ในระดับสูง

กรมศุลกากร

กรมศุลกากรจัดเก็บรายได้รวมทั้งสิ้น 37,578 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 10,678 หรือร้อยละ 39.7 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 42.8 มีการชำระอากรขาเข้าย้อนหลังตามคำพิพากษาคดี (โตโยต้า พริอุส) ทั้งนี้ มูลค่าการนำเข้าในช่วง 2 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2566 ในรูปดอลลาร์สหรัฐ ต่ำกว่าปีก่อนร้อยละ 1.7 ขณะที่มูลค่าการนำเข้าในรูปเงินบาทสูงกว่าปีก่อนร้อยละ 14.8 โดยสินค้าที่จัดเก็บอากรขาเข้าได้สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) ยานบกและส่วนประกอบ (2) เครื่องจักรไฟฟ้าและอุปกรณ์ (3) เครื่องจักรและเครื่องใช้กล (4) ผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม และ (5) พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก

รัฐวิสาหกิจ

รัฐวิสาหกิจนำส่งรายได้รวมได้ทั้งสิ้น 60,546 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 18,940 ล้านบาท หรือร้อยละ 45.5 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 24.8 จากการนำส่งรายได้ของรัฐวิสาหกิจที่เหลื่อมมาจากปีก่อนหน้าและการนำส่งรายได้ของรัฐวิสาหกิจกลุ่มพลังงานสูงกว่าประมาณการเป็นสำคัญ

หน่วยงานอื่น

หน่วยงานอื่นจัดเก็บรายได้รวมได้ทั้งสิ้น 61,606 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 27,699 ล้านบาท หรือร้อยละ 81.7 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 103.1 จากการจัดเก็บรายได้ของ (1) ส่วนราชการอื่น ซึ่งจัดเก็บได้ 58,937 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 28,830 ล้านบาท หรือร้อยละ 95.8 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 115.6 เนื่องจากมีรายได้พิเศษจากการนำส่งทุนหรือกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียน การนำส่งรายได้จากสัมปทานโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามมาตรา 84 แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ของบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) และรายได้จากการประมูลใบอนุญาตคลื่นความถี่วิทยุระบบ FM ขณะที่ (2) กรมธนารักษ์ จัดเก็บได้ 2,669 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 1,131 ล้านบาท หรือร้อยละ 29.8 และต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 11.0 จากค่าเช่าที่ราชพัสดุของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (ทอท.) ซึ่งคิดตามสัดส่วนรายได้ของทอท. (Revenue Sharing) ต่ำกว่าประมาณการเป็นสำคัญ

ตารางที่ 7 ผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาลสุทธิไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2566 (ต.ค. 65 – ธ.ค. 65)

(หน่วย:ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2566		เปรียบเทียบกับปีงบประมาณตามเอกสารงบประมาณ	
	(ต.ค. 65-ธ.ค. 65)	เปลี่ยนแปลงร้อยละต่อปี	จำนวน	เปลี่ยนแปลงร้อยละ
1. กรมสรรพากร	446,721	8.5	40,777	10.0
2. กรมสรรพสามิต	117,147	(13.1)	(20,604)	(15.0)
3. กรมศุลกากร	37,578	42.8	10,678	39.7
รวมรายได้ 3 กรมจัดเก็บ	601,446	5.0	30,851	5.4
4. รัฐวิสาหกิจ	60,546	24.8	18,940	45.5
5. หน่วยงานอื่น	61,606	103.1	27,699	81.7
รวมรายได้จัดเก็บ (Gross)	723,598	11.0	77,490	12.0

หัก	90,459	(2.4)	3,904	4.5
รวมรายได้สุทธิ (Net)	633,139	13.3	73,586	13.2

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

2. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณปี 2566 (ต.ค. 65 – ธ.ค. 65)

การเบิกจ่ายงบประมาณรวมในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2566 (ต.ค. 65 – ธ.ค. 65) เท่ากับ 1,041,138 ล้านบาท ต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน 18,007 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1.7 ประกอบด้วย (1) **รายจ่ายปีปัจจุบัน** เบิกจ่ายได้จำนวน 982,207 ล้านบาท คิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 30.8 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2566 (3,185,000 ล้านบาท) ต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน 1,407 ล้านบาท หรือร้อยละ -0.1 และ (2) **รายจ่ายปีก่อน** เบิกจ่ายได้จำนวน 58,931 ล้านบาท คิดเป็นอัตราเบิกจ่าย ร้อยละ 31.0 ของวงเงินรายจ่ายปีก่อน (190,263 ล้านบาท) สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน 16,600 ล้านบาท หรือร้อยละ 22.0 ต่อปี ทั้งนี้ รายจ่ายปีปัจจุบันจำนวน 2,520,767 ล้านบาท ประกอบด้วย (1.1) **รายจ่ายประจำ** เบิกจ่ายได้จำนวน 858,758 ล้านบาท คิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 34.1 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำหลังโอนเปลี่ยนแปลง (2,520,767 ล้านบาท) ต่ำกว่าช่วงเดียวกันปีก่อน 27,853 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 3.1 ต่อปี และ (1.2) **รายจ่ายลงทุน** เบิกจ่ายได้จำนวน 123,449 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายร้อยละ 18.6 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายลงทุนหลังโอนเปลี่ยนแปลง (664,233 ล้านบาท) สูงกว่าช่วงเดียวกันปีก่อน 26,446 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 27.3 ต่อปี โดยมีสาเหตุหลักมาจากการทรงวงเหตและสหกรณ์ กองทุนและเงินหมุนเวียน กระทรวงคมนาคม เบิกจ่ายสูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้ว

ตารางที่ 8 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2566 (ต.ค. 65 – ธ.ค. 65)

ประเภทรายจ่าย (หน่วย: ล้านบาท)	วงเงิน งบประมาณ รายจ่าย	ปีงบประมาณ		
		2566 (ต.ค. 65– ธ.ค. 65)	เปลี่ยนแปลง ร้อยละต่อปี	ร้อยละต่อ วงเงิน งปม.
1. รายจ่ายปีปัจจุบัน	3,185,000	982,207	-0.1	30.8
1.1 รายจ่ายประจำ	2,520,767	858,758	-3.1	34.1
1.2 รายจ่ายลงทุน	664,233	123,449	27.3	18.6
2. รายจ่ายปีก่อน	190,263	58,931	-22.0	31.0
3. รายจ่ายรวม (1+2)	3,375,263	1,041,138	-1.7	30.8

ที่มา : กรมบัญชีกลาง และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

3. ฐานะการคลังปีงบประมาณ 2566 (ต.ค. 65 – ธ.ค. 65)

ฐานะการคลังของรัฐบาลตามระบบกระแสเงินสดปีงบประมาณ 2566 (ต.ค. 65 – ธ.ค. 65) พบว่า รัฐบาลมีรายได้นำส่งคลังจำนวน 632,717 ล้านบาท และมีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 1,041,138 ล้านบาท ส่งผลให้ดุลเงินงบประมาณขาดดุลจำนวน 408,421 ล้านบาท และเมื่อรวมกับดุลเงินนอกงบประมาณที่ขาดดุล 64,577

ล้านบาท ทำให้ดุลเงินสดก่อนหักขาดดุลจำนวน 472,998 ล้านบาท ทั้งนี้ รัฐบาลได้บริหารเงินสดให้สอดคล้องกับความต้องการใช้เงินโดยชดเชยการขาดดุลด้วยการออกพันธบัตร จำนวน 221,105 ล้านบาท ส่งผลให้ดุลเงินสด (หลังการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุล) ขาดดุลจำนวน 251,893 ล้านบาท และส่งผลให้เงินคงคลัง ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2565 มีจำนวน 372,126 ล้านบาท

ตารางที่ 9 ฐานะการคลังปีงบประมาณ 2566 (ต.ค. 65 – ธ.ค. 65)

(หน่วย:ล้านบาท)	ปีงบประมาณ		เปรียบเทียบ	
	ปีงบ. 2566	ปีงบ. 2565	จำนวน	เปลี่ยนแปลงร้อยละต่อปี
1. รายได้	632,717	532,727	99,990	18.8
2. รายจ่าย	1,041,138	1,059,145	18,007	1.7
3. ดุลเงินงบประมาณ	-408,421	-526,418	117,997	22.4
4. ดุลเงินนอกงบประมาณ	-64,577	30,167	-34,410	-114.1
5. ดุลเงินสดก่อนหัก (3+4)	-472,998	-556,585	83,587	15.0
6. เงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุล	221,105	305,020	-83,915	-27.5
7. ดุลเงินสดหลังหัก (5+6)	-251,893	-251,565	328	-01
8. เงินคงคลังต้นงวด	624,019	588,747	35,272	6.0
9. เงินคงคลังปลายงวด	372,126	337,182	34,944	10.4

ที่มา : กรมบัญชีกลาง และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

4. หนี้สาธารณะ

หนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2565 มีจำนวน 10,587,313 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 60.67 ของ GDP และเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนก่อนหน้า หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นสุทธิ 91,145 ล้านบาท โดยเป็น (1) หนี้รัฐบาลจำนวน 9,302,526 ล้านบาท (2) หนี้รัฐวิสาหกิจจำนวน 1,021,842 ล้านบาท (3) หนี้รัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงิน (รัฐบาลค้ำประกัน) จำนวน 226,671 ล้านบาท และ (4) หนี้หน่วยงานอื่นของรัฐจำนวน 36,275 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้ ระดับหนี้สาธารณะคงค้างยังอยู่ในระดับที่มีเสถียรภาพ สะท้อนได้จาก (1) หนี้สาธารณะคงค้างเป็นหนี้ในประเทศถึงร้อยละ 98.31 ของหนี้สาธารณะคงค้าง (2) หนี้สาธารณะคงค้างเป็นหนี้ระยะยาวแบ่งตามอายุคงเหลือร้อยละ 87.23 ของหนี้สาธารณะคงค้าง และ (3) สัดส่วนหนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP ยังอยู่ภายใต้กรอบวินัยทางการคลังที่ไม่เกินร้อยละ 70.0 ของ GDP

ตารางที่ 10 หนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2565

หนี้สาธารณะคงค้าง (หน่วย: ล้านบาท)	ณ สิ้นเดือน ธ.ค. 65	% of GDP
1.หนี้รัฐบาล	9,302,526	53.31
2.หนี้รัฐวิสาหกิจ	1,021,842	5.86
3.หนี้รัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงิน (รัฐบาลค้ำประกัน)	226,671	1.30
4.หนี้หน่วยงานอื่นของรัฐ	36,275	0.21
หนี้สาธารณะรวม	10,587,313	60.67

หมายเหตุ: สัดส่วนต่อ GDP คำนวณโดย สบย. ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง

ภาคการเงิน

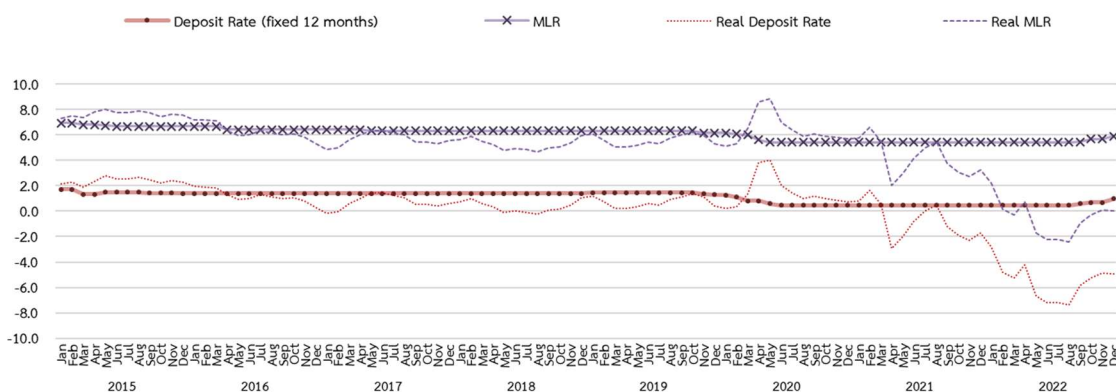
ภาคการเงิน

รายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินไทยในไตรมาส 4 ปี 2565

○ ในไตรมาสที่ 4 ปี 2565 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 1 ปีของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง เพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 0.98 ต่อปี และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง เพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 5.92 ต่อปี (ภาพที่ 1) ทั้งนี้ อัตราเงินเฟ้อที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่แท้จริง⁹ ณ เดือนธันวาคม 2565 อยู่ที่ร้อยละ -4.92 ต่อปี ขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงอยู่ที่ร้อยละ 0.02 ต่อปี

○ ในปี 2566 คาดว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีโอกาสจะทยอยปรับตัวเพิ่มขึ้น ตามกลไกการส่งผ่านของนโยบายการเงิน นอกจากนี้คณะกรรมการนโยบายการเงินประเมินว่าเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง จากการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวและการบริโภคภาคเอกชน แต่ยังคงติดตามความเสี่ยงของอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานที่จะอยู่ในระดับสูงนานกว่าที่คาดไว้ ทั้งนี้ การทยอยปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายอย่างต่อเนื่องของคณะกรรมการนโยบายการเงินเป็นแนวนโยบายที่สอดคล้องกับแนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและเงินเฟ้อ โดยพร้อมที่จะปรับขนาดและเงื่อนไขเวลาของการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย หากแนวโน้มเศรษฐกิจและเงินเฟ้อของไทยเปลี่ยนแปลงจากที่ประเมินไว้ (gradual and measured policy normalization)

ภาพที่ 19 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

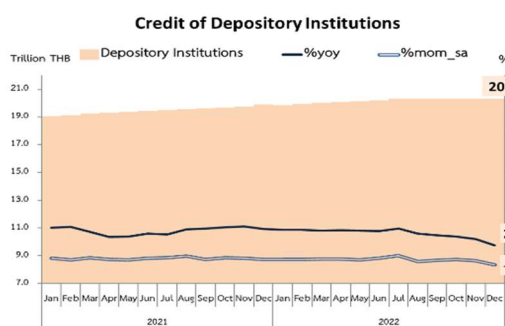
○ ยอดคงค้างสินเชื่อและเงินฝากในสถาบันการเงินที่รับฝากเงิน¹⁰ (Depository Institutions) ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2565 ขยายตัวชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้า ขณะที่ยอดเงินรับฝากขยายตัวเร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า (ภาพที่ 20 และภาพที่ 21) โดยสถาบันการเงินที่รับฝากเงินมียอดคงค้างของสินเชื่อจำนวน 20.32 ล้านล้านบาท คิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 2.1 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือหดตัวร้อยละ -0.9 จากไตรมาสก่อนหน้า

⁹ คำนวณโดยนำอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือนเฉลี่ย หักอัตราเงินเฟ้อในช่วงเดียวกัน

¹⁰ ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ สหกรณ์ออมทรัพย์ และกองทุนรวมตลาดเงิน

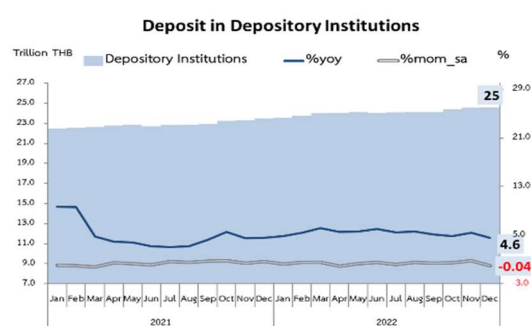
(หลังจัดผลทางฤดูกาล) นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์ตามผู้ให้สินเชื่อพบว่าสินเชื่อในธนาคารพาณิชย์มีการหดตัวในอัตราเร่งขึ้น และสินเชื่อในสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีการขยายตัวในอัตราที่เร่งขึ้น ทางด้านเงินรับฝาก ณ เดือนธันวาคม 2565 มียอดคงค้างจำนวน 24.57 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 4.6 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือคิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 1.3 จากไตรมาสก่อนหน้า (หลังจัดผลทางฤดูกาล) โดยเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า เงินรับฝากในธนาคารพาณิชย์มีการขยายตัวในอัตราชะลอลงและเงินฝากในสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีการหดตัวในอัตราเร่งขึ้น

ภาพที่ 20 สินเชื่อในสถาบันรับฝากเงิน

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

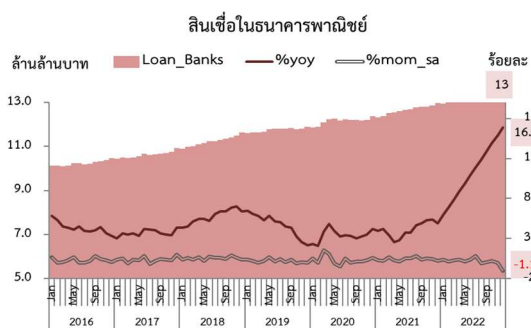
ภาพที่ 21 เงินฝากในสถาบันรับฝากเงิน

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

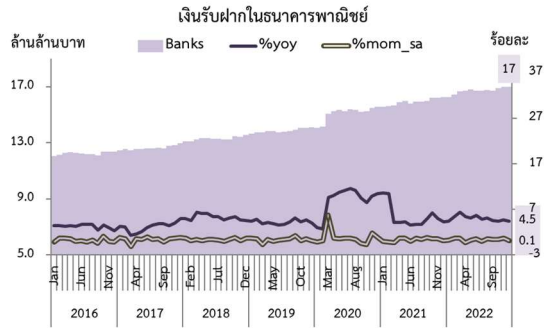
○ หากพิจารณาตามประเภทของสถาบันการเงินพบว่ายอดคงค้างสินเชื่อในธนาคารพาณิชย์ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2565 หดตัวเร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า (ภาพที่ 22) โดยธนาคารพาณิชย์มียอดคงค้างสินเชื่อจำนวน 13.17 ล้านล้านบาท ขยายตัวเร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้ามาอยู่ที่ร้อยละ 16.9 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือคิดเป็นการหดตัวร้อยละ -0.9 จากไตรมาสก่อนหน้า (หลังจัดผลทางฤดูกาลแล้ว) ขณะเดียวกันยอดเงินรับฝากในธนาคารพาณิชย์ขยายตัวชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้า (ภาพที่ 23) โดยธนาคารพาณิชย์มียอดเงินรับฝากคงค้างจำนวน 16.98 ล้านล้านบาท ขยายตัวชะลอลงมาอยู่ที่ร้อยละ 4.5 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือคิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 1.2 จากไตรมาสก่อนหน้า (หลังจัดผลทางฤดูกาลแล้ว)

ภาพที่ 22 สินเชื่อในธนาคารพาณิชย์

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

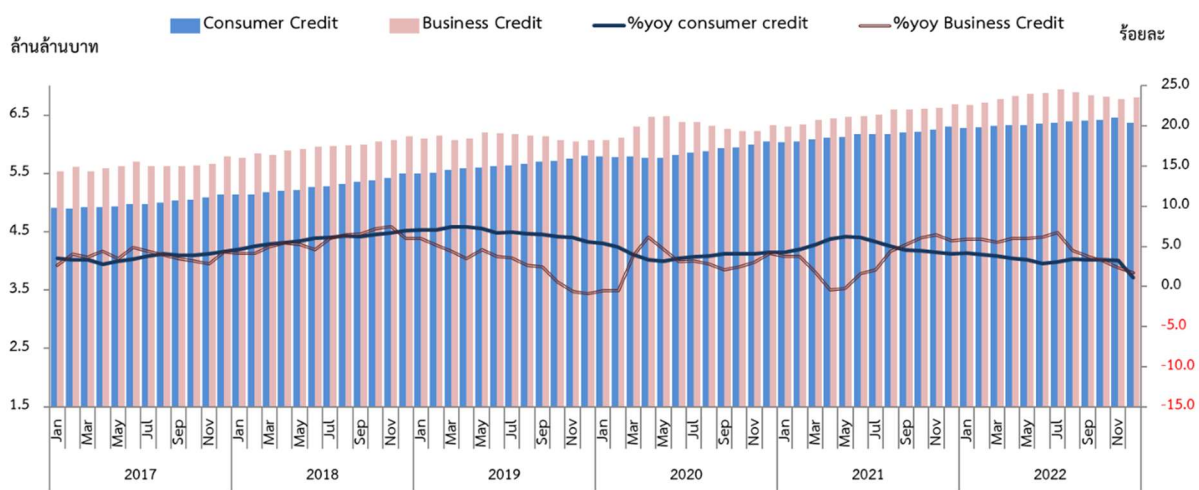
ภาพที่ 23 เงินรับฝากในธนาคารพาณิชย์

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

○ เมื่อพิจารณาตามประเภทสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2565 พบว่าสินเชื่อธุรกิจและสินเชื่ออุปโภคบริโภคขยายตัวชะลอลง (ภาพที่ 24) โดยสินเชื่อที่ให้แก่ภาคธุรกิจ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 36.6 ของสินเชื่อรวม ขยายตัวชะลอลงร้อยละ 2.1 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน จากการเร่งขึ้นของสินเชื่อกลุ่มธุรกิจการเงิน และกลุ่มก่อสร้าง เป็นสำคัญ เช่นเดียวกับสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 63.4 ของสินเชื่อรวมขยายตัวชะลอลงร้อยละ 2.1 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

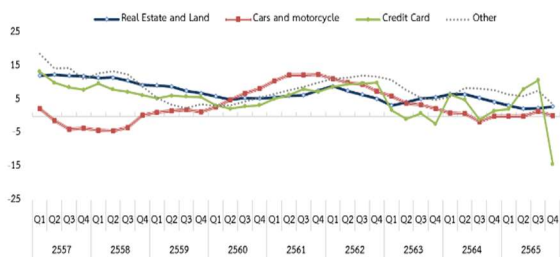
ภาพที่ 24 ยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคและสินเชื่อธุรกิจของธนาคารพาณิชย์

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

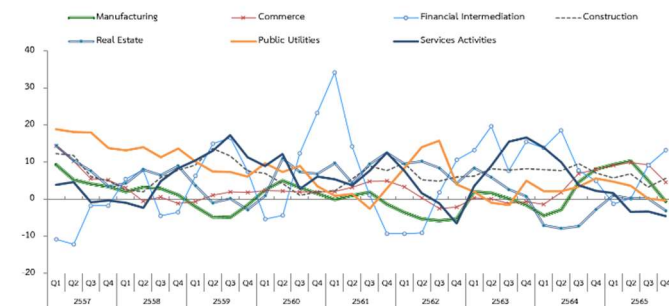
○ ในไตรมาสที่ 4 ปี 2565 ยอดคงค้างสินเชื่อธุรกิจธนาคารพาณิชย์ขยายตัวชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้า โดยสินเชื่อกลุ่มธุรกิจการเงิน และกลุ่มก่อสร้าง มีการขยายตัวเร่งขึ้น ขณะที่สินเชื่อกลุ่มพาณิชย์ขยายตัวชะลอลง และสินเชื่อกลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่มอสังหาริมทรัพย์ กลุ่มสาธารณูปโภค และกลุ่มบริการหดตัวเร่งขึ้น (ภาพที่ 25 และภาพที่ 26) โดยยอดคงค้างสินเชื่อกลุ่มธุรกิจการเงิน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 35.8 ของสินเชื่อธุรกิจ ขยายตัวเร่งขึ้นร้อยละ 13.24 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน และยอดคงค้างสินเชื่อกลุ่มก่อสร้าง ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.5 ของสินเชื่อธุรกิจ ขยายตัวเร่งขึ้นร้อยละ 5.59 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่ ยอดคงค้างสินเชื่อกลุ่มพาณิชย์ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.9 ของสินเชื่อธุรกิจ ขยายตัวชะลอลงร้อยละ 4.51 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ยอดคงค้างสินเชื่อกลุ่มอุตสาหกรรม ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.3 ของสินเชื่อธุรกิจ หดตัวเร่งขึ้นร้อยละ -0.61 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ยอดคงค้างสินเชื่อกลุ่มอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.7 ของสินเชื่อธุรกิจ หดตัวเร่งขึ้นร้อยละ -3.13 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ยอดคงค้างสินเชื่อกลุ่มสาธารณูปโภค ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.6 ของสินเชื่อธุรกิจ หดตัวเร่งขึ้นร้อยละ -0.33 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน และยอดคงค้างสินเชื่อกลุ่มบริการ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.1 ของสินเชื่อธุรกิจ หดตัวเร่งขึ้นร้อยละ -4.5 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน นอกจากนี้ ยอดคงค้างสินเชื่อกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 5.1 ของสินเชื่อธุรกิจ หดตัวเร่งขึ้นร้อยละ -21.79 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

ภาพที่ 25 สินเชื่อแยกตามภาคส่วนธุรกิจ

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

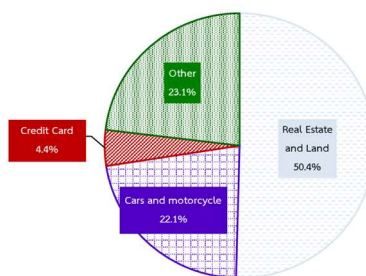
ภาพที่ 26 การขยายตัวของสินเชื่อธุรกิจ

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

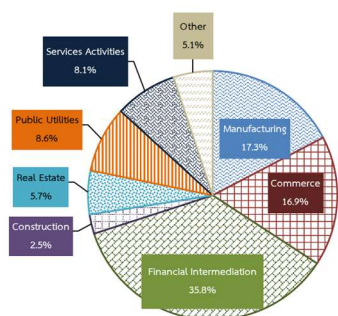
○ ในไตรมาส 4 ปี 2565 ยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคในธนาคารพาณิชย์ขยายตัวชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้า (ภาพที่ 27 และภาพที่ 28) โดยยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 50.4 ของสินเชื่ออุปโภคบริโภค ขยายตัวเร่งขึ้นร้อยละ 3.03 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่ ยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อซื้อรถหรือเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.1 ของสินเชื่ออุปโภคบริโภค ขยายตัวชะลอลงร้อยละ 0.35 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ทางด้านยอดคงค้างสินเชื่อบัตรเครดิต ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.4 ของสินเชื่ออุปโภคบริโภค หดตัวเร่งขึ้นร้อยละ -14.16 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน สอดคล้องกับปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตที่ขยายตัวชะลอลงในช่วงเวลาดังกล่าว (ภาพที่ 29) นอกจากนี้ ยอดคงค้างสินเชื่ออุปโภคบริโภคอื่น ๆ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 23.1 ของสินเชื่ออุปโภคบริโภค ขยายตัวชะลอลงร้อยละ 3.77 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

ภาพที่ 27 โครงสร้างสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค

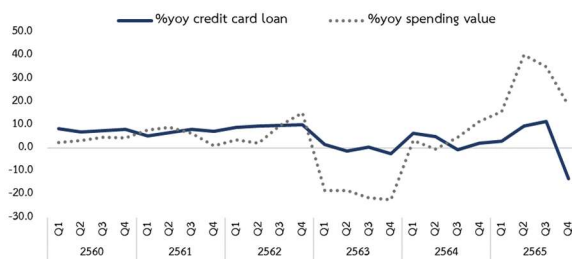
ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

ภาพที่ 28 การขยายตัวของสินเชื่อเพื่อการอุปโภค

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

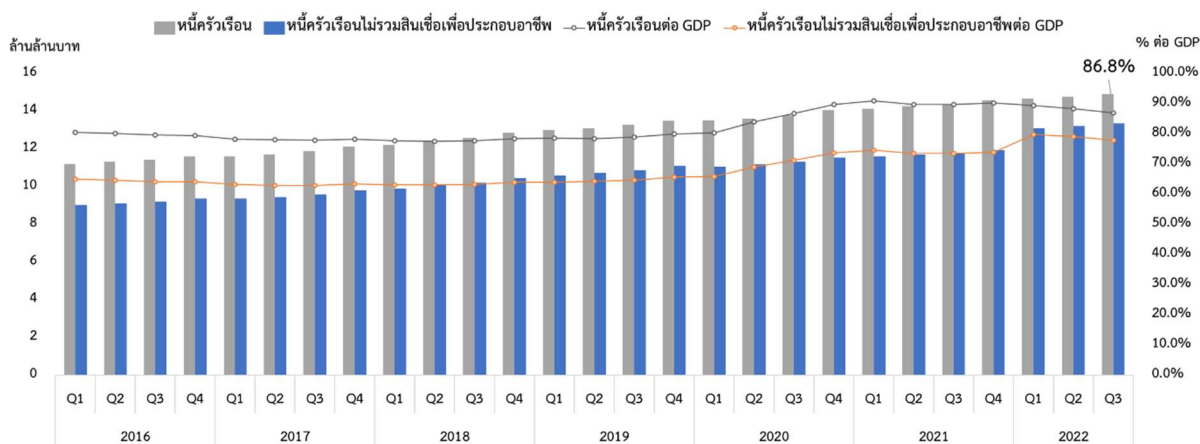
ภาพที่ 29 การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

○ สำหรับหนี้ภาคครัวเรือน ณ ไตรมาส 3 ปี 2565 มียอดคงค้างอยู่ที่ 14.9 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 86.8 ของ GDP ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้า ทั้งนี้ หากไม่รวมสินเชื่อที่ครัวเรือนกู้เพื่อไปใช้ในการประกอบธุรกิจ ยอดหนี้ครัวเรือนจะอยู่ที่ 13.3 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 77.7 ของ GDP (ภาพที่ 30)

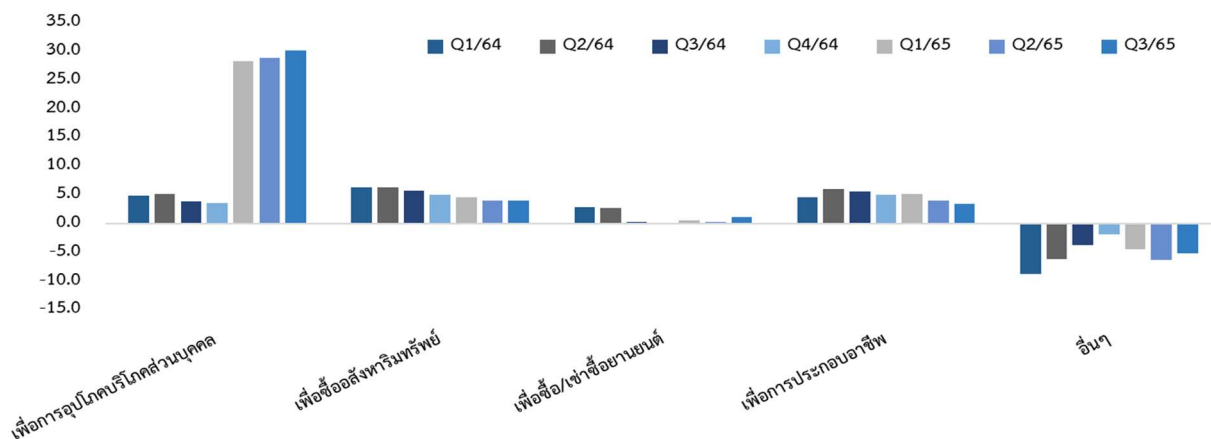
ภาพที่ 30 ระดับหนี้ภาคครัวเรือนและอัตราส่วนต่อ GDP

ที่มา: ธปท. ประมวลผลโดย สศค.

○ การขยายตัวของหนี้ครัวเรือนรวม ในไตรมาส 3 ปี 2565 ขยายตัวร้อยละ 3.95 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน (ขณะที่ในไตรมาส 2 ขยายตัวร้อยละ 3.41 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน) โดยสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล และสินเชื่อเพื่อซื้อ/เช่าซื้อยานยนต์ขยายตัวเร่งขึ้นร้อยละ 4.1 และ 1.2 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ตามลำดับ ขณะที่สินเชื่อเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ขยายตัวร้อยละ 4.1 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน นอกจากนี้ สินเชื่อเพื่อการศึกษาหดตัวชะลอลงร้อยละ -12.9 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

ภาพที่ 31 อัตราการเติบโตของหนี้ภาคครัวเรือนแต่ละประเภท

ที่มา: ธปท. ประมวลผลโดย สศค.

○ อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาตั้งแต่ไตรมาส 4 ปี 64 เป็นต้นมา สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ค่อย ๆ ลดลงต่อเนื่อง ทั้งนี้ ยอดคงค้างหนี้ครัวเรือนในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปี 65 มีจำนวนทั้งสิ้น 44.0 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นการขยายตัวที่ร้อยละ 2.91 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของหนี้ครัวเรือนในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปี 64 ที่ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 4.62 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

○ กล่าวโดยสรุป ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 ปี 2565 สินเชื่อและเงินฝากมีแนวโน้มขยายตัวชะลอลง จากไตรมาสก่อนหน้า โดยสินเชื่อชะลอลงทั้งในสินเชื่อธุรกิจและสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค ทั้งนี้ คาดว่าทิศทางการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายอย่างค่อยเป็นค่อยไปของธนาคารแห่งประเทศไทย สอดคล้องกับแนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและเงินเฟ้อ โดยพร้อมที่จะปรับขนาดและเงื่อนไขเวลาของการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย หากแนวโน้มเศรษฐกิจและเงินเฟ้อของไทยเปลี่ยนแปลงจากที่ประเมินไว้ (gradual and measured policy normalization) หากวิเคราะห์ถึงความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบันพบว่ายังคงมีความแข็งแกร่ง โดยยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อต่อคุณภาพ (Gross NPLs) ยังคงอยู่ในระดับต่ำที่ร้อยละ 2.72 ของสินเชื่อรวม โดยธนาคารพาณิชย์มีสัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างต่อเนื่อง โดยกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS ratio) เดือนธันวาคม 2565 ยังคงอยู่ในระดับสูงที่ร้อยละ 19.39 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดสำหรับในปี 2565 ที่ร้อยละ 11.0 ซึ่งสามารถทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและสนับสนุนความต้องการสินเชื่อของภาคธุรกิจและครัวเรือนในระยะถัดไป

บทวิเคราะห์เศรษฐกิจ: Macroeconomic Analysis Briefings

บทสรุป

ไทยในระเบียบโลกใหม่ โดย รศ.ดร.ปิติ ศรีแสงนาม¹¹

บทสรุปผู้บริหาร

- บทความนี้เป็นการประมวลเนื้อหาบางส่วนที่น่าสนใจจากหนังสือ Amidst the New World Order ไทยในระเบียบโลกใหม่ ของ รศ.ดร. ปิติ ศรีแสงนาม มานำเสนอเพื่อประโยชน์ในการศึกษาและจัดทำนโยบายเศรษฐกิจการคลังของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
- ก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 สหรัฐอเมริกาถือได้ว่าเป็นขั้วอำนาจหลักของโลก แต่ในยุคปัจจุบันที่โลกไซเบอร์และเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทหลัก อาจารย์ปิติเห็นว่าจีนจะเข้ามาเป็นขั้วอำนาจหลักของโลกแทน ซึ่งการเปลี่ยนขั้วอำนาจนั้นมักจะก่อให้เกิดความเสี่ยงอย่างมากที่จะเกิดความขัดแย้งระหว่างสองขั้วซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาทั้งในด้านความรุนแรงและปัญหาเศรษฐกิจต่าง ๆ ได้
- ไทยอยู่ท่ามกลางความขัดแย้งทางยุทธศาสตร์ระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน จึงมีความท้าทายในระเบียบโลกใหม่ กล่าวคือ 1) กระแสการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีบล็อกเชน สกุลเงินอิเล็กทรอนิกส์ NFT หรือ Metaverse ทำให้ Digital Literacy เป็นประเด็นท้าทายสำคัญสำหรับไทย 2) ระบบโลจิสติกส์การขนส่งต่าง ๆ ที่ชะงักงันไปในช่วงที่เกิดการระบาดของโควิด 19 ตลอดจนความขัดแย้งเชิงภูมิรัฐศาสตร์ที่อาจเกิดขึ้นกับประเทศต่าง ๆ อีกทั้งห่วงโซ่มูลค่าระดับนานาชาติ (GVCs) ที่อาจถูกแบ่งออกเป็น 2 ขั้วอำนาจโดยสหรัฐอเมริกาและจีน 3) วิกฤตการณ์ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและโรคอุบัติใหม่ นำมาสู่มาตรฐานและบรรทัดฐานใหม่ ทั้งในเรื่องของสิ่งแวดล้อม การค้า ตลอดจนไปถึงเรื่องของภาระการคลังที่เพิ่มขึ้นจากวิกฤตการณ์ซึ่งอาจนำไปสู่การปฏิรูปภาษี และความผันผวนทางเศรษฐกิจจากการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจในช่วงวิกฤติ
- ดังนั้น เพื่อที่จะเตรียมตัวรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ข้างต้น ประเทศไทยควรปรับตัวในมิติต่าง ๆ ดังนี้ 1) มิติทรัพยากรมนุษย์ โดยควรพัฒนาทักษะของประชาชนให้มีความพร้อมสอดคล้องกับยุคสมัยในศตวรรษที่ 21 กล่าวคือ ควรมีความรู้เท่าทันดิจิทัล การบริหารการเงินส่วนบุคคล และมีความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้ 2) มิติโครงสร้างพื้นฐาน ควรเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยเฉพาะเทคโนโลยีควอนตัม และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์เพื่อให้ไทยสามารถใช้ประโยชน์เชิงภูมิศาสตร์เป็นจุดศูนย์กลางของอาเซียนซึ่งอยู่ภายใต้การแผ่ขยายอำนาจของทั้งจีนผ่านโครงการ BRI และสหรัฐอเมริกาผ่านเวที IPEF และควรเร่งพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและระเบียงเศรษฐกิจใหม่ๆ ในประเทศไทยอย่างสมดุล 3) มิติการค้าระหว่างประเทศผ่านการเจรจา FTA กับกลุ่มประเทศต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับห่วงโซ่มูลค่าระดับนานาชาติ (GVCs) เพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์สูงสุดในเวทีการค้าระดับนานาชาติ และ 4) มิติกฎระเบียบ ควรทำเรื่องของการกีดกันกฎหมาย ให้มีประสิทธิภาพและสนับสนุนให้ภาคเอกชนสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก

¹¹ ผู้เรียบเรียง นายณัฏฐ์ อัครวัลลภ เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ ขอขอบคุณ นายพิสิทธิ์ พัวพันธ์ ผู้อำนวยการกองนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำหรับคำแนะนำ อนึ่ง บทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ไม่ได้สะท้อนความเห็นของหน่วยงาน

เมื่อประมาณเดือนตุลาคม 2565 ที่ผ่านมา รศ.ดร. ปิติ ศรีแสงนาม จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เปิดตัวหนังสือเล่มใหม่เรื่อง Amidst the New World Order ไทยในระเบียบโลกใหม่ ซึ่งเมื่อได้มีโอกาสศึกษาแล้วเห็นว่า มีประโยชน์จึงนำมาประมวลเนื้อหาบางส่วนที่น่าสนใจเพื่อนำเสนอในบทความนี้

หนังสือเล่มนี้แบ่งเป็น 4 ส่วนหลัก โดยเริ่มจากส่วนที่ 1 เป็นการอธิบายถึงความหมายของคำว่าภูมิรัฐศาสตร์ และภูมิรัฐศาสตร์เศรษฐกิจว่ามีความสำคัญต่อการอธิบายปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในประวัติศาสตร์ของโลก จากนั้นก็เป็นการบรรยายสรุปย่อถึงความเป็นมาของประวัติศาสตร์เศรษฐกิจตั้งแต่ก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรมเรื่อยมาจนกระทั่งการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 ซึ่งถือว่าเป็นยุคปัจจุบันที่มีการใช้เทคโนโลยีของโลกไซเบอร์และเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ต่าง ๆ ซึ่งอาจารย์ปิติมองว่า ประเทศจีน น่าจะเป็นแกนกลางในการเป็นผู้นำในโลกยุคใหม่นี้เนื่องด้วยการที่จีนมีพื้นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ และมีความก้าวหน้าด้าน Hardware ตลอดจนเทคโนโลยีคอนแทกต่าง ๆ ที่มีศักยภาพ ซึ่งจะนำมาสู่การเปลี่ยนชั่วคราวจากที่เดิมสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำอยู่เดิม ซึ่งความท้าทายในการเปลี่ยนชั่วคราวนี้จะจุดเริ่มต้นของความขัดแย้งซึ่งอาจจะบานปลายและเป็นความเสี่ยงในระดับโลกได้

ส่วนที่ 2 ของหนังสือ จึงหันมาให้ความสำคัญกับพัฒนาการและบทบาทของ 2 ชั่วอำนาจหลักอย่างสหรัฐอเมริกาและจีน โดยในกรณีของสหรัฐอเมริกานั้นเห็นได้ว่าบทบาทของในอาเซียนนั้นเสื่อมถอยลงเป็นอย่างมาก ในรัฐบาลของทรัมป์ทั้ง ๆ ที่อาเซียนเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สหรัฐอเมริกาจะสามารถเข้ามามีอิทธิพลเพื่อถ่วงดุลอำนาจกับจีนได้ ทำให้ในรัฐบาลไบเดนจำเป็นต้องเข้ามาปรับปรุงความสัมพันธ์ซึ่งประเด็นที่อาจารย์ปิติให้ความสำคัญจะมุ่งไปที่กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอินโด-แปซิฟิก (Indo-Pacific Economic Framework – IPEF) ที่ประกอบด้วยผู้นำ 13 ประเทศซึ่งรวมไทยด้วย เพื่อใช้เป็นเวทีการเจรจาต่อรองกับที่แต่ละประเทศซึ่งนำมาสู่ข้อกังวลว่าแต่ละประเทศอาจถูกสหรัฐอเมริกาดัดด้วยมาตรฐานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสิทธิมนุษยชน แรงงาน สิ่งแวดล้อม และสิทธิทางปัญญา เป็นต้น และอาจนำไปสู่การกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ จากมาตรฐานดังกล่าวรวมถึงการกีดกันให้กีดกันทางการค้ากับประเทศจีนเป็นต้น นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงบทบาทของสหรัฐอเมริกาในเวทีโลกที่เสื่อมถอยลงไม่ว่าจะเป็นเรื่องสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลีที่หยุดชะงักไปในช่วงการระบาดของโควิด-19 และบทบาทของสหรัฐอเมริกาในตะวันออกกลางที่เพิ่มความขัดแย้งกับทั้งคู่อริเดิมอย่างอิหร่านจากกรณีการโจมตีนายพลกอเซม โซเลย์มานี และการมีความสัมพันธ์ที่เสื่อมถอยลงกับพันธมิตรอย่างซาอุดีอาระเบียจากทั้งเรื่องของการลดกองกำลังในตะวันออกกลางและการเมินเฉยต่อกรณีโรงกลั่นน้ำมันของซาอุดีอาระเบียถูกโจมตี อีกทั้งการที่สหรัฐอเมริกาไม่ได้รับความร่วมมือจากซาอุดีอาระเบียในการควบคุมราคาพลังงาน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม สหรัฐอเมริกาได้ดำเนินนโยบายหลายอย่างเพื่อที่จะถ่วงดุลอำนาจกับจีน อาทิ 2018 US Indo Pacific Command ซึ่งเป็นเรื่องของการเสริมความแข็งแกร่งทางทหารในภูมิภาคนี้ 2019 Indo Pacific Strategy ผ่านเวที APEC จากนั้นยังมีความร่วมมือ QUAD ระหว่างสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น อินเดีย และออสเตรเลีย กลุ่มยุทธ AUKUS ที่ใช้กระชับความสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ความมั่นคง และเทคโนโลยีระหว่างสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และออสเตรเลีย อีกทั้งยังมี Build Back Better World ที่จะนำมาแข่งขันกับ BRI ของจีน และล่าสุดที่ได้กล่าวไปในเรื่องของ Indo-Pacific Economic Framework (IPEF) อีกด้วย

สำหรับในกรณีของจีนนั้น อาจารย์ปิติได้ถอดบทเรียนการพัฒนาของจีนตั้งแต่ยุคที่เหมาเจ๋อตงใช้กลยุทธ์ CSR จากการหาแนวร่วมจากเกษตรกรจนสามารถขับไล่พรรคก๊กมินตั๋งออกไปได้สำเร็จ แต่กลับไม่สามารถนำพาประเทศจีนไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจที่ดีได้ทำให้เกิดปัญหาความยากจนและการสูญเสียทรัพยากรทั้งชีวิตและคุณค่าทางประวัติศาสตร์จำนวนมาก จนกระทั่งเกิดการเปลี่ยนผ่านมาเป็นยุคของโจวเอนไห่และเติ้งเสี่ยวผิงที่ขุนโยบาย

4 ทันสมัย (เกษตร อุตสาหกรรม การป้องกันประเทศ และเทคโนโลยี) และเน้นการบริหารแบบเน้นผลสัมฤทธิ์ตามสโลแกน “ไม่ว่าจะเป็นแมวสีดำหรือแมวสีขาว ขอให้จับหนูได้ถือว่าเป็นแมวที่ดี” ทำให้ประเทศจีนพัฒนาขึ้นอย่างมาก อีกทั้งยังนำพาประเทศจีนเข้าสู่การเป็นสมาชิกของ WTO ใช้นโยบายแบบเปิดประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาตามแบบของระบบทุนนิยมกระแสหลัก เช่น คนจนเมือง และครอบครัวเดี่ยว เป็นต้น จึงเป็นโอกาสให้หูจิ่นเตาผู้ซึ่งมีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาความยากจนเข้ามารับไม้ต่อ จนกระทั่งปัจจุบันในยุคของสีจิ้นผิงซึ่งใช้นโยบายการลดการพึ่งพาจากภายนอกตั้งแต่หลังช่วงวิกฤติ Sub Prime ด้วยนโยบาย Made in China 2025 และหาพันธมิตรใหม่ผ่านโครงการ Belt and Road Initiative เพื่อผสมผสานความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ ในหลากหลายมิติซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการบรรเทาผลกระทบจากความไม่แน่นอนต่าง ๆ และยังเป็นโอกาสในการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตได้อย่างต่อเนื่องอีกด้วย

นอกจากนี้ อาจารย์ปิติยังได้สรุปถึงบทบาทความเป็นมาของอีกหลายประเทศแต่ที่น่าสนใจที่สุดน่าจะเป็นกรณีของอินเดียและภูมิภาคอ่าวเบงกอลซึ่งอาจารย์มองว่าเป็นจุดหมายด้านการค้า การลงทุน ที่ประเทศไทยควรให้ความสำคัญเนื่องจากในภูมิภาคนี้เป็นตลาดที่ใหญ่ มีศักยภาพการเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูง อีกทั้งมีทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรธรรมชาติที่มีทั้งปริมาณและคุณภาพมากมาย นอกจากนี้ ยังอยู่ไม่ไกลจากประเทศไทยและยังมีความเชื่อมโยงทางวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับไทยอีกด้วย

สำหรับในส่วนที่ 3 และ 4 ของหนังสือนี้จะเน้นถึงการมองในบริบทของประเทศไทยว่ามีประเด็นความท้าทายอย่างไรและควรที่จะปรับตัวอย่างไร โดยมองว่าไทยอยู่ท่ามกลางความขัดแย้งทางยุทธศาสตร์ระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีนเนื่องจากภูมิภาคอาเซียนเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญทั้งในเชิงของขนาดเศรษฐกิจ ประชากร เส้นทางการค้า และทรัพยากรธรรมชาติที่มีจำนวนมากในภูมิภาค จึงนำมาสู่ความท้าทายของไทยในระเบียบโลกใหม่กล่าวคือ

1. การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีบล็อกเชน สกุลเงินอิเล็กทรอนิกส์ NFT หรือ Metaverse ที่เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในปัจจุบัน ดังนั้น ในกรณีของประเทศไทยซึ่งยังมีระดับ Digital Literacy ที่ไม่สูงนักก็จะเกิดความสับสนที่ไม่เพียงแต่ประชาชนจะไม่สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อการผลิต การค้า และการลงทุน แต่ยังมีความเสี่ยงที่จะถูกหลอกลวง และสร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจได้อีกด้วย

2. ระบบโลจิสติกส์การขนส่งต่าง ๆ ที่ชะงักงันไปในช่วงที่เกิดการระบาดของโควิด 19 ตลอดจนความขัดแย้งเชิงภูมิรัฐศาสตร์ที่อาจเกิดขึ้นกับประเทศต่าง ๆ อีกทั้งห่วงโซ่มูลค่าระดับนานาชาติ (GVCs) ที่อาจถูกแบ่งออกเป็น 2 ขั้วอำนาจโดยสหรัฐอเมริกาและจีน ทำให้เกิดความไม่แน่นอนทั้งในเรื่องของห่วงโซ่การผลิตตลอดไปจนถึงเส้นทางการขนส่งสินค้าในระดับนานาชาติ ซึ่งจีนก็มีการพัฒนาโครงการความริเริ่มแถบและเส้นทาง (BRI) ขึ้นซึ่งอาจจะกลายเป็นจุดเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตและระบบโลจิสติกส์ที่สำคัญในอนาคตได้

3. วิกฤตการณ์ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและโรคอุบัติใหม่ นำมาสู่มาตรฐานและบรรทัดฐานใหม่ ทั้งในเรื่องของสิ่งแวดล้อม การผลิต การค้า ตลอดไปจนถึงเรื่องของภาวะการคลังที่

เพิ่มขึ้นจากวิกฤตการณ์เหล่านี้จะนำไปสู่การปฏิรูปภาษี และความผันผวนทางเศรษฐกิจต่าง ๆ จากการดำเนินนโยบายการเงิน การคลังในช่วงวิกฤติต่าง ๆ

ดังนั้น เพื่อที่จะเตรียมตัวรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ข้างต้น ประเทศไทยควรปรับตัวในมิติต่าง ๆ ดังนี้

1. มิติทรัพยากรมนุษย์ โดยควรพัฒนาทักษะของประชาชนให้มีความพร้อมสอดคล้องกับยุคสมัยในศตวรรษที่ 21 กล่าวคือ ควรมีความรู้เท่าทันดิจิทัล การบริหารการเงินส่วนบุคคล และมีความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้

2. มิติโครงสร้างพื้นฐาน ควรเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยเฉพาะเทคโนโลยีควอนตัม และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์เพื่อให้ไทยสามารถใช้ประโยชน์เชิงภูมิศาสตร์เป็นจุดศูนย์กลางของอาเซียนซึ่งอยู่ภายใต้การแผ่ขยายอำนาจของทั้งจีนผ่านโครงการ BRI และสหรัฐอเมริกาผ่านเวที IPEF และควรเร่งพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและระเบียงเศรษฐกิจใหม่ๆ ในประเทศไทยอย่างสมดุล

3. มิติการค้าระหว่างประเทศผ่านการเจรจา FTA กับกลุ่มประเทศต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับห่วงโซ่มูลค่าระดับนานาชาติ (GVCs) เพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์สูงสุดในเวทีการค้าระดับนานาชาติ

4. มิติกฎระเบียบ ควรทำเรื่องของการกีดกันกฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายที่ล่าช้าและอาศัยดุลพินิจ และประมวลกฎหมายที่ซับซ้อนหลากหลายกระจายอยู่กับหน่วยงานต่าง ๆ ให้มาอยู่ในที่เดียวกัน นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้กฎหมายเอื้อต่อการทำธุรกิจ ลดต้นทุน และส่งเสริมให้ภาคเอกชนสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

สำหรับเนื้อหาฉบับเต็มที่มีรายละเอียดครบถ้วนสามารถติดตามได้จากหนังสือ Amidst the New World Order ไทยในระเบียบโลกใหม่ ของ รศ.ดร. ปิติ ศรีแสงนาม

บทวิเคราะห์

เรื่อง การพัฒนาประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน¹²

บทสรุปผู้บริหาร

○ ประเทศไทยได้มีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (แผนพัฒนาฯ) ขึ้นตั้งแต่ปี 2502 ในสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ การดำเนินการวางแผนได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญจากธนาคารโลก โดยมีสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดแผนและนโยบายอันเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งในปัจจุบันได้ดำเนินการมาถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 - 2570)

○ เศรษฐกิจไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันมีพื้นฐานที่ดีและเข้มแข็ง (Resilient) ต่อสถานการณ์ที่มีผลกระทบทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นวิกฤตต้มยำกุ้งปี 2540 วิกฤตเศรษฐกิจการเงินโลกปี 2552 และการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้สามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว และกลับสู่การขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพได้อย่างต่อเนื่อง และในช่วงปี 2540 ซึ่งเป็นช่วงปีแรกของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรง จนนำไปสู่การขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และได้มีการปรับปรุงกรอบและทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ให้สอดคล้องกับเป้าหมายทางด้านมหภาคที่ได้ตกลงกับ IMF รวมถึงให้สอดคล้องกับภาวะปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต

○ ต่อมาในช่วงปี 2550 - 2551 (ค.ศ. 2007 - 2008) เกิดวิกฤตเศรษฐกิจในสหรัฐอเมริกา หรือที่เรียกว่า “วิกฤตแฮมเบอร์เกอร์ (Hamburger Crisis)” จากปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจที่เริ่มเกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาและส่งผลกระทบต่อเนื่องไปทั่วโลก ส่งผลให้ประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีอุปสงค์รวมลดลงด้วย จึงทำให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศอื่น ๆ ลดลงเช่นกัน รวมทั้งประเทศไทยที่จะเห็นได้ว่าในช่วงปี 2551 - 2552 เศรษฐกิจไทยเริ่มมีการชะลอตัวลง ทำให้ในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) เป็นจุดเปลี่ยนครั้งสำคัญของการพัฒนา เพราะได้เชื่อมต่อกับภาพอนาคตประเทศไทยใน 20 ปีข้างหน้าสู่การปฏิบัติในระยะเวลา 5 ปี โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เป็นแผนแรกที่ถูกใช้ให้เป็นกลไกเชื่อมโยงสู่การขับเคลื่อนการพัฒนา

○ ในแต่ละช่วงของแผนพัฒนาฯ มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ตามสถานการณ์ของเศรษฐกิจในแต่ละช่วง โดยในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-2 (พ.ศ.2504-2514) เน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3-4 (พ.ศ.2515-2524) เน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาสังคม ต่อมาช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5-7 (พ.ศ.2525-2539) เน้นเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการพัฒนาภูมิภาค ในช่วงต่อมาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8-10 (พ.ศ.2540-2554) ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประชาชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและการพัฒนาที่ยั่งยืน ในส่วนของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) เน้นความสมดุลและความยั่งยืนของเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ ต่อมาแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2565) เน้นนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา วางรากฐานการพัฒนาในระยะยาวเพื่อ

¹² ผู้เขียน : ดร. นรพัชร์ อัครวัลลภ ผู้อำนวยการส่วนนวัตกรรมข้อมูลเศรษฐกิจและงานวิจัย ดร. กวิน เอี่ยมตระกูล เศรษฐกรชำนาญการ นายชัยวัฒน์ หาญพิทักษ์พงศ์ เศรษฐกรชำนาญการ นายสันหนัฐ เศรษฐศักดิ์ศิริ เศรษฐกรชำนาญการ นางสาวบุณพริกา ชลพิทักษ์วงศ์ เศรษฐกรปฏิบัติการ และนางสาวภัช สุจิตร์นันท์ เศรษฐกรปฏิบัติการ ขอขอบคุณนายพิสิทธิ์ พัวพันธ์ ผู้อำนวยการกองนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำหรับคำแนะนำ อนึ่ง บทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ไม่ได้สะท้อนความเห็นของหน่วยงาน

การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) เน้นปรับปรุงจุดอ่อน ลดข้อจำกัดที่มีอยู่เดิมและพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับพลวัตและเงื่อนไขใหม่ของโลก
การพัฒนาประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน

ประเทศไทยได้มีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (แผนพัฒนาฯ) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2502 ในสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ โดยในปี พ.ศ. 2504 ได้ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับแรกขึ้น ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 มีระยะเวลาของแผน 6 ปี โดยที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับต่อ ๆ มา มีระยะเวลาของแผน 5 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้กลายเป็นแม่แบบของการวางแผนด้านเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทยอย่างเด่นชัด รวมทั้งยังเป็นเป้าหมายร่วมที่คนในสังคมไทยพยายามขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เดินไปในทิศทางเดียวกัน แม้ระยะหลังจะเน้นฉันทามติและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในขั้นตอนการร่างแผนมากขึ้น

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) ได้รับอิทธิพลจากโลกทัศน์ของนักเศรษฐศาสตร์การพัฒนา โดยวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาฯ คือเร่งรัดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อีกทั้งยังเน้นกลยุทธ์การวางแผนด้วยการลงทุนในโครงการขั้นพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม โดยอาศัยเทคนิคการวางแผนด้านการวิเคราะห์โครงการ อย่างไรก็ตาม แนวทางการพัฒนาของแผนฉบับนี้เน้นเฉพาะด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ (Infrastructure) ในรูปแบบของการคมนาคมขนส่ง ระบบเชื่อมเพื่อการชลประทานและผลิตไฟฟ้า เช่น เขื่อนภูมิพล และเขื่อนอุบลรัตน์ เป็นต้น รวมถึงสาธารณูปโภคต่าง ๆ อีกทั้ง รัฐบาลทุ่มเททรัพยากรเพื่อการปูพื้นฐานให้มีการลงทุนในด้านเอกชนเป็นหลัก ทำให้ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 นั้น เศรษฐกิจของประเทศได้มีความเจริญไปได้ด้วยดี ทั้งนี้ จะเห็นได้จากการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 7.2 จากประมาณ 56,000 ล้านบาท ในปี 2503 เป็น 87,000 ในปี 2509 ล้านบาท โดยผลที่ได้รับเมื่อสิ้นแผนพัฒนาฯ คือ เศรษฐกิจขยายตัวสูง มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น แต่เกิดปัญหาการกระจายรายได้ไม่เป็นธรรม เพราะผู้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเป็นคนส่วนน้อยที่อยู่ในเมืองและเป็นผู้มีโอกาสทางเศรษฐกิจ

ต่อมาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510-2514) ยังคงเน้นการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศคล้ายแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 โดยแนวคิดของแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ยังคงเน้นการขยายอัตราความเจริญทางเศรษฐกิจเป็นหลัก แต่ได้มีการเริ่มพูดถึงความสำคัญของการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค อย่างไรก็ตาม ภาคเกษตรเป็นภาคการผลิตหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-2 ต่อมาในช่วงแผนพัฒนาฯ 3 (พ.ศ. 2515-2519) ยังเน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจ แต่ให้ความสำคัญกับการรักษาเสถียรภาพทางการเงินมากขึ้น และเริ่มให้ความสำคัญกับการวางแผนทางด้านสังคม โดยมีการกำหนดนโยบายด้านประชากรเป็นครั้งแรก แต่ยังมองประชากรเพียงเฉพาะในด้านการลดอัตราการเพิ่มเท่านั้น

ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 ประเทศไทยเผชิญกับความผันผวนทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในหลายด้านได้ผลต่ำกว่าเป้าหมาย เกิดปัญหาการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ

ทั้งปัญหาเงินเฟ้อและการว่างงาน รวมทั้งความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมประกอบกับสถานการณ์ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 จึงปรับเปลี่ยนแนวทางหลักในการพัฒนาโดยเน้นการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศจากการมุ่งขยายการผลิตสาขาเกษตร ปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อส่งออก ส่งเสริมการกระจายรายได้และการมีงานทำในภูมิภาค รวมถึงรักษาดุลการชำระเงินและการขาดดุลงบประมาณ จากผลการดำเนินงานในการเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ซบเซาของประเทศตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 นั้น ทำให้ตลอดช่วงระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้นกว่าเป้าหมายเล็กน้อย คือ เพิ่มในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 7.1 ต่อปี สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ที่ร้อยละ 7.0

จากการที่ประเทศไทยได้ทำการพัฒนามาแล้วกว่า 20 ปีนั้น ปรากฏว่าเศรษฐกิจขยายตัวค่อนข้างสูง รายได้เฉลี่ยต่อหัวของคนไทยเพิ่มขึ้น การผลิตมีการกระจายตัวอย่างกว้างขวาง ทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ รวมถึงบริการพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมขยายตัวกว้างขวางขึ้น แต่ปรากฏว่ายังคงมีปัญหาสำคัญ ๆ หลายประการ เช่น เรื่องเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจที่ยังอ่อนแอไม่สามารถปรับตัวได้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจยังคงรวมกันอยู่ในกรุงเทพมหานครและพื้นที่ภาคกลางเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาความยากจน และการกระจายรายได้

ดังนั้น ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5-6 จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงแนวทางการพัฒนาประเทศเป็นแนวใหม่ ยึดพื้นที่เป็นหลักในการวางแผนพัฒนา เน้นการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินการคลังของประเทศเป็นพิเศษ และเน้นความสมดุลในการพัฒนาโดยมุ่งเน้นการกระจายรายได้และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและชนบท และเน้นกลุ่มผู้มีรายได้น้อยเพื่อยกระดับรายได้ และคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่

ต่อมาแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ได้มีเป้าหมายที่จะเสริมสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิต และทรัพยากรธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 นี้ ถึงแม้การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นไปตามเป้าหมาย รายได้ประชาชาติและรายได้เฉลี่ยของประชากรเพิ่มสูงขึ้น แต่ปัญหาสำคัญ ๆ เช่น ปัญหาการกระจายรายได้ ปัญหาสังคมและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้ง ยังมีประชาชนที่อยู่ห่างไกลบางกลุ่ม ยังไม่ได้รับบริการพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงได้รับแต่ยังไม่เพียงพอ ยังคงมีอยู่เหมือนในช่วงที่ผ่านมา และต่อมาในปี 2540 ซึ่งเป็นปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรง เกิดการว่างงาน ธุรกิจล้มละลาย และปัญหาหนี้สินจากต่างประเทศ จนนำไปสู่การขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF)

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 จึงมีการปรับปรุงกรอบและทิศทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับเป้าหมายทางด้านมหภาคที่ได้ตกลงกับ IMF รวมถึงให้สอดคล้องกับภาวะปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ซึ่งนอกจากจะต้องรักษาเสถียรภาพทางการเงินการคลังเพื่อสร้างความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจและระบบการเงินของประเทศให้กลับคืนมา ยังจำเป็นต้องดำเนินการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศอันเป็นการสร้างรากฐานการผลิตให้เข้มแข็งและแข่งขันภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ได้ในระยะปานกลางและระยะยาว ขณะเดียวกันก็จำเป็นต้องดำเนินการลดผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจที่มีต่อคนและสังคม จากวิกฤตการณ์ในครั้งนี้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมไทย จนส่งผลกระทบให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2540 และปี 2541 หดตัวลงร้อยละ -2.8

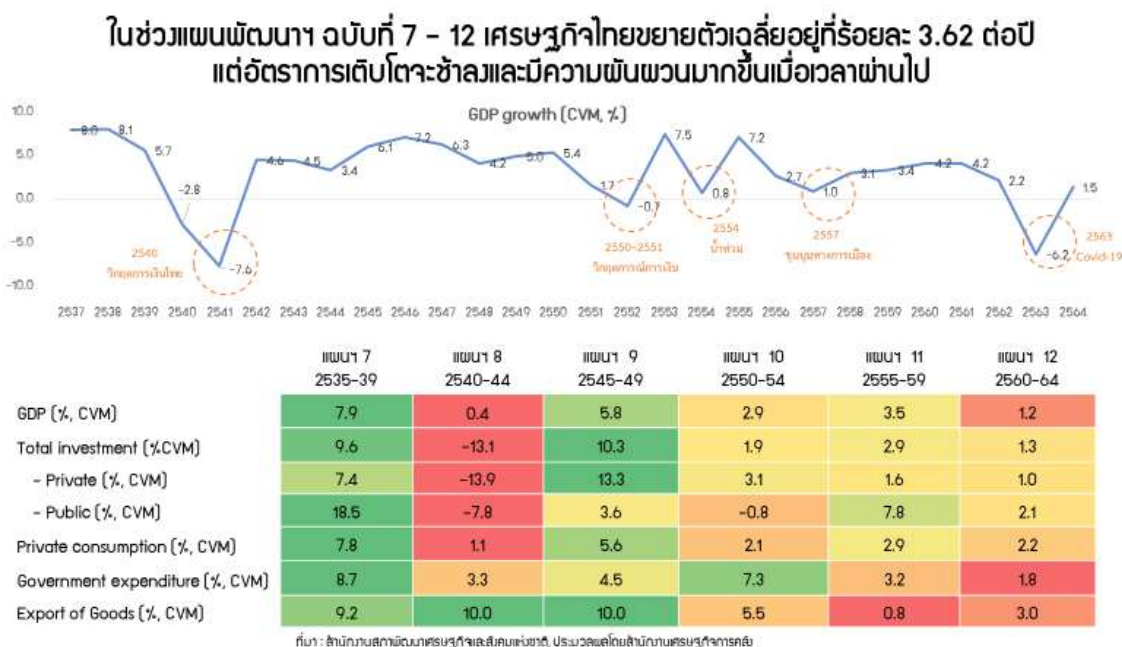
และ -7.6 ตามลำดับ โดยสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่คาดไว้เดิมนั้น จึงจำเป็นต้องปรับกรอบเศรษฐกิจมหภาคใหม่และให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเร่งรัดรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยในช่วง 2 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2541) จะเป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ สำหรับในปี 2542 – 2544 ให้ความสำคัญกับเป้าหมายการขยายตัวทางเศรษฐกิจและมุ่งให้เศรษฐกิจฟื้นตัวและขยายตัวในระดับปานกลาง

ต่อมาในช่วงปี 2545 – 2549 เป็นช่วงของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 ซึ่งเป็นแผนที่ได้อันเชิญแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยยึดหลักทางสายกลางเพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤต สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และสถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยเป้าหมายสำคัญของแผนพัฒนา ฉบับนี้คือ การสร้างคุณภาพทางเศรษฐกิจ การยกระดับคุณภาพชีวิตการบริหารจัดการระบบราชการทั้งส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่นที่ดีมีการดำเนินการทางเศรษฐกิจที่เอื้ออาทรต่อคนจน เปิดโอกาสและสร้างศักยภาพในการพัฒนาให้คนจนมีความเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกัน สามารถพึ่งตนเองได้ สามารถลดอัตราคนจนให้เหลือไม่เกินร้อยละ 12 ของประชากรทั้งประเทศ

ถัดมาในแผนพัฒนา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบท ทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ ทำให้ต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและแสวงหาประโยชน์อย่างรู้เท่าทันโลกาภิวัตน์และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วน และเป็นที่ทราบกันดีว่าในช่วงปี 2550 – 2551 (ค.ศ. 2007 – 2008) เกิดวิกฤตเศรษฐกิจในสหรัฐอเมริกา หรือที่เรียกว่า “วิกฤตแฮมเบอร์เกอร์ (Hamburger Crisis)” จากปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจที่เริ่มเกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาและส่งผลกระทบต่อเนื่องไปทั่วโลก ส่งผลให้ประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีอุปสงค์รวมลดลง ด้วยจึงทำให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศอื่น ๆ ลดลงเช่นกัน รวมทั้งประเทศไทยที่จะเห็นได้ว่าในช่วงปี 2551 – 2552 เศรษฐกิจไทยเริ่มมีการชะลอตัวลง (ภาพที่ 32) ทำให้ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 10 นี้ ได้มีการวางเป้าหมายทางด้านเศรษฐกิจไว้ คือ มุ่งเน้นให้เศรษฐกิจโดยรวมขยายตัวอย่างมีคุณภาพและมีเสถียรภาพ เพิ่มระดับการออม และลดความเสี่ยงที่จะเกิดการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลการชำระเงิน ขณะเดียวกันปรับโครงสร้างการผลิตที่สมดุลยั่งยืนโดยรักษาสัดส่วนการผลิตภาคเกษตรที่เหมาะสม และเพิ่มบทบาทการผลิต ภาคบริการ พร้อมทั้งปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและกระบวนการผลิตทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปรับโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ของประเทศให้มีคุณภาพเพื่อช่วยลดต้นทุนด้านเวลาและประหยัดค่าใช้จ่าย

ต่อมาในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) เป็นช่วงที่ประเทศไทยยังคงเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งเป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะข้อผูกพันที่จะเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 ในแผนพัฒนา ฉบับนี้ จึงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนและสังคม รวมถึงเน้นความสมดุลและความยั่งยืนของเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์

ภาพที่ 32 อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยในแต่ละช่วง

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวบรวมโดยคณะผู้เขียน

ทั้งนี้ ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 - 11 (พ.ศ.2545 - 2559) เป็นช่วงที่มีหัวใจสำคัญของการพัฒนา ได้แก่ การค้าระหว่างประเทศและการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เข้มข้นขึ้น ประกอบกับการแข่งขันทางการค้าที่สูงขึ้น อีกทั้ง ประเทศไทยยังประสบกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่ อาทิ วิกฤตสหรัฐฯ เหตุการณ์ประท้วงทางการเมือง เป็นต้น ทำให้ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจและเริ่มมีการปรับใช้แผนยุทธศาสตร์ (Strategy Plan) มาใช้ในการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจ

ต่อมาในช่วงของแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) เป็นจุดเปลี่ยนครั้งสำคัญของการพัฒนา เพราะได้เชื่อมต่อกับภาพอนาคตประเทศไทยใน 20 ปีข้างหน้าสู่การปฏิบัติในระยะเวลา 5 ปี โดยแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 เป็นแผนแรกที่ถูกใช้ให้เป็นกลไกเชื่อมโยงสู่การขับเคลื่อนการพัฒนา ซึ่งกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดโดยในแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 มุ่งพัฒนาให้คนไทยทุกช่วงวัย เป็นคนที่สมบูรณ์ รวมถึงมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ รวมถึงผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพรวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ นอกจากนี้ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 มีแนวทางการพัฒนาจังหวัด ภาค และเมือง ที่กำหนดพื้นที่เป้าหมาย สาขาการผลิตและบริการเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และกำกับให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ จังหวัด ภาค และเมือง เกิดผลสัมฤทธิ์และสอดคล้องกับเป้าหมายรวมของประเทศ

ต่อมาในปัจจุบันเป็นช่วงของแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่อาศัยประสิทธิภาพของภาคการผลิตและคุณภาพสินค้าในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ โดยให้ความสำคัญกับการลงทุนพัฒนาปัจจัยสนับสนุน อาทิ โครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา การฝึกอบรมแรงงาน ประสิทธิภาพของตลาดแรงงาน และความพร้อมของเทคโนโลยี

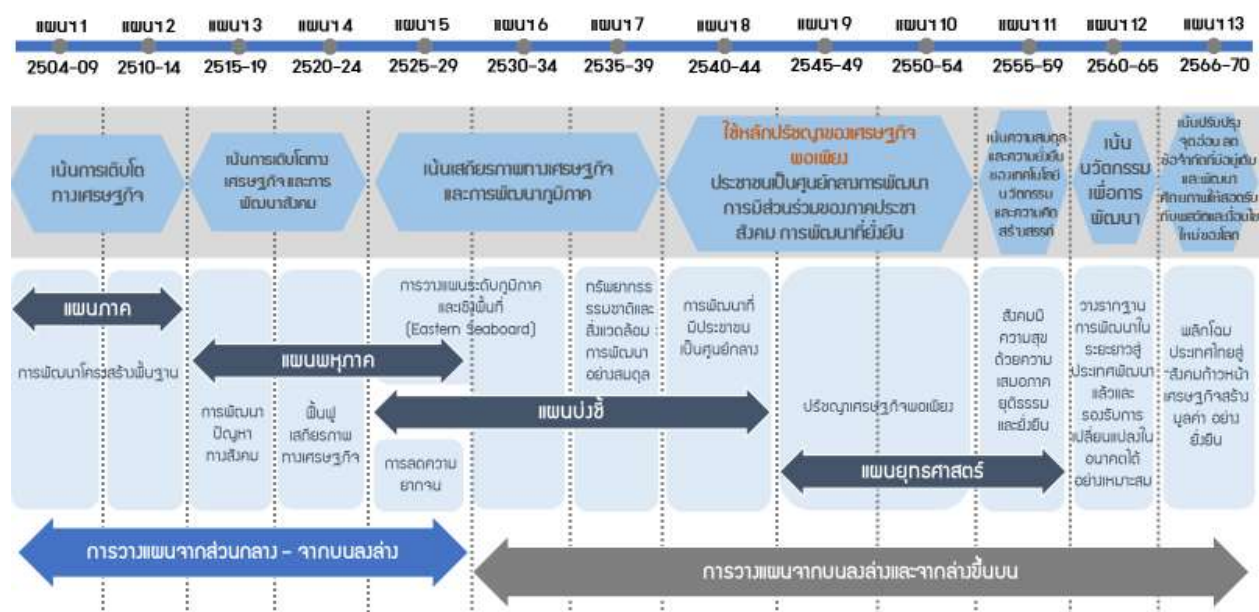
ซึ่งแม้ประเทศไทยจะมีการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังคงประสบปัญหา ด้านประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร รวมทั้งยังมีอุปสรรคในการยกระดับประสิทธิภาพของตลาดสินค้า ตลาดแรงงาน และประสิทธิภาพของภาครัฐที่มีความล่าช้าเมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศที่เริ่มพัฒนาในช่วงเวลาเดียวกันและสามารถก้าวสู่การเป็นประเทศรายได้สูงได้สำเร็จไปแล้วในช่วงก่อนหน้านี้ ส่งผลให้ประเทศไทยติดกับดักรายได้ปานกลางมาเป็นเวลานาน จากการจัดสรรทรัพยากรระหว่างภาคเศรษฐกิจที่ผ่านมาที่ทำให้รูปแบบการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยในช่วงที่ผ่านมาไม่สามารถขับเคลื่อนสู่การเป็นประเทศรายได้สูง อีกทั้งยังไม่สามารถตอบสนองต่อโอกาสและทิศทางแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระดับโลกต่าง ๆ ได้อย่างเต็มศักยภาพ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าประเทศไทยจะมีจุดแข็งในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยการใช้กลไกทางการคลัง และการบริหารจัดการนโยบายภาครัฐ แต่ยังคงมีปัญหาจากปัจจัยโครงสร้าง อาทิ การพึ่งพาต่างประเทศในสัดส่วนสูง ทั้งเงินลงทุน เทคโนโลยี ปัจจัยการผลิต ตลาดสำหรับการส่งออก รวมทั้งขีดจำกัดเชิงผลิตภาพของเศรษฐกิจโดยรวมที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับรายได้ และส่งผลให้เศรษฐกิจไทยมีความอ่อนไหวต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงหลายประการ อีกทั้งภาคการผลิตอุตสาหกรรมที่เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศมีการเติบโตช้าเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในระดับเดียวกัน อุตสาหกรรมไทยส่วนใหญ่ยังคงเป็นการรับจ้างผลิตหรืออยู่ในภาคการผลิตเดิมที่สร้างมูลค่าเพิ่มได้ไม่มากนัก และพบว่าผลิตภาพการผลิตรวมของไทยขยายตัวเฉลี่ยเพียงร้อยละ 2.1 ต่อปี ซึ่งต่ำกว่ากลุ่มประเทศรายได้ปานกลางระดับสูงจากข้อจำกัดในการพัฒนาทักษะและคุณภาพแรงงาน อย่างไรก็ตาม แม้จะมีข้อจำกัดและความท้าทายเชิงโครงสร้างหลายประการ แต่ประเทศไทยยังคงมีสถานะของทุนทางเศรษฐกิจที่มีศักยภาพจากการมีพื้นฐานทางทรัพยากรที่ดี มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ที่ได้รับการพัฒนาให้มีความก้าวหน้าได้มาตรฐานสากลและมีความเชี่ยวชาญในการผลิตสินค้าและบริการตามความต้องการของตลาดโลก

การพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงจำเป็นต้องเร่งรัดผลักดันการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาคการผลิตเพื่อเปลี่ยนผ่านสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยนวัตกรรมและมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่เน้นการสร้างคุณค่าให้แก่สินค้าและบริการเชิงคุณภาพ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการกระจายผลประโยชน์สู่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องภายในประเทศอย่างทั่วถึงและเป็นรูปธรรม โดยถ่ายทอดแนวคิดในการพลิกโฉมประเทศสู่นโยบายและแผนในระดับต่าง ๆ ที่สนับสนุนการยกระดับภาคการผลิตสู่อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ทั้งเพื่อพลิกฟื้นสถานะทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 และผลักดันการพัฒนาสาขาการผลิตที่จะมีบทบาทในการขับเคลื่อน การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะต่อไป ตลอดจนใช้ประโยชน์จากระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ไทยได้มีการวางระบบไว้แล้วให้เต็มประสิทธิภาพ พร้อมประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและสร้างนวัตกรรมเพื่อปรับปรุงผลิตภาพของแรงงาน ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายในการปรับเปลี่ยนสู่อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง

กล่าวโดยสรุป ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-2 (พ.ศ.2504-2514) เน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3-4 (พ.ศ.2515-2524) เน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาสังคม ต่อมาช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5-7 (พ.ศ.2525-2539) เน้นเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการพัฒนาภูมิภาค ในช่วงต่อมาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8-10 (พ.ศ.2540-2554) ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประชาชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและการพัฒนาที่ยั่งยืน ในส่วนของแผนพัฒนาฯ

ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) เน้นความสมดุลและความยั่งยืนของเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ ต่อมาแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2565) เน้นนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา วางรากฐานการพัฒนาในระยะยาวเพื่อการเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) เน้นปรับปรุงจุดอ่อน ลดข้อจำกัดที่มีอยู่เดิมและพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับพลวัตและเงื่อนไขใหม่ของโลก (ภาพที่ 33)

ภาพที่ 33 วาระการพัฒนาประเทศ จากอดีตถึงปัจจุบัน

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวบรวมโดยคณะผู้เขียน

บทวิเคราะห์

โครงสร้างระบบภาษี ความท้าทาย และข้อเสนอแนะทางการปรับโครงสร้าง เพื่ออนาคตการคลังที่มั่นคง¹³

บทสรุปผู้บริหาร

- รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายงบประมาณอย่างต่อเนื่องตลอดหลายปีที่ผ่านมา ความไม่มั่นคงทางการคลังนี้อาจส่งผลให้เกิดวิกฤตทางการเงินในอนาคตได้ สาเหตุของการขาดดุลงบประมาณเกิดจากการที่รายจ่ายของรัฐมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในขณะที่รายรับนั้นมีอัตราเพิ่มขึ้นที่ช้ากว่ารายจ่าย ทำให้ขนาดการขาดดุลเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ สัดส่วนการเก็บภาษีต่อ GDP ของประเทศไทยนั้นยังมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ก่อนช่วงวิกฤตโรคโควิด-19 การศึกษาโครงสร้างระบบภาษีจะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจและมองเห็นภาพรวมของปัญหาการขาดดุล และหาแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- พบว่าโครงสร้างของการเก็บภาษีของไทยในช่วง 30 ปีที่ผ่านมาไม่มีความเปลี่ยนแปลงมากนัก โดยมีการพึ่งพาภาษีฐานการบริโภคเป็นหลัก รองลงมาคือภาษีฐานรายได้ นอกจากนี้ ยังพบว่าโครงสร้างภาษีของไทยมีความคล้ายคลึงกับประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งทั้งคู่นั้นเป็นประเทศกำลังพัฒนา ส่วนประเทศสิงคโปร์ที่เป็นประเทศพัฒนาแล้ว มีการพึ่งพาภาษีฐานรายได้มากกว่าภาษีฐานการบริโภค สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะประเทศกำลังพัฒนานั้นมีขนาดเศรษฐกิจนอกระบบที่ใหญ่ ภาษีฐานรายได้จึงสามารถทำได้ง่ายกว่าภาษีฐานการบริโภคเนื่องจากรายได้ของผู้ที่อยู่ในนอกระบบภาษีนั้น รัฐไม่สามารถติดตามและตรวจสอบได้อย่างครบถ้วน นอกจากนี้ ภาษีฐานรายได้ยังมีการลดหย่อนที่เยอะเท่าที่ควร นอกจากความท้าทายในเรื่องของเศรษฐกิจนอกระบบแล้ว ยังมีความท้าทายด้านเทคโนโลยี ที่อาจส่งผลให้การเก็บภาษีนั้นทำได้ยากยิ่งขึ้น เช่น การเติบโตของธุรกิจอีคอมเมิร์ซ (E-commerce) เป็นต้น
- บทวิเคราะห์ฉบับนี้ได้นำเสนอข้อเสนอแนะ 3 ประการ ได้แก่ 1) ขยายฐานภาษีโดยการปรับโครงสร้างให้ภาระภาษีของรายได้แต่ละประเภทนั้นมีความเท่าเทียมกันมากยิ่งขึ้น อาจทำได้โดยการเริ่มภาษีชนิดใหม่ รวมไปถึงการยกเลิกการลดหย่อนภาษีที่ไม่จำเป็น 2) เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นตัวช่วยเพื่อก้าวทันยุคดิจิทัล และ 3) สร้างแรงจูงใจในการเสียภาษีเพื่อให้คนรู้สึกเต็มใจที่จะเสียภาษีและไม่มองการเสียภาษีเป็นภาระ

¹³ ผู้เขียน: นางสาวณัฐิกา ทองธวัช นักศึกษาฝึกงาน ขอขอบคุณ นายณัฐพล ศรีพจนารถ ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์เศรษฐกิจมหภาค กองนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำหรับข้อเสนอแนะ อนึ่ง บทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ไม่ได้สะท้อนความเห็นของหน่วยงาน

1) บทนำ

สืบเนื่องจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจซึ่งมีผลมาจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในช่วงที่ผ่านมา เศรษฐกิจของประเทศทั่วโลกได้เข้าสู่ภาวะถดถอย กิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างหยุดชะงักเนื่องจากมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดด้วยการกักตัวและเว้นระยะห่างทางสังคม ในปัจจุบัน ถึงแม้จะมีการคลายมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดลงแล้ว แต่เศรษฐกิจยังคงต้องใช้เวลาในการฟื้นตัวเพื่อเข้าสู่สภาวะปกติ ดังนั้น รัฐบาลจึงมีความจำเป็นที่จะต้องออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและบรรเทาผลกระทบต่าง ๆ ซึ่งในการออกมาตรการดังกล่าว นั้นส่งผลให้ค่าใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับมาตรการลดหย่อนภาษีเพื่อช่วยเหลือเยียวยาประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ จึงเป็นผลให้การจืดเก็บรายได้ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และระดับหนี้สาธารณะเพิ่มสูงขึ้น ด้วยขนาดการขาดดุลเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องนี้อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจได้

ภาพที่ 34 กราฟเส้นแสดงผลการจืดเก็บรายได้และรายจ่ายรัฐบาลปี พ.ศ. 2533 – 2565 (หน่วย: ล้านบาท)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง รวบรวมโดยผู้เขียน

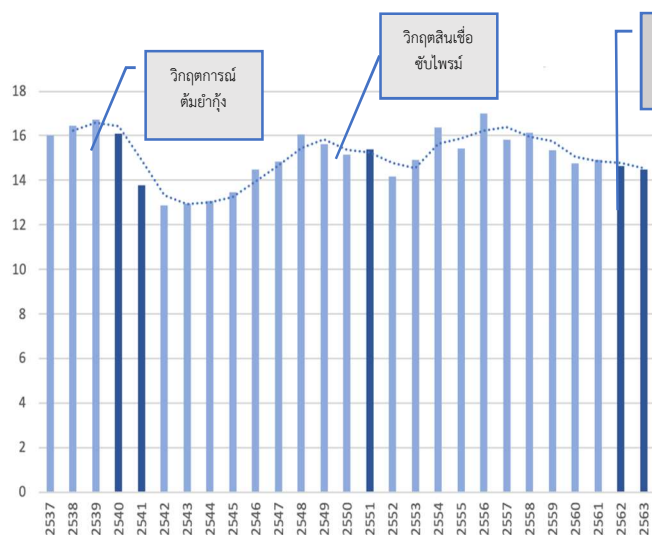
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 เป็นต้นมา จะเห็นได้ว่าขนาดการขาดดุลเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และในปี พ.ศ. 2562 ถึง 2564 ขนาดการขาดดุลเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเนื่องมาจากการจืดเก็บรายได้ที่ลดลงและรายจ่ายที่เพิ่มสูงขึ้นอันเป็นผลมาจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ถึงแม้ว่าในปี พ.ศ. 2565 รายได้จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และรายจ่ายมีแนวโน้มลดลง แต่ขนาดการขาดดุล เพียงแต่กลับมาสู่สภาวะก่อน

วิกฤตเศรษฐกิจเพียงเท่านั้น ความไม่มั่นคงทางการคลังนี้เอง

อาจนำไปสู่วิกฤตการคลังในอนาคตได้ เมื่อประเทศมีความไม่มั่นคงทางการคลัง ความน่าเชื่อถือเรื่องความสามารถในการชำระหนี้ของรัฐบาลอาจลดลง ซึ่งจะทำให้ต้นทุนในการกู้ยืมของตราสารหนี้ภาครัฐสูงขึ้น หลังจากนั้นจะส่งผลให้ต้นทุนการกู้ยืมของภาคเอกชนสูงขึ้นตามไปด้วย ในที่สุดอาจนำไปสู่วิกฤตทางการเงินได้ จะเห็นตัวอย่างได้จากประเทศกรีซที่วิกฤตทางการเงินนั้นเริ่มมาจากความไม่มั่นคงทางการคลังเนื่องจากประเทศกรีซในเวลานั้นมีหนี้สาธารณะที่อยู่ในระดับสูง

การเพิ่มขึ้นของขนาดการขาดดุลนี้มาจากสาเหตุที่เป็นไปได้คือ การบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายที่ไม่สัมพันธ์กัน ซึ่งอาจเกิดจากการที่รายจ่ายเพิ่มขึ้น ในขณะที่รายได้นั้นเพิ่มขึ้นในอัตราที่ช้ากว่ารายจ่าย สาเหตุที่รายจ่ายนั้นมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้น เป็นเพราะรัฐบาลมีความจำเป็นที่จะต้องมีการใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศและกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยเฉพาะรายจ่ายลงทุน ในขณะที่รายจ่ายประจำ เช่น เงินเดือนของข้าราชการ นั้นเป็นส่วนที่ลดลงได้ยาก ในทางกลับกัน การจัดเก็บรายได้ โดยเฉพาะการจัดเก็บภาษีอากรนั้นไม่สามารถทำได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ อาจสืบเนื่องมาจากช่องว่างทางกฎหมายและเศรษฐกิจนอกระบบที่เอื้อให้ประชาชนหลีกเลี่ยงหรือหนีภาษีได้ บทวิเคราะห์ฉบับนี้จะมุ่งเน้นไปยังส่วนของการจัดเก็บรายได้ โดยเฉพาะรายได้ที่มาจากภาษีอากร

ภาพที่ 35 สัดส่วนการจัดเก็บภาษีต่อ GDP ปี พ.ศ. 2537 – 2563 (หน่วย: ร้อยละ)

ที่มา: World Development Indicators

เมื่อพิจารณาสัดส่วนการจัดเก็บภาษีต่อ GDP ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 จนถึงปี 2563 จะเห็นได้ว่าการจัดเก็บภาษีมียุทธศาสตร์ที่ลดลงตั้งแต่ก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในขณะที่ขนาดของเศรษฐกิจมีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในทางกลับกัน การจัดเก็บภาษีกลับลดลง สิ่งนี้อาจเป็นหนึ่งในข้อสนับสนุนที่ว่าความสามารถในการจัดเก็บภาษี นั้นไม่สามารถทำได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ หากมองในระยะยาวเมื่อประเทศเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ค่าใช้จ่ายของรัฐบาลจำเป็นต้องเพิ่มสูงขึ้น

อีกเพื่อรองรับการบริการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการ

ภาครัฐเพื่อช่วยเหลือกลุ่มผู้สูงอายุ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ภาครัฐจะต้องมีรายได้ที่เพียงพอเพื่อเตรียมรับมือกับค่าใช้จ่ายที่กำลังจะเพิ่มสูงขึ้นในส่วนนี้ การจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพจะช่วยเสริมความมั่นคงทางการคลังและมีงบประมาณเพียงพอหากประเทศต้องเผชิญกับความเสี่ยงทางเศรษฐกิจในอนาคต

บทวิเคราะห์ฉบับนี้จึงมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างรายได้ภาษีของประเทศไทย รวมไปถึงการให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงสร้างจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลในอนาคตเพื่อการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

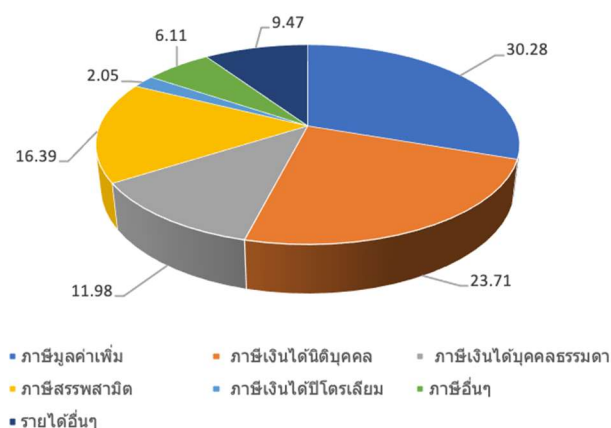
2) เจาะลึกโครงสร้างรายได้จากภาษีอากร

2.1) โครงสร้างการจัดเก็บภาษีของประเทศไทย

แหล่งที่มาของรายได้รัฐบาลนั้นสามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ รายได้จากภาษีอากร และรายได้อื่น ๆ ที่ไม่ได้มาจากภาษีอากร ซึ่งในบทวิเคราะห์นี้จะมุ่งเน้นศึกษาในส่วนของรายได้ที่มาจากภาษีอากร ซึ่งเป็นแหล่งรายได้หลักของรัฐบาล โดยหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีมียุทธศาสตร์ด้วยกันทั้งสิ้น 3 หน่วยงาน ได้แก่

กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และกรมศุลกากร แต่ละกรมนี้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีที่ต่างกันจำแนกตามประเภทของภาษี กรมสรรพากรมีหน้าที่จัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ภาษีการค้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีการรับมรดก อากรแสตมป์ และอื่น ๆ กรมสรรพสามิตมีหน้าที่จัดเก็บภาษีสรรพสามิต ซึ่งคือภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้าและบริการเฉพาะบางประเภทซึ่งมีเหตุผลสมควรที่จะต้องรับภาระภาษีสูงกว่าปกติ เช่น น้ำมัน ยาสูบ สุรา รถยนต์ เครื่องไฟฟ้า เป็นต้น ส่วนกรมศุลกากรมีหน้าที่จัดเก็บอากรขาเข้า อากรขาออก และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ

ภาพที่ 36 สัดส่วนผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาล ปีงบประมาณ 2565 (หน่วย: ร้อยละ)

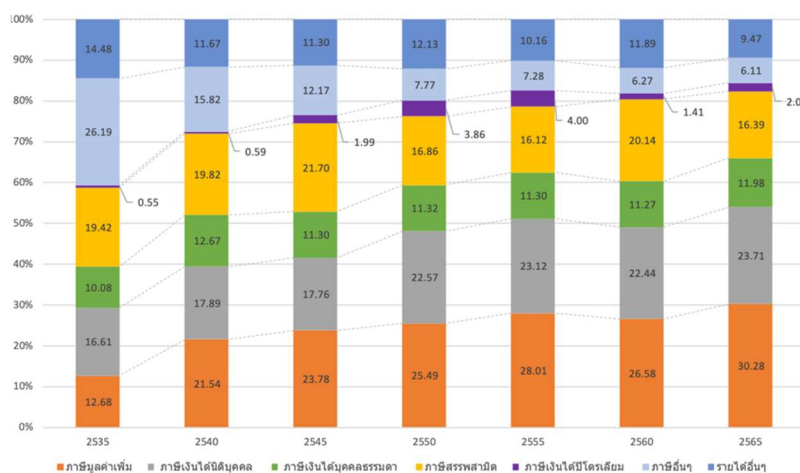

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง รวบรวมโดยผู้เขียน

เมื่อพิจารณาสัดส่วนการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลจำแนกตามประเภทของภาษีอากรในปี พ.ศ. 2565 แล้วนั้น พบว่าแหล่งรายได้สำคัญของรัฐบาลนั้นมาจากภาษีมูลค่าเพิ่ม คิดเป็นร้อยละ 30.28 จากรายได้ทั้งหมด รองลงมาคือภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 23.71 ภาษีสรรพสามิต คิดเป็นร้อยละ 16.39 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 11.98 จากรายได้ทั้งหมดตามลำดับ แผนภูมิวงกลมข้างต้นแสดงให้เห็นถึงสัดส่วนผลการจัดเก็บรายได้

รัฐบาล รวมถึงรายได้อื่น ๆ ที่ไม่ได้มาจากภาษีอากร หากแบ่งรายได้ ออกตามประเภทของฐานภาษี (Tax Base) แล้วนั้น จะพบว่าภาษีฐานการบริโภค (Consumption Base) ซึ่งประกอบด้วย ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิตมีสัดส่วนรวมกันถึงร้อยละ 46.67 และภาษีฐานรายได้ (Income Base) ซึ่งประกอบด้วย ภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีสัดส่วนรวมกันที่ร้อยละ 35.69 จะเห็นว่าประเทศไทยนั้นยังคงพึ่งพาภาษีฐานการบริโภคเป็นส่วนใหญ่

ภาพที่ 37 สัดส่วนผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาล ปีงบประมาณ 2535 - 2565 (หน่วย: ร้อยละ)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง รวบรวมโดย

เมื่อพิจารณาแผนภูมิแท่งข้างต้น จะเห็นว่าสัดส่วนโครงสร้างภาษีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมานั้นมีความคล้ายคลึงกันกับสัดส่วนโครงสร้างภาษีในปัจจุบัน ส่วนในปี พ.ศ. 2535 ที่อาจดูแตกต่างออกไปนั้นเป็นเพราะได้มีการจัดเก็บภาษีต่าง ๆ ที่ได้ยกเลิกจัดเก็บไปแล้วในปัจจุบัน นอกจากนี้พบว่าสัดส่วนของภาษีมูลค่าเพิ่มต่อภาษี

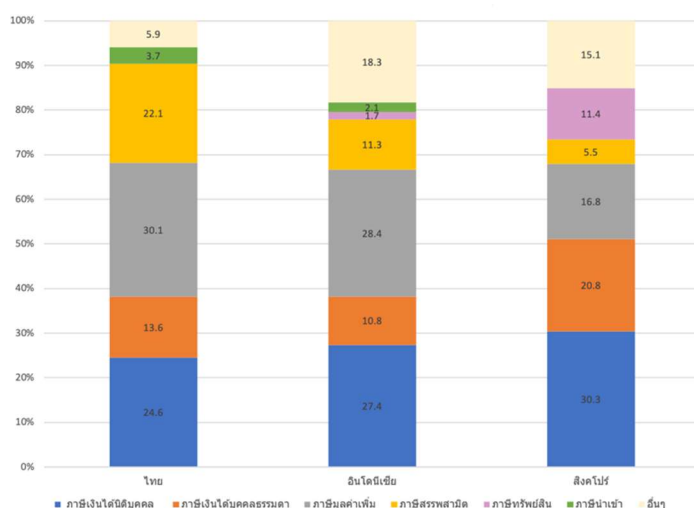
ทั้งหมดนั้นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

30 ปี ในขณะที่สัดส่วนของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้นมีความคงที่หรือเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย จึงสามารถสรุปได้ว่าโครงสร้างภาษีของไทยนั้นมีรูปแบบเดิมมารวม 30 ปี โดยพึ่งพาภาษีฐานการบริโภคเป็นส่วนหลัก และรองลงมาคือภาษีฐานรายได้

2.2) เปรียบเทียบโครงสร้างการจัดเก็บภาษีกับประเทศกลุ่มเพื่อนบ้าน

เมื่อเปรียบเทียบโครงสร้างภาษีของไทยกับประเทศอื่น ๆ จะทำให้เห็นภาพรวมโครงสร้างที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ในที่นี้ได้ทำการเปรียบเทียบกับประเทศอินโดนีเซียและประเทศสิงคโปร์ เนื่องจากเป็นประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มประชากรอาเซียน นอกจากนี้ ขนาดและลักษณะเฉพาะของเศรษฐกิจจากทั้งสองประเทศยังมีความคล้ายคลึงกันกับเศรษฐกิจของประเทศไทยอีกด้วย ดังนั้นทั้งสองประเทศจึงถูกเลือกมาทำการศึกษาในบทวิเคราะห์ฉบับนี้

ภาพที่ 38 สัดส่วนผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาลของประเทศไทย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์
ปีงบประมาณ 2564 (หน่วย: ร้อยละ)

ที่มา: OECD.Stat รวบรวมโดยผู้เขียน

จะเห็นได้ว่า โครงสร้างภาษีของไทยนั้นมีความคล้ายคลึงกับประเทศอินโดนีเซียมากกว่าสิงคโปร์ เนื่องจากประเทศไทยและอินโดนีเซียทั้งคู่ต่างเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ในขณะที่ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ในส่วนประเทศกำลังพัฒนานั้น มีการพึ่งพารายได้จากภาษีฐานการบริโภค หรือภาษีทางอ้อม โดยเฉพาะภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นหลัก ภาษีทางอ้อมของทั้งสองประเทศคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 50 ของรายได้ภาษีทั้งหมดที่จัดเก็บได้ในปี พ.ศ. 2564

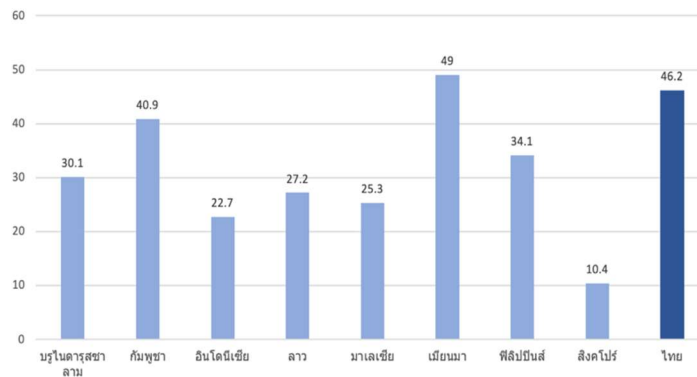
ส่วนประเทศพัฒนาแล้ว พึ่งพารายได้จากภาษีฐานรายได้หรือภาษีทางตรงเป็นหลัก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโดยส่วนใหญ่แล้วแรงงานของประเทศกำลังพัฒนานั้นอยู่นอกระบบภาษี ซึ่งบุคคลเหล่านั้นประกอบอาชีพที่อาจทำให้มีรายได้ไม่แน่นอน จึงเป็นการยากสำหรับภาครัฐในการติดตามและคำนวณรายได้ที่แท้จริงของแรงงานนอกระบบ การเสียภาษีฐานรายได้จึงสามารถทำได้ง่ายกว่าภาษีฐานการบริโภค ในทางกลับกัน แรงงานส่วนใหญ่ของประเทศที่พัฒนานั้นอยู่ในระบบภาษี รัฐจึงสามารถรับรู้รายได้ที่แน่นอนของผู้เสียภาษีได้ และสามารถจัดเก็บภาษีในส่วนนี้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ อีกหนึ่งสาเหตุหนึ่งคือ ภาษีฐานรายได้นั้นมีการลดหย่อนค่อนข้างเยอะเมื่อเทียบกับภาษีฐานการบริโภค ทั้งในส่วนของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีการยกเว้นภาษี (Tax exemption) การหักลดหย่อนภาษี (Tax allowance) และการหักค่าใช้จ่าย (Deduction of expense) และในส่วนของภาษีเงินได้นิติบุคคลที่มีการลดหย่อนภาษีตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 และการยกเว้นภาษีสำหรับวิสาหกิจขนาดกลาง (SME) และ วิสาหกิจเริ่มต้น (Startup)

3) ความท้าทายในการจัดเก็บภาษี

3.1) เศรษฐกิจนอกระบบ

ตามนิยามขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) เศรษฐกิจนอกระบบ คือ กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ไม่มีการบันทึกไว้ในระบบบัญชีประชาชาติ ซึ่งถือเป็นภาคเศรษฐกิจที่ไม่ถูกเรียกเก็บภาษีจากรัฐ และไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเหมือนภาคเศรษฐกิจที่อยู่ในระบบ ยกตัวอย่างเช่น ผู้ประกอบอาชีพค้าขายโดยส่วนมากมักทำการซื้อขายโดยใช้เงินสด ทำให้รัฐไม่สามารถติดตามและคำนวณรายได้ของบุคคลเหล่านั้นได้ ด้วยช่องว่างเหล่านี้จึงอาจทำให้ผู้มีรายได้ที่อยู่นอกระบบไม่ได้เสียภาษีตามจำนวนจริงที่ควรจะต้องเสีย เนื่องจากการยื่นรายได้ที่ไม่ครบถ้วน

ภาพที่ 39 ขนาดเศรษฐกิจนอกระบบของกลุ่มประชากรอาเซียน ปี พ.ศ. 2565 (หน่วย: ร้อยละ)

ที่มา: World Economics รวบรวมโดยผู้เขียน

จะเห็นได้ว่า ในกลุ่มประเทศอาเซียน ปี พ.ศ. 2565 นั้น เศรษฐกิจนอกระบบของไทยมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 รองจากเมียนมาร์ โดยมีขนาดอยู่ที่ร้อยละ 46.2 ต่อขนาด GDP รวมของประเทศ และมีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 15 ของโลก การที่ประเทศมีขนาดเศรษฐกิจนอกระบบที่ใหญ่อาจส่งผลเสียให้ภาครัฐไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

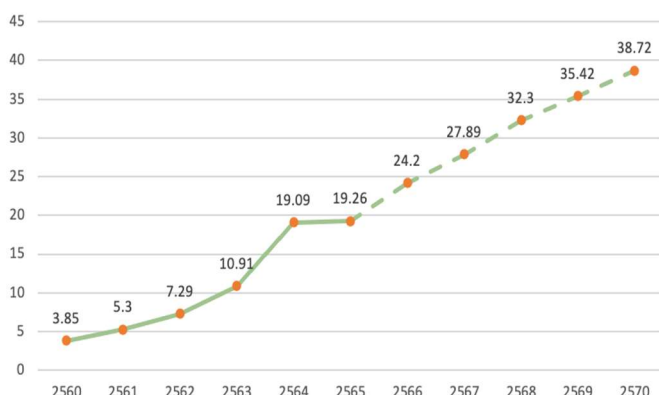
ปัญหาเศรษฐกิจนอกระบบนี้ได้สร้างความท้าทายในการจัดเก็บภาษีของไทยมาเป็นเวลานาน เนื่องจากแรงงานนอกระบบเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ แรงงานส่วนใหญ่ของประเทศล้วนอยู่ในเศรษฐกิจนอกระบบ รัฐจึงจำเป็นที่จะต้องมีความระมัดระวังในการแก้ไขปัญหาในส่วนนี้เพื่อไม่ให้กระทบภาพรวมเศรษฐกิจของประเทศ

3.2) ความท้าทายใหม่: Technology Disruption

ปัจจุบันธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือธุรกิจอีคอมเมิร์ซ (E-commerce) ซึ่งคือการดำเนินการซื้อขายสินค้าและบริการด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือก็คือการซื้อขายผ่านทางช่องทางออนไลน์ ได้มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด จากภาพที่ 7 จะเห็นได้ว่ารายได้จากธุรกิจอีคอมเมิร์ซนั้นมีแนวโน้มเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการประมาณการของ Statista คาดว่าภายในปี พ.ศ.2570 รายได้จากธุรกิจอีคอมเมิร์ซในไทยจะสูงถึง 38.72 ร้อยล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งการประมาณการนี้ได้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนในปัจจุบันและได้คำนวณถึงผลกระทบจากความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย - ยูเครนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ภาพที่ 40 รายได้จากธุรกิจอีคอมเมิร์ซในไทย

ปี พ.ศ. 2560 - 2570 (หน่วย: ร้อยล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ที่มา: J.P. Morgan Global Payments Trend และ Statista

ฉิมน้อย (2563)¹⁵ พบว่าประชากรในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ มีการซื้อสินค้าและชำระเงินออนไลน์ ซึ่งเป็นผลจากมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม นอกจากนี้ อาภาภัทร บุญรอด (2563)¹⁶ พบว่า คนไทยหลีกเลี่ยงการออกไปซื้อสินค้าจากร้านค้า และหันไปสั่งซื้อผ่านช่องทางออนไลน์แทนเพราะต้องการที่จะหลีกเลี่ยงสถานที่แออัด เป็นผลให้พฤติกรรมการจับจ่ายสินค้าเปลี่ยนไป

เนื่องจากเทคโนโลยีที่สร้างความพลิกผัน (Disruptive technology) ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้บริโภค อาจสร้างความลำบากต่อหน่วยงานภาครัฐในการคำนวณรายได้ที่แท้จริงและจัดเก็บภาษีเงินได้ของผู้ประกอบอาชีพค้าขายสินค้าและบริการผ่านช่องทางออนไลน์มากยิ่งขึ้น เมื่อรัฐไม่สามารถติดตามรายได้ที่แน่นอนได้ จึงอาจเป็นช่องทางให้มีการเกิดการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax avoidance) หรือการหนีภาษี (Tax evasion) มากยิ่งขึ้น

นอกจากในเรื่องของเศรษฐกิจนอกระบบแล้วนั้น ยังมีความท้าทายอื่นๆที่ทำให้การจัดเก็บรายได้ภาษีนั้นไม่สามารถทำได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เช่น การลดหย่อนภาษีฐานรายได้ที่อาจมีมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น ทำให้รายได้ที่รัฐควรได้จากส่วนนี้ลดน้อยลงไป ในส่วนต่อไปของบทวิเคราะห์จึงเป็นการนำเสนอข้อเสนอแนะต่างๆที่อาจมีส่วนช่วยให้การจัดเก็บภาษีนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

¹⁴ ที่มา: มนัสชนก ไชยรัตน์. (2564). พฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปช่วงสถานการณ์ COVID-19 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร. จาก <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/vlt15-1/6114993677.pdf>

¹⁵ ที่มา: ทศพล ต้องห้วย, ธนพล กองพาลี และอณิยา ฉิมน้อย. (2563). มุ่งสู่เศรษฐกิจไร้เงินสด: พฤติกรรมผู้บริโภคและ โอกาสของธุรกิจไทยช่วงโควิด 19. จาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_21Jul2020.aspx

¹⁶ ที่มา: อาภาภัทร บุญรอด. (2563). เครือ WPP เผย 10 พฤติกรรมคนไทยช่วง “COVID-19” ที่กำลังจะกลายเป็น “New Normal”. จาก <https://www.marketingoops.com/reports/behaviors/wpp-group-social-distancing-covid-19-change-consumer-behavior-to-new-normal/>

4) ข้อเสนอแนะ

อ้างอิงจากแผนการคลังระยะปานกลางที่จัดทำโดยคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ ปีงบประมาณ 2567 ถึง 2570 จะเห็นได้ว่าทางรัฐบาลเองมีความตั้งใจที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายสมดุลภายใน 10 ปี โดยนำเครื่องมือ Data Analytics หรือ เทคโนโลยีต่าง ๆ มาปรับใช้ และมีความตั้งใจที่จะปรับปรุงโครงสร้างจัดเก็บรายได้โดยมีเป้าหมาย 4 ประการ ได้แก่ สนับสนุนความยั่งยืนทางการคลังและโครงสร้างรองรับทางสังคม ส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สร้างความเป็นธรรมต่อประชาชน และส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียวและคุณภาพชีวิตที่ดี นอกจากนี้ หนึ่งในปัจจัยที่จะทำให้สมดุลภายใน 10 ปี ได้นั้นคือการจัดเก็บรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น มีการปฏิรูปการจัดเก็บภาษีโดยการเริ่มการจัดเก็บภาษีชนิดใหม่ เช่น ภาษี e-Service ภาษีขายหุ้น ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น

อย่างไรก็ดี บทวิเคราะห์นี้ต้องการที่จะให้ข้อเสนอแนะด้านการจัดเก็บภาษีและการปรับปรุงโครงสร้างภาษีเพิ่มเติมและมีความเจาะจงมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1) ขยายฐานภาษี: ในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่ากลุ่มคนที่แบกรับภาระภาษีเงินได้มากที่สุดคือมนุษย์เงินเดือนคิดเป็นเกือบร้อยละ 80 จากผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทั้งหมด มีสาเหตุมาจากการจัดเก็บภาษีเงินได้จากบุคคลเหล่านั้นสามารถทำได้ง่าย เนื่องจากรายได้มีความแน่นอน และเงินเดือนที่ได้รับนั้นจะถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายทันที การที่ฐานภาษีไม่สามารถครอบคลุมรายได้หลากหลายประเภทยังอาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้เสียภาษี และทำให้ต้องแบกรับภาระภาษีมากเกินไปจนความจำเป็น ดังนั้น รัฐควรที่จะปรับโครงสร้างให้ภาระภาษี (Tax treatment) ของรายได้แต่ละประเภทยังมีความเท่าเทียมกันมากยิ่งขึ้น อาจทำได้โดยการเริ่มภาษีชนิดใหม่ รวมไปถึงการยกเลิกการลดหย่อนภาษีที่ไม่จำเป็น การลดหย่อนภาษีเงินได้ส่วนใหญ่ในปัจจุบันมักเอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลที่มีรายได้ปานกลางในระบบสูงและรายได้สูงมากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ นอกจากจะทำให้รายได้ของรัฐบาลน้อยลงแล้วนั้น ยังสร้างความเหลื่อมล้ำให้แก่ผู้เสียภาษีอีกด้วย

การจัดเก็บภาษีจากผู้ประกอบการจากต่างประเทศที่จำหน่ายสินค้าและบริการในประเทศไทยผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Shopee หรือ Lazada ก็เป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่จะสามารถเพิ่มรายได้ให้แก่รัฐบาลได้ อย่างไรก็ตาม ภาระภาษีอาจถูกผลักไปสู่ผู้บริโภคด้วยราคาสินค้าและบริการที่เพิ่มสูงขึ้นได้หากรัฐจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ประกอบการเหล่านี้ หากเป็นเช่นนั้น อาจส่งผลให้การบริโภคลดลง ดังนั้น รัฐอาจจะต้องออกมาตรการเพิ่มเติมเพื่อปกป้องผู้บริโภคควบคู่กันไปด้วย

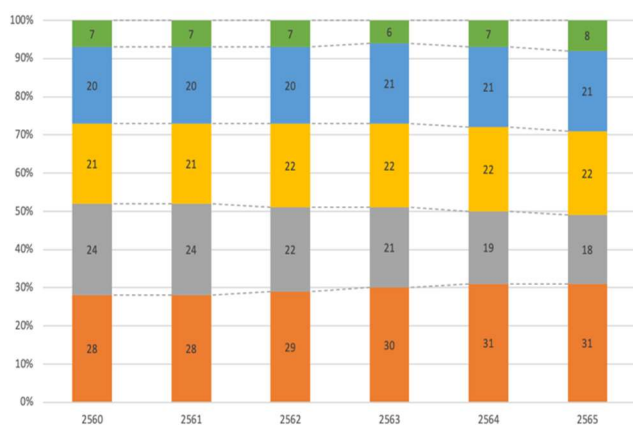
นอกจากนี้ จากปัญหาเรื่องแรงงานนอกระบบที่กล่าวไปข้างต้น การดึงคนเข้าสู่ระบบภาษีก็มีความสำคัญเช่นกัน นอกจากจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บภาษีแล้วนั้น ยังสามารถช่วยลดความเหลื่อมล้ำได้เช่นกัน เนื่องจากภาษีฐานรายได้เป็นอัตราภาษีแบบก้าวหน้า

2) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บ: การที่จะจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นนั้นจำเป็นต้องมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นตัวช่วย เช่น การใช้ Big Data เพื่อรวบรวมข้อมูลและดึงคนเข้าสู่ระบบภาษี โดยเฉพาะผู้ประกอบการอาชีพค้าขายผ่านช่องทางออนไลน์ที่ปัจจุบันยังคงอยู่นอกระบบ ในส่วนของการตรวจสอบรายได้จากธุรกรรมในปัจจุบัน ทางกรมสรรพากรได้มีการร่วมมือกับธนาคารพาณิชย์เพื่อขอข้อมูลการฝากหรือรับโอน เพียงแต่สามารถ

ตรวจสอบได้จากธุรกรรมระหว่างสถาบันการเงินเดียวกันเท่านั้น หากในอนาคตสามารถขอความร่วมมือระหว่างสถาบันการเงินที่ต่างกันได้ จะทำให้การตรวจสอบมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 41 สัดส่วนรายได้ของธุรกิจอีคอมเมิร์ซ จำแนกตามประเภทการชำระเงิน

ปี พ.ศ. 2560 - 2565 (หน่วย: ร้อยละ)

ที่มา: J.P. Morgan Global Payments Trends

ในปัจจุบันมีการทำธุรกรรมออนไลน์มากขึ้น ภาพที่ 41 แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมในการเลือกวิธีชำระเงินเมื่อสั่งซื้อสินค้าจากธุรกิจอีคอมเมิร์ซ พบว่า ผู้คนนิยมเลือกชำระเงินโดยการโอนเงินผ่านบัญชีธนาคารมากที่สุด ในปี 2560 ถึง 2562 ผู้คนเลือกชำระเงินปลายทางด้วยเงินสดเป็นอันดับที่สอง ทว่า ตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นมา จะเห็นได้ว่าผู้บริโภคเลือกชำระเงินด้วยบัตรเครดิต / เดบิต หรือการใช้กระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ (E-wallet) มากขึ้น ในขณะที่เลือกชำระเงินปลายทางด้วยเงินสดน้อยลงแนวโน้มนี้แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปหลังจากการระบาดของโรคโควิด-19

คาดว่า การที่ผู้บริโภคเลือกชำระเงินปลายทางที่น้อยลงนั้นมีสาเหตุมาจากความต้องการในการลดโอกาสการแพร่เชื้อโรค ข้อดีของการที่ผู้คนหันมาทำธุรกรรมออนไลน์ หรือลดการใช้เงินสดคือทำให้รัฐสามารถติดตามธุรกรรมของธุรกิจอีคอมเมิร์ซและทราบได้ว่าบุคคลใดอยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องเสียภาษีได้อย่างถูกต้องและแม่นยำมากขึ้น จากผลการศึกษาของ Schneider (2018)¹⁷ พบว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างการชำระเงินดิจิทัล (Digital payment) และเศรษฐกิจนอกระบบมีความสัมพันธ์เป็นลบ กล่าวคือ เมื่ออัตราการชำระเงินดิจิทัลเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี จะส่งผลให้ขนาดของเศรษฐกิจนอกระบบลดลงประมาณร้อยละ 10.8 ถึง 12.9 อย่างมีนัยสำคัญ สรุปคือการชำระเงินดิจิทัลมีส่วนช่วยในการลดขนาดเศรษฐกิจนอกระบบของประเทศได้ ดังนั้น การผลักดันให้ประเทศเข้าสู่สังคมไร้เงินสด (Cashless society) นั้นจะยังเป็นส่วนช่วยให้รัฐสามารถรับมือกับความท้าทายจากเศรษฐกิจนอกระบบโดยการติดตามรายได้ของผู้ที่อยู่ในนอกระบบภาษีจากการทำธุรกรรมได้ง่ายยิ่งขึ้น

การผลักดันสังคมไร้เงินสดนั้นสามารถทำได้หลายวิธี ตัวอย่างเช่น การเพิ่มค่าธรรมเนียมในการถอนเงินสดจากตู้ ATM หรือจากธนาคาร การจำกัดจำนวนครั้งในการถอนเงินต่ออาทิตย์ เดือน หรือปี เพื่อเป็นการลดเงินสดในระบบ การจัดสรรงบประมาณเพื่อติดตั้งเครื่อง Electronic Data Capture (EDC) ซึ่งก็คืออุปกรณ์ หรือเครื่องรับชำระเงินที่รับจ่ายเงินได้ทั้งบัตรเครดิต/เดบิต การรับชำระเงินผ่าน QR Code หรือการรับชำระเงินผ่านช่องทางดิจิทัลอื่น ๆ นอกจากนี้ยังสามารถกระตุ้นให้ผู้บริโภคเลือกใช้วิธีการชำระเงินดิจิทัลมากขึ้น โดยการละเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับผู้ที่ใช้เลือกวิธีการชำระเงินนี้ ทั้งนี้ รัฐจำเป็นต้องพิจารณา Compliance cost และ Administration cost เพื่อเปรียบเทียบระหว่างรายจ่ายลงทุนที่เพิ่มขึ้นและรายได้จากภาษีที่จะได้รับคืน

¹⁷ ที่มา: Schneider, F. (2018). Digital Payments and the Global Informal Economy. A.T. Kearney. Retrieved from <https://www.kenney.com/financial-services/digital-payments-and-the-global-informal-economy>

อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญในการเข้าสู่สังคมไร้เงินสดอย่างมีประสิทธิภาพนั้นคือการทำธุรกรรมจะต้องเป็นธุรกรรมที่ทำผ่านระบบที่สามารถตรวจสอบได้ ในส่วน E-wallet ที่เป็นของเจ้าของร้านค้านั้น ทางธนาคารพาณิชย์จะไม่ทราบถึงจุดประสงค์ของธุรกรรม เจ้าของร้านค้าอาจสามารถอ้างได้ว่าจำนวนเงินเหล่านั้นไม่ใช่ส่วนหนึ่งของรายได้ ในปัจจุบัน ทางรัฐบาลเองได้มีการพัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับ E-wallet นั่นก็คือ “เปาตัง” โดยจุดประสงค์แรกนั้นก็เพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจด้านการบริโภคช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในโครงการคนละครึ่ง ทว่า นอกจากการกระตุ้นเศรษฐกิจแล้ว เมื่อผู้คนที่ทำธุรกรรมผ่านแอปพลิเคชันนี้ ทางรัฐบาลจะสามารถตรวจสอบรายรับและรายจ่ายของประชาชนได้โดยตรง การผลักดันให้ผู้คนที่ซื้อและผู้ขาย ใช้เปาตังอย่างแพร่หลายมากขึ้นนั้น จะเป็นส่วนช่วยให้การดึงคนเข้าสู่ระบบภาษีนั้นทำได้ง่ายขึ้น ปัจจุบันภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทยเป็นระบบประเมินตนเอง หากผู้ที่อยู่ในเศรษฐกิจนอกระบบยื่นภาษีไม่ครบถ้วน รัฐบาลจะไม่สามารถตรวจสอบรายรับทั้งหมดของบุคคลเหล่านั้นได้ รายได้นั้นจึงสามารถเลี่ยงภาษี หรือหนีภาษีได้ง่าย เมื่อรัฐบาลตรวจสอบรายรับและรายจ่ายได้ทั้งสองทางผ่านแอปพลิเคชันดังกล่าวแล้วนั้น จะทำให้ทราบจุดประสงค์ของการทำธุรกรรม และการจัดเก็บภาษีจะสามารถทำได้ อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3) สร้างแรงจูงใจในการเสียภาษี: ปฏิเสธไม่ได้ว่าในปัจจุบัน คนส่วนมากมองว่าการเสียภาษีเป็นภาระและไม่ต้องการที่จะเสียภาษี แนวคิดนี้เองที่นำไปสู่การวางแผนภาษีอากรเพื่อที่จะเสียภาษีน้อยที่สุด ซึ่งอาจรวมไปถึงการหลีกเลี่ยงภาษีและการหนีภาษี จะเห็นตัวอย่างได้จากการที่ร้านค้าปฏิเสธการสแกนจ่ายผ่านโครงการคนละครึ่ง เนื่องจากไม่ต้องการที่จะเสียภาษีย้อนหลัง หรือการที่เจ้าของที่ดินรกร้างว่างเปล่า ใช้พื้นที่ปลูกกล้วยหรือมะนาว เพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษี

การจะสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเต็มใจที่จะเสียภาษีได้นั้น ภาครัฐจะต้องแสดงให้เห็นว่าภาษีที่ประชาชนได้เสียไปนั้นถูกนำมาใช้ประโยชน์และใช้เพื่อพัฒนาประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม ความโปร่งใสทางการคลังจึงเป็นสิ่งสำคัญ รัฐบาลทำได้โดยการพัฒนาฐานข้อมูลทางการคลังให้มีการเปิดเผยต่อสาธารณะมากขึ้น เช่น ฐานข้อมูลภาษี รายละเอียดการใช้จ่ายภาษีของรัฐบาล เป็นต้น สิ่งนี้จะช่วยให้ประชาชนรับทราบถึงรายได้ที่จัดเก็บและทราบว่ารายได้เหล่านั้นถูกนำไปใช้อย่างไร เมื่อประชาชนเห็นว่าภาษีที่ตนเสียไปนั้นถูกนำไปสร้างประโยชน์และตนได้รับประโยชน์เหล่านั้น จะสามารถสร้างแรงจูงใจในการเสียภาษีได้ และมีความเต็มใจที่จะเสียภาษีมากยิ่งขึ้น แม้จะต้องเสียภาษีที่สูง แต่หากสิ่งที่ได้รับกลับมานั้นคุ้มค่า หรือได้รับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การเสียภาษีก็จะไม่ถูกมองว่าเป็นภาระอีกต่อไป และจะถูกมองเป็นเพียงแค่หน้าที่ของประชาชน

ข้อเสนอแนะนี้ ผู้เขียนมีความเชื่อว่าเป็นข้อที่มีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากการขยายฐานภาษี ปรับโครงสร้างภาษี หรือการดึงคนเข้าสู่ระบบภาษีนั้น ล้วนต้องอาศัยการสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจถึงความจำเป็นและความสำคัญในการเสียภาษี การต่อต้านและความไม่พอใจจากประชาชนนั้นเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากหากประชาชนยังมองว่าการเสียภาษีนั้นเป็นภาระและไม่นำประโยชน์มาสู่ตนเอง ในทางกลับกัน หากประชาชนเต็มใจที่จะเสียภาษี การจะปรับโครงสร้างจึงเป็นเรื่องง่ายเพราะกระแสต่อต้านที่ลดลง

5) ข้อสรุป

รัฐบาลประสบภาวะงบประมาณขาดดุลอย่างต่อเนื่องตลอดหลายปีที่ผ่านมา สาเหตุหนึ่งอาจมาจากการจัดเก็บภาษีที่ไม่สามารถทำได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ รายรับจึงไม่สัมพันธ์กับรายจ่าย จะเห็นได้ว่าประเทศไทยนั้นพึ่งพาภาษีฐานการบริโภค เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิต เป็นหลัก เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะขนาดของเศรษฐกิจนอกระบบที่มีขนาดใหญ่ แรงงานส่วนใหญ่มีรายได้ที่ไม่แน่นอน ภาระภาษีเงินได้ส่วนใหญ่จึงไปตกอยู่ที่แรงงานที่มีรายได้ประจำ นอกจากนี้ การเข้ามาของเทคโนโลยีชนิดใหม่อาจทำให้การคำนวณรายได้ของแรงงานนอกระบบยากยิ่งขึ้น ดังนั้น บทวิเคราะห์ฉบับนี้จึงได้นำเสนอข้อเสนอแนะ 3 ประการ ได้แก่ 1) ขยายฐานภาษี 2) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บ และ 3) สร้างแรงจูงใจในการเสียภาษี ซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับโครงสร้างหรือพัฒนาการจัดเก็บภาษีเพื่อสภาพการคลังที่มั่นคงและยั่งยืนต่อไปในอนาคต

The Aging Society in Germany: How Aging Populations are Impacting Economy¹⁸

Executive Summary

- The aging of society is a growing concern in both Thailand and Germany. This demographic phenomenon can lead to a number of societal challenges, such as increased demand for healthcare and elderly care, labor shortages, and slower economic growth.
- In Germany, the proportion of young population has decreased from one-sixth in 40 years ago to one-tenth in today. However, the number of people at retirement age projected to rise significantly in the 2020s and 2030s due to the baby boomer cohorts, according to the Federal Statistical Office (Destatis).
- German welfare system provides a range of benefits and services to support older citizens and help ensure that they can live with independence. One of the key components of elderly welfare is long-term care insurance (Pflegeversicherung) which is a mandatory insurance program and available for all individuals over the age of 18.
- One notable feature of the program is the individualized assessment of each person's needs, which are then assigned a "care grade" from 1-5 based on the degree to which their independence and abilities are impaired.
- The aging society in Germany could drive the potential economic growth rate to lower than 0.75% by 2025, according to a warning issued by Deutsche Bank. This represents nearly 50% drop compared to the potential economic growth rate before the COVID-19 pandemic. The Commerzbank also urged that welfare system for elderly is going to be a huge burden to German federal budget, accounting for half of the budget by 2040, up from a quarter of the budget currently. The labor shortage in Germany especially the skilled labor can be as high as 7 million by 2035 without additional immigration and rising labor force participation rates, projected by Institute for Employment Research (IAB).
- In summary, while both Germany and Thailand are facing the challenges of an aging population, the situation in Germany is more severe due to the faster rate of increase in the proportion of older individuals and the more developed social security system.

¹⁸ Authors: Chanon Limpasitipon, an Economist, and Bhumphuree Loakhajorn, an Intern, from the Bureau of Macroeconomic Policy at the Ministry of Finance. We would like to express our gratitude to Youthapoom Charusreni, Ph.D., Director of the Modeling and Forecasting Division, and Pisit Puapan, Ph.D., Director of the Bureau of Macroeconomic Policy. It is important to note that the views expressed in this article belong solely to the authors and may not necessarily reflect the official stance of the Fiscal Policy Office.

The governments of both countries must implement policies to ensure the sustainability of their healthcare and pension systems and address the needs of their aging populations.

Introduction

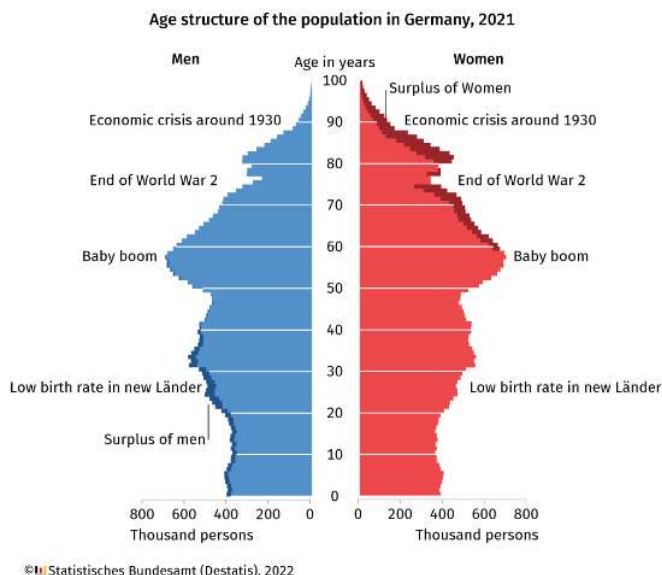
The aging of society is a growing concern as the proportion of older individuals in the population rises. This demographic phenomenon can result in a range of societal challenges, such as increased demand for healthcare and elderly care, labor shortages, and slower **economic growth**. These challenges are not limited to developing countries such as Thailand, but also affect developed countries such as Germany.

In this article, we will discuss about the aging society situations in Germany, comparison the welfare systems, tax and revenue collections, and other factors that contribute to the challenges and opportunities presented by an aging population. We will also consider the different approaches and strategies used by Germany to address these issues, highlighting their responses to this demographic shift.

1. Aging Society in Germany

Germany has been facing the tough challenges of demographic problems. According to an estimation of the Federal Statistical Office of Germany (Destatis), Germany had a minimum of 84.3 million inhabitants at the end of 2022 (Destatis, 2023). Although the population rose by 1.1 million, the growth was not caused by higher birthrate. It was increased from the record net immigration. Therefore, the number of German citizenships has decreased. Moreover, the provisional number of the deaths in 2022 was 1.06 million which rose by 3.4% compared to 2021 (Destatis, 2023). On the other hand, number and proportion of youth (aged between 15 and 24 years) are all time low (Destatis, 2022). **The situation is critical, one in sixth of Germany's population used to be young people 40 years ago, while nowadays only one in tenth are young.**

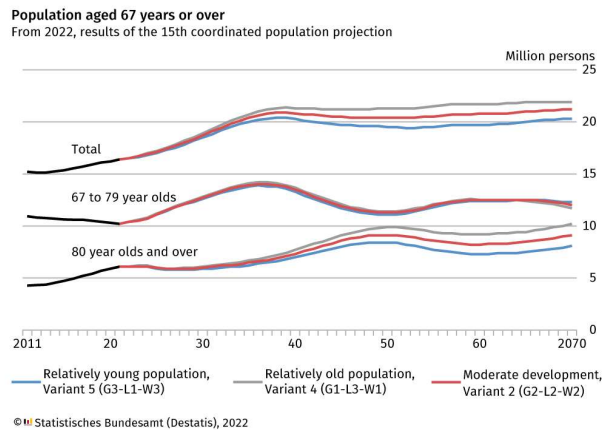
Picture 42 Age structure of the population in Germany, 2021

Source: The Federal Statistical Office (Destatis)

The aging society in Germany has become a highly concerned problem. According to the United Nations Population Division, the population ages 65 and above (% of total population) in 2021 is 10% globally, but this number is more than doubled at 22% or 18.5 million people in Germany. The definition of old people in Germany is slightly different compared with UN definition, the older people aged 67 years old and above (the retirement age) are categorized as old people. Even though the aging society in Germany is already at crucial level, this problem hasn't reached its peak yet. The Federal Statistical Office (Destatis) projected that the number of people at retirement age will grow massively in the 2020s and 2030s due to the baby boomer cohorts.

Picture 43 Population aged 67 years or over

Source: The Federal Statistical Office (Destatis)

The aging population presents several challenges for the German economy. One of the most significant challenges is the rising cost of pensions and healthcare. The longer people live, the more costs of providing healthcare services especially in high social welfare spending country like Germany.

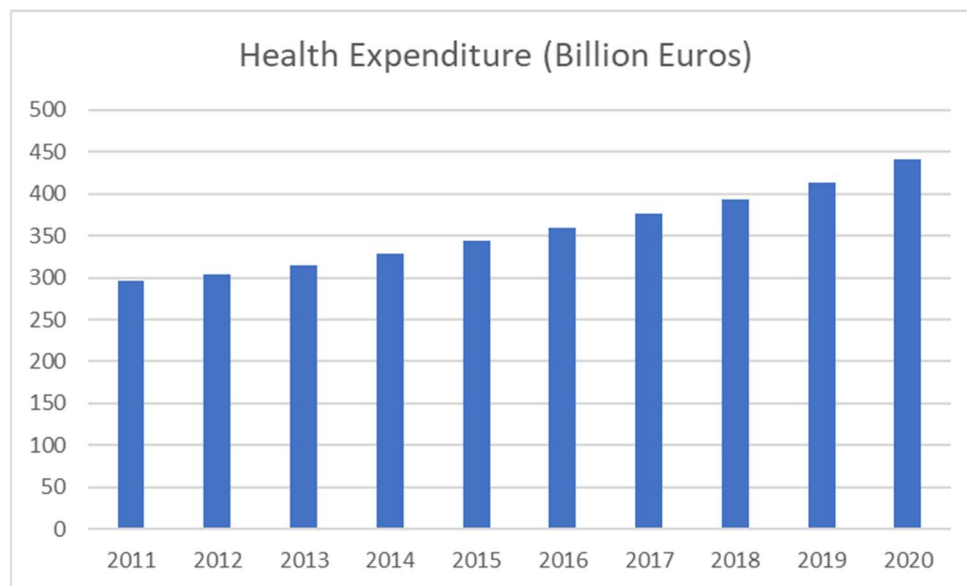
In addition, Deutsche Bank has issued a warning that an aging population in Germany may cause a significant drop in the country's potential economic growth rate, to less than 0.75% by 2025. This represents a decrease of nearly 50% from the potential growth rate before the COVID-19 pandemic. Furthermore, Commerzbank has warned that the welfare system for the elderly in Germany will become a massive burden on the federal budget, accounting for half of the budget by 2040, which is twice the amount it currently represents. The Institute for Employment Research (IAB) has projected that by 2035, Germany may face a shortage of as many as 7 million skilled workers, if there is no additional immigration and labor force participation rates do not increase. This shortage of skilled labor could lead to significant challenges for the country's economy.

2. German Welfare

German welfare system's focus on providing a range of benefits and services for older citizens and ensuring that they are guaranteed access to care, regardless of their income or assets. One of the key components of elderly welfare is long-term care insurance (Pflegeversicherung) which is a mandatory insurance program for all individuals over the age of 18. This program provides coverage for in-home and institutional long-term care for elderly individuals who are no longer able to take care of themselves. The long-term insurance is financed through payroll taxes, which can put pressure on government budgets as demand for care and pension benefits increases.

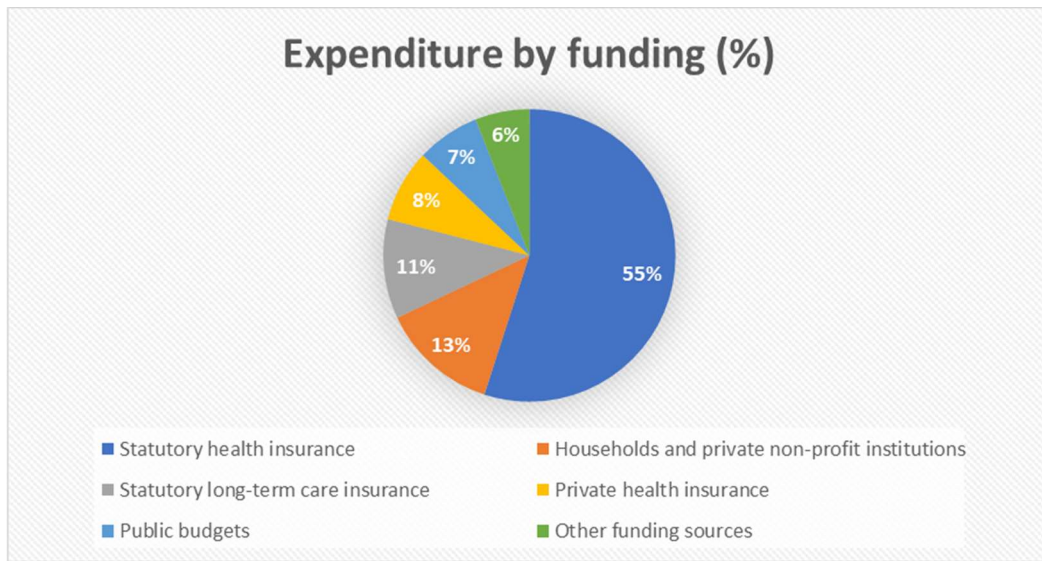
The health expenditure rose to 440.6 billion euros which is up to 13.1% of GDP in 2020. (Picture 3) The budget provided for 6 sections which are statutory health insurance 55%, households and private non-profit institutions 13%, statutory long-term care insurance 11%, private health insurance 8%, public budgets 7%, and others 6%. (Picture 4)

Picture 44 Health Expenditure

Source: The Federal Statistical Office (Destatis)

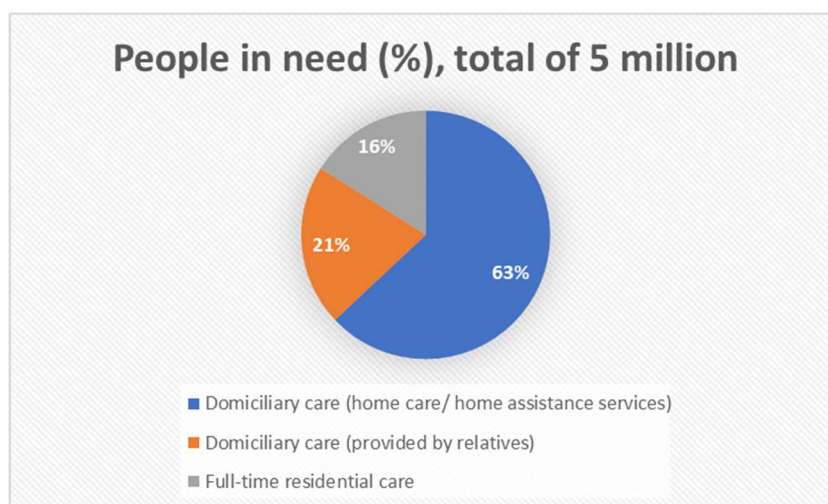
Picture 45 Health Expenditure

Source: The Federal Statistical Office (Destatis)

This insurance also supports respite care for those who need it due to physical or mental illness or disability. As of the end of 2021, 4.96 million people needed long-term care which are home care/home assistance services 63%, care provided by relatives 21% and full-time residential care 16%. The trend of people in need of long-term care shows that the older they are, the more long-term care they need. The benefits provided by long-term care insurance are funded through mandatory contributions from all employees, which are 3.05% - 3.40% of their annual salary.

Picture 46 Long-term care insurance

Source: The Federal Statistical Office (Destatis)

One notable feature of the program is the way in which the needs of each individual are assessed individually and assigned a "care grade" from 1-5. This reflects the degree to which their independence and abilities are impaired. The focus is on allowing individuals to remain in their familiar surroundings for as long as possible, with benefits that can keep them out of the hospital and improve home care. The program also subsidizes inpatient care, covering both care and medical expenses. The subsidy amount varies depending on the care level of the person in need of care.

- Care level 1: 125 euros per month
- Care level 2: 770 euros per month
- Care level 3: 1,262 euros per month
- Care level 4: 1,775 euros per month
- Care level 5: 2,005 euros per month

The German welfare system also provides basic security for pensioners through the country's statutory pension system. The system provides retirees with basic payments of around 70% of their working net income. Participation is compulsory for anyone working in Germany, and each employee is assessed based on their annual earnings. The monthly contribution ceiling for statutory pension insurance is set at 7,300 euros in the western states and 7,100 euros in the eastern states, with the federal government aiming to equalize contributions across the country by 2024.

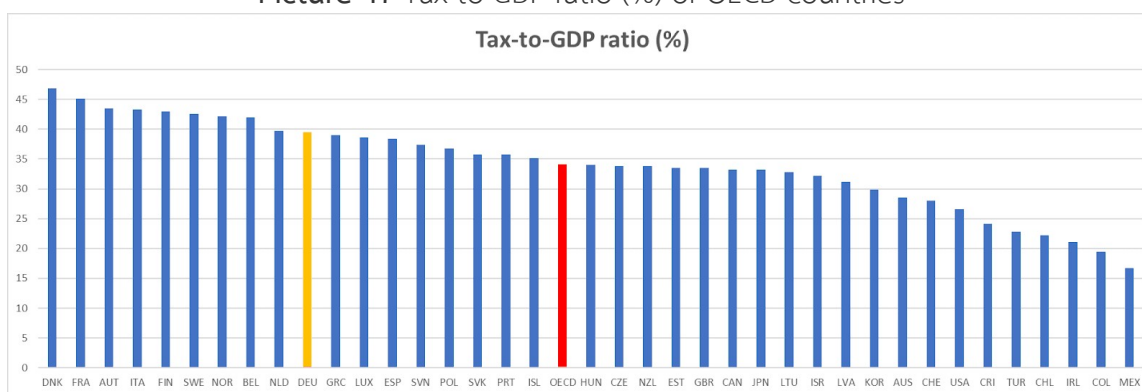
In summary, the German welfare system's approach to supporting its elderly citizens is comprehensive and admirable. With mandatory long-term care insurance and a focus on allowing individuals to remain in their familiar surroundings for as long as possible, the program ensures that elderly individuals receive the care they need. The provision of assisted living and retirement homes also allows more people to live independently in their old age. The basic security for pensioners provided by the statutory pension system ensures that retirees have a basic level of financial security in their retirement.

3. German government budget

In Germany, citizens pay higher taxes than Thai citizens, but they benefit from a high quality of welfare. The German government collects revenue from 6 main forces, which are income tax, corporate tax, value-added tax (VAT), excise tax, customs and import duties, and social security.

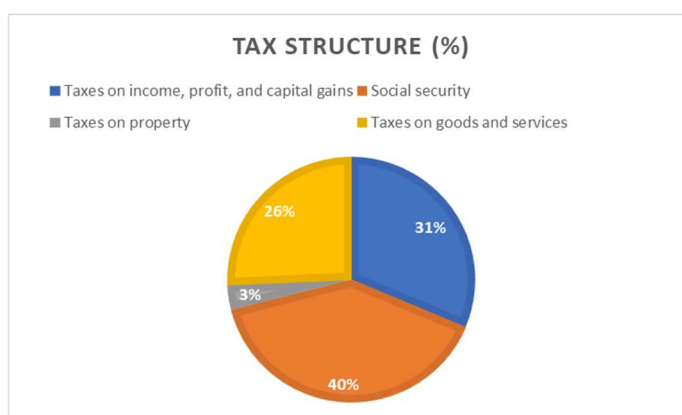
Germany has a tax-to-GDP ratio of 39.5% which ranked 10th out of 38 OECD countries averaged 34.1% in 2021. Germany also has much higher tax-to-GDP compared to Thailand tax-to-GDP at around 13.3%. Tax structure consists of social security 40%, taxes on income, profit, and capital gains 31% which are personal income, profits and gains 27% and corporate income and gains 4%, taxes on property 3%, and taxes on goods and services 26% which is VAT 17%. (Picture 6)

Picture 47 Tax-to-GDP ratio (%) of OECD countries

Source: OECD

Picture 48 Germany Tax Structure

Source: OECD

Income tax: German residents are taxed on their worldwide income, while non-residents are only subject to tax on their German-source income. If you earn higher, you will get a higher percentage in taxes. There are 4 taxable income ranges which are 0% for single taxpayers who earn not over 10,347 euros and married taxpayers who earn not over 21,264 euros, geometrically progressive rates 14%-42% for single taxpayers who earn between 10,632 euros and 61,971 euros and for married taxpayers who earn between 21,264 euros and 123,942 euros, 42% for single taxpayers who earn between 61,971 euros and 277,825 euros and for married taxpayers who earn between 123,942 euros and 555,650 euros, 45% for single taxpayers who earn 277,825 euros and above and for married taxpayers who earn 555,650 and above. (Picture 49)

Picture 49 Range of Income Tax Rate

Taxable income range for single taxpayers (EUR)		Taxable income range for married taxpayers (EUR)		Tax rate (%)
Over	Not over	Over	Not over	
0	10,347	0	21,264	0
10,632	61,971	21,264	123,942	14 to 42*
61,971	277,825	123,942	555,650	42
277,825	and above	555,650	and above	45

Source: PricewaterhouseCoopers (PWC)

Corporate tax: Companies operating in Germany are subject to corporate income tax, which is at a rate of 15%.

Value-added tax (VAT): VAT is added to the price of goods and services at a standard rate of 19%. A reduced rate of 7% is applied to certain goods and services, such as food and books.

Excise taxes: Certain goods such as tobacco, alcohol, and fuel are subject to special taxes.

Customs and import duties: Taxes on goods imported

In addition to long-term care insurance, social security also plays an important role in Germany's welfare system. Under this system, both employees and employers are required to make contributions, which are used to fund pensions, health care, and other social benefits. The total contribution rate is around 33%, split between the employee and employer. This helps ensure that the elderly population in Germany can receive adequate support and care, even as the demographic shifts towards an aging society.

4. The comparison between Germany and Thailand's aging society

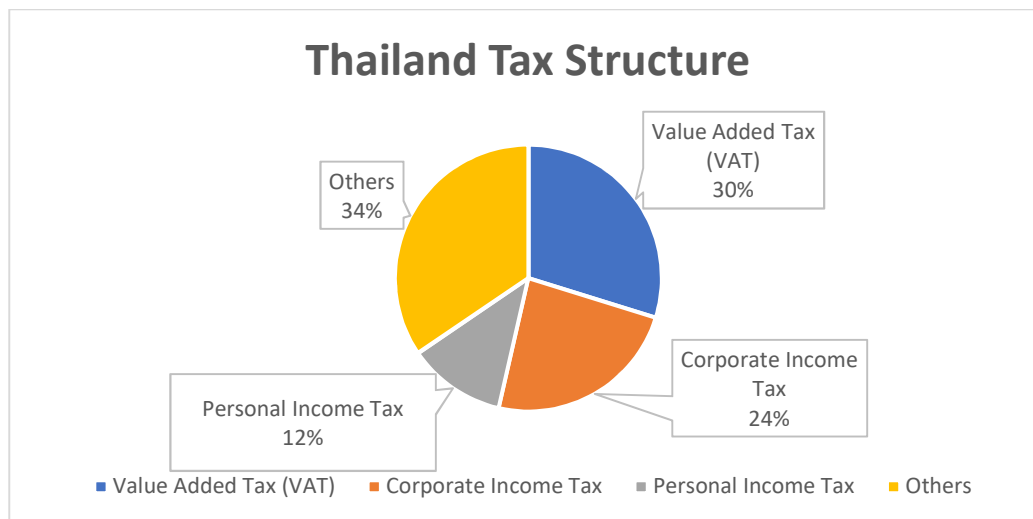
Germany and Thailand have different demographics when it comes to the aging population, which will have significant implications for their pension and healthcare systems. Germany, a developed country, has a larger aging population compared to Thailand, a developing

country. According to the United Nations, people aged 65 and older made up 8.1% of the population in Thailand in 2020 and are projected to reach more than 15.5% after 2050. Meanwhile, in Germany, people aged 65 and older are expected to make up more than 30% of the population by 2060.

The aging population in Germany is likely to put pressure on the country's pension system and healthcare system, as there will be fewer people of working age to support the growing number of older individuals. This trend is further exacerbated by a declining birth rate and an increase in life expectancy, leading to a shrinking workforce and an increase in the number of people dependent on social security benefits. Germany's pension system, which is based on a pay-as-you-go scheme, will be particularly challenged, as the number of workers contributing to the system will decrease, while the number of retirees receiving benefits will increase. **Similarly, the healthcare system will face rising costs due to increased demand for medical services and long-term care.**

On the other hand, while the aging population in Thailand is also a concern, the country's healthcare and pension systems are not yet fully developed to cope with the increasing demand from an aging population. The Thai government has implemented several policies to address the challenges, such as providing free healthcare for the elderly, promoting healthy aging, and encouraging older individuals to stay in the workforce. However, more needs to be done to develop a sustainable pension and healthcare system that can meet the needs of an aging population. Additionally, Thailand has lower tax-to-GDP compared to Germany, a different tax structure, and no government revenue from social security income, making it more difficult for the government to find the necessary funds to growing healthcare demands in the future.

Picture 50 Thailand Tax Structure

Source: MOF Open Data

In response to the challenges of an aging population, the German government has implemented several policies to encourage older individuals to remain in the workforce, such as increasing the retirement age and offering flexible working arrangements. Additionally, the government has introduced measures to boost the birth rate and increase the number of immigrants to counteract the demographic decline. Despite these efforts, the aging population will continue to pose challenges for Germany's social security system.

In conclusion, both Germany and Thailand are facing the challenge of an aging population, albeit to different degrees. The situation in Germany is more severe than in Thailand, as the proportion of older individuals in the population is increasing at a faster rate, and the country's infrastructure and social security system are more developed. While both countries have implemented policies to address the challenges, further measures are needed to ensure the sustainability of their pension and healthcare systems in the face of an aging population.

5. Guidelines for applications in Thailand

It is crucial to note that the Thai government has introduced several measures to improve the social security system in recent years. For example, in 2017, a new law was introduced to expand the coverage of the social security system to include more workers in the informal sector. Additionally, the government has been working on improving the efficiency and transparency of the system, such as using online systems for social security registration and benefit claims.

However, there is still room for improvement in terms of providing adequate support for retired and elderly citizens. The government could consider increasing the level of pension benefits, especially for low-income pensioners, and expanding the coverage of the pension system to include more workers in the informal sector. In addition, developing more hospitals in other provinces and improving quality to have high standard like those in urban areas. Moreover, there could be more initiatives to promote mandatory long-term insurance similarly to German insurance or encourage savings for retirement among the working population, such as through tax incentives or employer-sponsored retirement plans. Overall, a comprehensive approach is needed to ensure that Thailand's social security system adequately supports its aging population.

References

- Destatis. (2022, July 25). *Number and proportion of young people aged between 15 and 24 years at all-time low*. Retrieved from Destatis Statistisches Bundesamt: https://www.destatis.de/EN/Press/2022/07/PE22_N046_122.html
- Destatis. (2023, January 10). *1.06 million deaths in 2022*. Retrieved from Destatis Statistisches Bundesamt: https://www.destatis.de/EN/Press/2023/01/PE22_012_126.html
- Destatis. (2023, January 19). *Population increased to 84.3 million in 2022*. Retrieved February 1, 2023, from Destatis Statistisches Bundesamt: https://www.destatis.de/EN/Press/2023/01/PE23_026_124.html
- I am expat. (n.d.). *German tax system & Taxes in Germany*. Retrieved from I am expat: <https://www.iamexpat.de/expat-info/taxation-germany/german-tax-system>
- OECD. (2015). *Pensions at a Glance 2015 Germany*. Retrieved from OECD: https://www.oecd.org/germany/PAG2015_Germany.pdf
- OECD. (n.d.). *Revenue Statistics 2022 - Germany*. Retrieved from OECD: <https://www.oecd.org/tax/revenue-statistics-germany.pdf>

คณะผู้จัดทำ

ผู้อำนวยการกองนโยบายเศรษฐกิจมหภาค

พิสิทธิ์ พัวพันธ์: pisitp@mof.go.th

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเศรษฐกิจมหภาค

พงศ์นคร โภชากรณ์: p_pochakorn@hotmail.com

ผู้อำนวยการส่วนแบบจำลองและประมาณการ

เศรษฐกิจการคลัง

ยุทธภูมิ จารุเสรี: iam5111@msn.com

ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์เศรษฐกิจมหภาค

ณัฐพล ศรีพจนารถ: kuhnju@gmail.com

ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์เศรษฐกิจการเงินและต่างประเทศ

ปาริฉัตร คลั่งทอง : kparipari@gmail.com

ผู้อำนวยการส่วนนวัตกรรมข้อมูลเศรษฐกิจและงานวิจัย

นรพัชร อัครวิมลภ: norabajra@hotmail.com

ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์เศรษฐกิจภูมิภาค

สิริกัลยา เรืองอำนาจsirigunlaya@yahoo.com

ผู้รับผิดชอบรายภาคเศรษฐกิจ

ภาคการคลัง

ณัฐธิดา จันท์กิติ: fongnutdee@hotmail.com

ฐิตินันท์ เลิศกาญจนพร : thitinan.fpo@gmail.com

ปิยพัชร ปรีหะจินดา : piyapatp214@gmail.com

ภาคการค้าระหว่างประเทศ

ภัทรภาพร คุ่มสะอาด: phattraporn088@gmail.com

ตลาดน้ำมัน

ชานอน ลิ้มปรีเสถียร : chanonlim.non@gmail.com

วาสนา บุญพุ่ม : wassana.bph@gmail.com

เศรษฐกิจต่างประเทศ

ธนพล กาลเนาวกุล : thanaphonkarn@gmail.com

กันตา ศุขสาตร: holykanta@gmail.com

ญาณพัฒน์ สุขสำราญ : yanapat.ssr@gmail.com

ภาคการเงิน

กันตา ศุขสาตร: holykanta@gmail.com

อัตราการแลกเปลี่ยน

กันตา ศุขสาตร: holykanta@gmail.com

ธนพล กาลเนาวกุล : thanaphonkarn@gmail.com

ภาคอุตสาหกรรม

ศิวัจน์ จิรกุลยาพัฒน์: siwat.ji@gmail.com

ภาคแรงงาน

นายสมิทธิ์ ชูติมา : smith208555@gmail.com

ภาคเกษตรกรรม

วรรณวิภา แสงสารพันธ์ : wanwipa_s@fpo.go.th

ภาคการท่องเที่ยว

พิมพ์ภาภรณ์ สุทธิพลวง: pimpapon2_403@hotmail.com

ภาคการบริโภค การลงทุน และอสังหาริมทรัพย์

ศิวัจน์ จิรกุลยาพัฒน์: siwat.ji@gmail.com

ธนิต เกตุปรังค์: tanit.kgetprank@gmail.com

ลภัส แจ่มแจ้ง : LAPUSJ@fpo.go.th

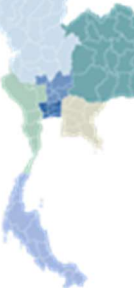

ด้านสถิติภาพ

ศักดิ์สิทธิ์ สว่างสุข: saksit.ssuk@gmail.com

วรรณวิภา แสงสารพันธ์ : wanwipa_s@fpo.go.th

วาสนา บุญพุ่ม : wassana.bph@gmail.com

เศรษฐกิจรายภูมิภาค

ชัยวัฒน์ หาญพิทักษ์พงศ์: han.chaiwat@gmail.com

กวิน เอี่ยมตระกูล: kawin.iamtrakul@gmail.com

สันหนัฐ เศรษฐศักดิ์ศิริ : J.Sanhanat@gmail.com

ประกอบ สุริเยนทรากกร: prakob.suriyentrakorn@gmail.com

กานต์ แจ่มชัดใจ: kant52664@gmail.com

บุณพริกา ชลพิทักษ์วงษ์: puiboondhariga@gmail.com

ปัทม์ สุจิตร์ตันนัท : papat19109@gmail.com

ออกแบบหน้าปกและจัดรูปเล่ม

กุสุมา จารุมณี: kusumaj@fpo.go.th

สุตาพันธุ์ สำลี: sudaphans@fpo.go.th

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง
ถนนพระรามที่ 6 แขวงพญาไท
เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 02 - 273 -9020 โทรสาร 02-298-5602
WWW.FPO.GO.TH